

2024

Memòria anual d'activitats

Consell de la Informació
de Catalunya

Fundació Consell de la Informació de Catalunya
Rambla Catalunya 10 primer pis 08007 Barcelona
Tel. 608.68.40.04
cic@periodistes.cat
cic.periodistes.cat

FUNDACIÓ
F **C** **I** **C**
CONSELL DE LA
INFORMACIÓ DE CATALUNYA

2024

Consell de la Informació de Catalunya

Queixes

FUNDACIÓ
F C I C
CONSELL DE LA
INFORMACIÓ DE CATALUNYA

Com es pot
presentar
una queixa al
CIC?

Queixes

- Mitjançant el formulari de queixa online de la web cic.periodistes.cat
- Per email a cic@periodistes.cat
- Per escrit, adreçant la queixa i documentació a la seu del CIC, situada a Rambla de Catalunya, 10, principal.

CONSELL
DE LA INFORMACIÓ
DE CATALUNYA

FUNDACIÓ
F C I C
CONSELL DE LA
INFORMACIÓ DE CATALUNYA

INDEX

En defensa dels valors ètics de la informació	6
Informe del president	7
Codi Deontològic de la professió	13
Altres documents	24
Acords adoptats Ple CIC	28
Comunicats i reflexions	153
Acords adoptats Patronat FCIC	131
Activitats de l'any	166
Composició Patronat FCIC	168
Composició CIC	169
Mitjans adherits	170
Segell de compromís ètic i repositori digital	174

El Consell de la Informació de Catalunya (CIC) és una entitat sense afany de lucre constituïda per la manifestació de voluntat del Col·legi de Periodistes de Catalunya (CPC) l'any 1997. Té la finalitat de vetllar pel compliment dels principis d'ètica professional periodística continguts en el Codi Deontològic, el qual va ser aprovat per la Junta de Govern del CPC i pel II Congrés de Periodistes de l'any 1992.

El CIC va assolir personalitat jurídica pròpia l'any 1999 convertint-se en la Fundació Consell de la Informació de Catalunya (FCIC), amb l'objectiu de ser un òrgan d'arbitratge privat i independent. Com a tal, exercirà les seves funcions sobre els professionals i mitjans de comunicació que desenvolupin les seves activitats informatives en el territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya.

Es tracta, doncs, d'un organisme representatiu i plural que, al marge de les atribucions dels òrgans judicials, vetlla pel compliment dels principis i criteris del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya. Al tractar-se d'un instrument d'autoregulació de la professió, les seves recomanacions són de caràcter moral.

**EN DEFENSA DELS VALORS ÈTICS
DE LA INFORMACIÓ**

INFORME DE LA PRESIDÈNCIA

Un any per renovar el compromís amb la democràcia i el periodisme

Josep Carles Rius

Quan fem memòria de l'any 2024 hem de començar pel final. Pel 6 de novembre, el dia en què Donald Trump va guanyar les eleccions. Ja no es tractava d'un 'accident de la història' com vam pensar l'any 2016. Era l'inici d'una nova era. Aquella mateixa nit, Elon Musck, el magnat de X i gran finançador del nou president, va dir als seus seguidors "a partir d'ara vosaltres sou els mitjans". Tota una declaració de guerra al periodisme.

Després de la primera victòria de Donald Trump, l'any 2016, es va registrar una reacció ciutadana que va contribuir a revalorar el paper d'intermediació del periodisme. En les setmanes que van seguir les eleccions, revistes (com *The New Yorker*, *The Atlantic* i *Vanity Fair*), diaris (com *The New York Times*, *The Wall Street Journal*, *Los Angeles Times* i *The Washington Post*) i organitzacions sense ànim de lucre (com NPR i ProPublica) van experimentar grans augments en les taxes de subscripció o donacions. *The Guardian* i *Mother Jones* també es van beneficiar de la reacció dels ciutadans. Ara no ha estat així: el sentiment que es va imposar va ser el de xoc, de desesperança.

Després de la primera victòria de Trump, *The Washington Post* va situar sota la seva capçalera la frase: "La democràcia mor a la foscor". Aquest cop no ho ha pogut fer perquè el seu propietari, el multimilionari d'Amazon Jeff Bezos, ha pres partit per Trump. La democràcia, com havia avisat la seva capçalera, s'endinsava en temps de foscor. Els casos de Bezos i *The Washington Post*, o d'Elon Musk i X, posen en evidència la fusió, ja sense màscares, de tots els poders. Aquest és el nucli de la nova era on entrem.

Donald Trump, amb la seva aliança amb Elon Musk, significa una amenaça al periodisme lliure i augura una creixent degradació de les xarxes socials. I el pitjor és que representa un triomf de Vladímir Putin i dels totalitarismes, enemics de les democràcies i de les llibertats d'expressió i d'informació.

Adam Michnik, el prestigiós periodista polonès guanyador del premi Princesa d'Astúries d'Humanitats del 2022, ja avisava el 2016, que "Putin és un fenomen nou que encara no té nom. De la mateixa manera que, quan va sorgir el feixisme, tampoc tenia nom". Als anys trenta van entrar en conflicte les grans ideologies: les democràcies liberals davant del nazisme; el nazisme davant del comunisme. Tots sabem quin va ser el desenllaç. La democràcia va vèncer.

Però els gèrmens antidemocràtics continuen vuit dècades després de la Segona Guerra Mundial i les democràcies es veuen atacades de manera política, militar i econòmica per part d'un règim totalitari. El més greu és que, en aquests moments, el govern dels Estats Units no figura al mateix costat de la història. Com si hagués canviat de bàndol.

I el que representa Trump, té nom? En el fons, el terme 'trumpisme' és la manera de donar un nom contemporani als fenòmens polítics que van des del populisme, l'extrema dreta i fins i tot ens enllacen amb el feixisme. Trump és una versió moderna de pulsions molt antigues, però reben el seu nom pel fet d'haver-les expressat des del despatx més poderós del planeta.

La tragèdia de València i la desinformació

La victòria de Trump i el totalitarisme de Vladímir Putin donen ales a l'extrema dreta a tot el món, i en especial a Europa. Creixen els discursos d'odi i la desinformació, de la mà de l'extrema dreta, però també de suposats mitjans de comunicació que responen a interessos que res tenen a veure amb el periodisme. Amb la catàstrofe provocada per la DANA a València (29 d'octubre del 2024). Hem vist fins a quin punt la mentida i la recerca de clics, l'audiència a qualsevol preu, intoxica el debat públic i agreuja el dolor de les víctimes.

La tragèdia de València va posar en evidència una preocupació que feia temps que aflorava en el debat públic: la presència de falsos mitjans de comunicació i suposats periodistes i influencers que intoxiquen l'ecosistema mediàtic. Davant d'aquesta amenaça, ja no a la professió de periodista, sinó a la democràcia, és imprescindible una reacció col·lectiva. La immensa majoria dels mitjans de comunicació han trobat a les xarxes l'escenari adequat per reforçar el periodisme responsable que practiquen. Però a les xarxes també hi circulen les notícies falses, els rumors, els prejudicis, els missatges d'odi, les campanyes de manipulació i intoxicació i les crides a l'emoció per sobre de qualsevol veracitat. Així, contribueixen a polaritzar la societat, limitar el pensament crític dels ciutadans i generar plataformes d'interessos sota l'aparença de mitjans de comunicació.

El repte ètic del periodisme passa per la lluita activa contra la desinformació i expansió de la mentida; i requereix així mateix la construcció d'espais de credibilitat i confiança que aportin informació rigorosa i veraç als ciutadans, espais que mai no contribueixin a la discriminació o al foment dels prejudicis o l'odi. El desafiament existencial plantejat, la necessitat de resistir-se a l'odi, fa encara més important la defensa dels valors del periodisme.

Els periodistes tenim l'obligació ètica de rebatre les fal·làcies de la ultradreta i evitar que aquestes opinions es tradueixin en mesures polítiques. A les democràcies consolidades europees, els partits tradicionals de dretes ho fan, i els mitjans de comunicació també. A Espanya passa tot el contrari: part de l'establishment mediàtic no té objeccions a blanquejar l'extrema dreta. No només per la ideologia d'alguns d'aquests mitjans, sinó perquè el discurs genera fervor o indignació, és a dir, audiència. Des del CIC ho hem denunciat en posicionaments públics.

Quan el periodisme es converteix en propaganda, potser no es pot comparar amb els feixismes dels anys trenta, però es posa una llavor perquè, un dia, rebrotin aquelles velles idees. Perquè les brases del feixisme segueixen aquí. Com va dir l'escriptora i periodista Montserrat Roig (1946-1991) “el feixisme és en nosaltres, a casa nostra, al carrer. Convertit en sexisme, en racisme i en classisme”.

Sobre tots aquests reptes, el Consell de la Informació de Catalunya i el Grup de recerca DIGILAB de la Facultat de Comunicació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull vam celebrar la jornada “Periodisme, ètica i canvi tecnològic” (23 de febrer). Hi vam participar els responsables dels tres organismes d'autoregulació que existim a Espanya: El CIC; la Comisión de Deontología y Garantías del Periodismo de la Asociación de la Prensa de Madrid, Fernando González Urbaneja, i la Comisión de Deontología y Garantías del Colegio profesional de Periodistas de Andalucía, Juan Carlos Suárez Villegas. Vam coincidir en que enfront del discurs d'odi no hi ha cap neutralitat possible. Ni silencis. Perquè el que està en joc és la mateixa essència de la democràcia.

Aquesta preocupació també va ser el fil conductor de les quartes jornades de recerca i ètica (22 de novembre del 2024) en les que hi participen, a més del **Col·legi de Periodistes de Catalunya** i el **Consell de la Informació de Catalunya**, les **onze universitats catalanes** amb estudis de periodisme i comunicació. Aquest esdeveniment anual s'ha consolidat com un fòrum essencial per a la **discussió i l'exploració de qüestions ètiques en el periodisme**.

El repte de la Unió Europea

El nou context mundial significa un gran repte per la Unió Europea, com a principal baluard en la defensa de la democràcia al món. I de la llibertat d'informació i d'expressió. En aquest sentit, considerem molt positiva La Llei de Llibertat de Mitjans, aprovada pel Parlament Europeu i que va entrar en vigor el 7 de maig del 2024. Aquesta llei estableix normes per:

- Protegir els mitjans de comunicació independents (premsa, periodistes i fonts) de les ingerències públiques i privades i garantir la independència editorial.
- Salvaguardar el pluralisme mediàtic, per garantir que la ciutadania tingui accés a una àmplia varietat d'informació i perspectives.
- Augmentar la transparència sobre els fons que els governs destinen als mitjans de comunicació, inclosa l'assignació de publicitat pública.
- Exigir transparència de la propietat dels mitjans de comunicació, perquè quedi clar a qui pertany realment cada mitjà.
- Garantir la sostenibilitat econòmica del sector dels mitjans de comunicació.

Els objectius de la llei mostren quins són els dèficits principals de l'ecosistema mediàtic europeu. Els legisladors recorden que, “en un entorn mediàtic equilibrat, hi ha molts mitjans de

comunicació diferents de tot l'espectre polític, amb diverses visions del món i opinions sobre qüestions socials. Tot i això, quan la major part del sector mediàtic està en mans d'uns quants, aquests poden imposar els seus punts de vista i limitar alhora l'accés del públic a altres punts de vista". Per això, la llei estableix "avaluacions periòdiques nacionals de l'impacte de les concentracions del mercat dels mitjans de comunicació sobre el pluralisme dels mitjans i la independència editorial".

Els legisladors també mostren la seva preocupació pel fet que el periodisme pateix "campanyes de difamació, assetjament, violència física i en línia, discursos d'odi i amenaces de mort". I aquests atacs, denuncien, solen portar a l'autocensura. Una altra de les amenaces, assenyalen, és que el "periodisme és sovint objecte de judicis abusius, coneguts també com a processos estratègics contra la participació pública (SLAPP, per les sigles en anglès). Aquestes denúncies, generalment presentades per persones amb poder, tenen com a únic objectiu intimidar els periodistes perquè guardin silenci".

En aquest context, el CIC va participar (dies 5 i 6 de setembre de 2024) a la reunió de l'Alliance of Independent Press Councils in Europe_. A la conferència, organitzada a Londres per Impress hi van assistir representants de la majoria dels Consells de Premsa europeus i d'altres continents, periodistes i experts per debatre sobre els reptes als quals s'enfronten els consells de premsa i el periodisme independent.

Ruth Rodríguez, representant del CIC a la reunió, explica que "periodistes, acadèmics i reguladors van compartir la seva preocupació per la crisi de confiança en el periodisme, subratllant la importància dels consells de premsa per protegir la credibilitat dels mitjans. I la necessitat d'augmentar el seu impacte i confiança entre l'audiència". També van destacar "la importància, serietat i eficiència de la mediació dels consells de premsa en la resolució de queixes entre ciutadans i mitjans de comunicació".

El 14 d'octubre a Brussel·les, el CIC també va participar en un altre espai de debat sobre el paper de la regulació i l'autoregulació per garantir el bon periodisme. Convocats per la European Federation of Journalists (EFJ) hi van intervenir membres dels consells de la informació europeus, representants d'organismes reguladors, representants de mitjans, periodistes i professors universitaris que van presentar els resultats de les seves recerques.

Llúcia Oliva, expresidenta del CIC, hi va participar i explica que en la conferència "va quedar clar que serà necessari més diàleg i cooperació entre els que apliquen les lleis i els membres dels consells de la informació per lluitar contra la desinformació i crear un espai mediàtic en el que predomini la transparència i la confiança de la ciutadania en la informació".

Les noves lleis europees reconeixen l'existència i el paper dels organismes autoreguladors com el **Consell de la Informació de Catalunya**, "però planteja algunes incògnites sobre on comencen i acaben les responsabilitats d'uns i dels altres. Entre periodistes i investigadors hi ha la por que la superposició de competències provoqui conflictes entre els òrgans reguladors i consells de la informació", escriu Llúcia Oliva.

Sobre la taula hi ha algunes preguntes: amb la nova legislació, la ciutadania tindrà més poder per demanar comptes als mitjans de comunicació per la feina que fan? La regulació i l'autoregulació combinades faran que la gent tingui més confiança en els mitjans? Respondre a aquestes preguntes és un dels grans reptes de l'any 2025.

Una mirada al futur

Davant d'aquest immens oceà carregat de turbulències, resulta imprescindible comptar amb 'illes de credibilitat'. Algunes molt grans, com poden ser alguns diaris o mitjans públics. I d'altres més petites, però també essencials per a la vida en democràcia. On parlar, reflexionar i debatre amb esperit constructiu i crític, amb profunditat, enfront dels discursos simples i destructius que donen titulars d'impacte, però cap solució de present i futur. Considerem que el periodisme no només té el deure d'apropar-se el més possible a la veritat dels fets, sinó que ha de combatre la mentida.

A partir d'aquesta convicció, al CIC estem treballant per aprofundir sobre els nous reptes que afronta el periodisme, en la mirada posada en el pròxim congrés que ha convocat el Col·legi de Periodistes de Catalunya. L'any 2024 vam posar en marxa treballs de recerca sobre:

Com podem combatre el discurs d'odi des del periodisme? La difusió per xarxes, però també per pseudomitjans de comunicació i, fins i tot, per programes de gran audiència que blanquegen l'extrema dreta de prejudicis contra les minories vulnerables s'ha convertit en una de les principals amenaces per a la democràcia.

On són els límits entre els mitjans periodístics regits pels criteris de veracitat i de servei públic i les altres formes de comunicació? Creiem que en un moment de confusió en el que molts mitjans adopten formats periodístics amb interessos allunyats del periodisme i sense comprometre's amb el Codi deontològic de la professió, cal redibuixar les fronteres del periodisme dins dels mitjans de comunicació.

Cal repensar les prevencions que tradicionalment ha tingut el periodisme a l'hora d'informar del suïcidí? En un moment en el qual la societat ha pres consciència, per fi, de la importància de la salut mental, el periodisme ha de repensar els criteris de com n'informa. Especialment el que ja està considerat com una epidèmia de salut pública: el suïcidí.

Com ha de fer front el periodisme a l'emergència climàtica? Què fem davant el negacionisme creixent de realitats demostrades per la ciència. Ara, l'emergència climàtica constitueix una amenaça real de la qual no n'érem conscients quan es van redactar els codis deontològics.

Record imprescindible

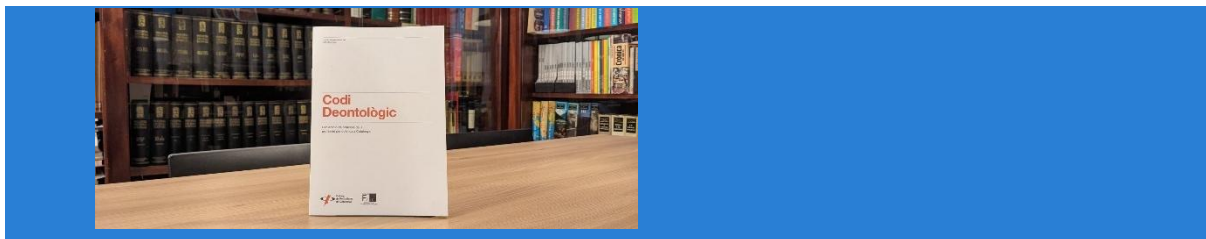
Mentre als països amb democràcies consolidades el periodisme s'enfronta al repte de gestionar l'era de les emocions, de combatre la desinformació, de defensar la veritat dels fets davant

l'expansió de la mentida, a bona part de la resta del món els periodistes lluiten per la llibertat d'informació o per protegir la seva pròpia vida.

Reporters Sense Fronteres (RSF) fa cada any un balanç dels periodistes assassinats en l'exercici de la seva professió, dels empresonats i dels desapareguts. Les dades són esfereïdores: un total de 1.787 periodistes van ser assassinats entre l'any 2000 i l'any 2022. L'any 2024, del que fem memòria aquí, van morir 54 periodistes assassinats, dels quals 31 en zones de conflicte. El nombre de periodistes assassinats a tot el món mentre cobrien guerres— a l'Orient Mitjà, l'Iraq, el Sudan, Birmània i Ucraïna —va arribar al nivell més alt en cinc anys (57,4%).

La Franja de Gaza va concentrar el 2024 un terç dels periodistes assassinats, tots morts a mans de l'Exèrcit israelià. Més de 145 periodistes han estat assassinats per Israel des de l'octubre del 2023. RSF continua investigant els assassinats de periodistes per denunciar els atacs deliberats i ja ha presentat quatre denúncies davant la Cort Penal Internacional (CPI) per crims de guerra comesos contra reporters per Israel.

En una democràcia, les nostres circumstàncies no es podran comparar mai amb les que pateixen els periodistes sotmesos a la censura i la repressió dels règims totalitaris, com és el cas de la Rússia de Vladímir Putin. O les dels que intenten informar amb independència en països que es proclamen democràcies, però que són Estats fallits en què corren el risc de ser assassinats per intentar explicar la veritat, com passa a Mèxic. O els que van ser massacrats amb les seves famílies a Gaza. Per això, acabo aquesta memòria del 2024 amb un homenatge a tots aquests periodistes i, alhora, valgui per recordar que sense democràcia no hi ha periodisme. Sense periodisme no hi ha democràcia.

CODI DEONTOLÒGIC DE LA PROFESSIONI PERIODÍSTICA A CATALUNYA

Introducció

El [Codi Deontològic de la professió periodística](#) a Catalunya va ser proclamat en el II Congrés de la professió, l'1 de novembre de 1992. Es tracta d'una declaració de principis bàsics que els periodistes han d'observar en l'exercici de la seva tasca. El Codi, assumit per la majoria de professionals i editors, és l'expressió de la voluntat de defensar uns mitjans de comunicació lliures i responsables en el marc d'una societat plural i democràtica.

El 12 de març de 1997 es va crear el [Consell de la Informació de Catalunya \(CIC\)](#), organisme independent encarregat de vetllar pel compliment d'aquest codi. Integrat per periodistes i representants d'altres sectors professionals, el CIC és també un instrument d'autoregulació amb facultats d'intervenció i mediació mitjançant resolucions i recomanacions sense caràcter coercitiu.

Els periodistes i mitjans de comunicació han de tenir la màxima llibertat d'informació, d'opinió i crítica i han d'exercir-la amb responsabilitat. El Codi Deontològic dels periodistes incumbeix els mitjans i els professionals que preparen materials seleccionats, processats i presentats segons criteris periodístics i amb voluntat explícita de ser reconeguts com a tals. Els grans principis de l'ètica periodística són d'aplicació en tots els mitjans i suports, així com en totes les modalitats i àmbits de la informació.

En els darrers decennis, la revolució tecnològica, i en especial el desenvolupament d'Internet, ha transformat de forma substancial les bases del món de la informació i el propi sistema de formació de l'opinió pública. Aquest fet obliga a adaptar els criteris de la bona pràctica

professional per tal de reafirmar el compromís ètic del periodisme amb el públic d'acord amb el principi de responsabilitat social.

Criteris

01. Informar de manera acurada i precisa

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjetures i rumors com si es tractés de fets.

02. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.

El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta.

03. Rectificar les informacions incorrectes

L'obligació d'esmenar tant les informacions com les interpretacions resultants que s'hagin demostrat falses o errònies comporta fer-ho amb promptitud i amb el tractament i l'extensió proporcionats. Així mateix, els mitjans han d'atendre el dret de rèplica quan aquest sigui sol·licitat en termes raonables.

04. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació

És inacceptable l'ús de càmeres ocultes i de qualsevol altre procediment subreptici o enganyós per obtenir informacions, imatges i testimonis. També és inadmissible la interceptació i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació.

En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació.

El pagament a les fonts per obtenir informació contravé la bona pràctica periodística i és inadmissible quan posi en risc el principi de veracitat o pugui interferir l'acció de la justícia.

El plagi és inacceptable. Cal aplicar les bones pràctiques professionals quan es fa servir el treball d'altres.

05. Citar les fonts i preservar el secret professional

Les fonts s'han de citar perquè la informació sigui creïble. No obstant això, els periodistes tenen l'obligació moral de protegir-les invocant el secret professional quan sigui necessari. La confidencialitat ha de servir per emparar les persones en situació d'indefensió o de risc, però en cap cas l'anonimat pot ser utilitzat per atacar individus i organitzacions de manera injustificada.

La bona pràctica periodística exigeix també tractar de forma adequada les informacions rebudes sota embargament, així com observar l'off the record quan hagi estat acordat.

06. Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber

El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprovable.

07. Evitar el conflicte d'interessos*

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques.

Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

[* Consulta les recomanacions del CIC sobre els periodistes que fan publicitat](#)

08. No utilitzar en profit propi informacions privilegiades

Els periodistes no han d'usar en benefici propi la informació que reben de manera confidencial en l'exercici de la seva funció, amb independència que es publiqui o no, ni transmetre-la a terceres persones per raons similars. En conseqüència, han d'evitar pronunciar-se sobre empreses i productes en els quals mantenen un interès financer, ja sigui directament o a través de familiars o persones pròximes. El mateix criteri ha de regir pel que fa al sector de les apostes.

09. Respectar el dret a la privacitat

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intrusions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic.

10. Salvaguardar la presumpció d'innocència

Tota persona acusada o imputada d'un delictes té dret a la presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a indagacions, causes o procediments penals. El respecte i la protecció d'aquest dret són vigents des de l'inici de les actuacions policials fins que es provi la culpabilitat en un procés que gaudeixi de les garanties necessàries. Els periodistes evitaran els prejudicis, així com sotmetre els implicats a judicis paral·lels.

11. Protegir els drets dels menors

Cal evitar difondre la identitat dels menors quan apareixen com a víctimes (excepte en supòsit d'homicidi i casos de segrestos o desaparicions), testimonis o inculpats en causes criminals. Aquesta

consideració és especialment pertinent en assumptes d'especial transcendència social, com ara delictes sexuals, suïcidis, problemes referents a adopcions o fills de pares empresonats. A més, s'evitarà identificar contra la seva voluntat les persones pròximes o parents innocents d'acusats o convictes en procediments penals.

Com a norma general, els menors no han de ser entrevistats ni fotografiats o filmats sense el consentiment explícit dels seus pares, tutors, mestres o educadors. Tampoc no és lícit al·legar la rellevància pública de familiars o persones pròximes per justificar la intromissió en la seva vida privada o l'explotació de la seva imatge.

12. Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral

No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

[*25 recomanacions per un periodisme no sexista.](#) **El CIC publica unes recomanacions sobre el tractament de la violència masclista a la pràctica professional (2020)**

Annexos

Annex A:

Recomanació sobre manipulació d'imatges

En fotoperiodisme s'ha de fer constar sempre l'autoria, així com la data, lloc i els elements rellevants que identifiquen la imatge, tret que es posi en perill la seguretat de les fonts. En aquest àmbit no estan permeses manipulacions que suposin alteració de la informació visual registrada originalment per l'objectiu de la càmera i que recull el suport; és a dir, afegir, eliminar, desplaçar o modificar qualsevol element de la imatge original.

En l'àmbit de la foto-il·lustració és legítima l'alteració d'imatges sense cap altre límit que la responsabilitat de l'autor/a, i amb l'obligació d'informar, adientment, al lector del tipus d'alteració practicada.

Annex B:

Recomanació sobre Internet

Els principis de l'ètica periodística són comuns per a tots els mitjans i suports sense cap distinció. No obstant això, les característiques d'Internet han propiciat una àmplia casuística que planteja noves consideracions deontològiques per a la pràctica professional.

01. Responsabilitat editorial

Les normes ètiques han d'obligar especialment les pàgines web que siguin la versió electrònica de publicacions preexistents en altres suports, o també aquelles que, nascudes a la xarxa, tinguin una capçalera i uns continguts que les facin ser percebudes com a publicacions informatives.

» Han de sentir-se incumbits per aquestes normes aquelles persones que aboquin informació on-line de forma individual i que puguin ser reconegudes com a professionals del periodisme, atès que tenen en aquesta activitat la major part de les seves percepcions econòmiques.

» Aquest annex de bones pràctiques de la informació a Internet també afecta els periodistes que mantenen blocs personals o participen en xarxes socials des d'un rol de caràcter explícitament professional.

02. Transparència i rigor

» Aquest annex de bones pràctiques de la informació a Internet també afecta els periodistes que mantenen blocs personals o participen en xarxes socials des d'un rol de caràcter explícitament professional.

» Han de sentir-se incumbits per aquestes normes aquelles persones que aboquin informació online de forma individual i que puguin ser reconegudes com a professionals del periodisme, atès que tenen en aquesta activitat la major part de les seves percepcions econòmiques.

Les normes ètiques han d'obligar especialment les pàgines web que siguin la versió electrònica de publicacions preexistents en altres suports, o també aquelles que, nascudes a la xarxa, tinguin una capçalera i uns continguts que les facin ser percebudes com a publicacions informatives.

» El producte informatiu ha de poder ser identificat com a tal sigui quina sigui la seva naturalesa formal. La distinció entre informació i opinió també és igualment exigible, així com la diferenciació entre publicitat i informació.

» Les informacions han d'anar datades i convé que els links portin igualment les referències adequades per tal d'orientar els destinataris i mantenir contextualitzades les dades.

» Com en altres mitjans, la immediatesa no és excusa per obviar principis deontològics com el recurs a fonts fiables i la contrastació de les dades.

» Les informacions difoses a través de les xarxes socials tampoc no poden propagar rumors infundats, ni emetre judicis de valor injuriosos.

03. Participació i supervisió activa

La participació del públic enriqueix la pluralitat dels continguts dels mitjans a Internet i constitueix una de les claus més definitòries i innovadores del nou univers informatiu. Tanmateix, les característiques de la xarxa generen nous paranys ètics sobre la relació entre els mitjans i el públic.

» Els comentaris dels usuaris a les notícies difoses a les webs informatives han de ser moderats pels seus responsables editorials. Aquests han de comptar amb mecanismes i eines adients per impedir la difusió de missatges injuriosos, que atemptin contra la dignitat de les persones i grups socials, o que encoratgin la discriminació, la violència i l'odi.

» Les aportacions dels internautes no poden ser anònimes. El mitjà difusor ha d'exigir un registre previ als usuaris que vulguin fer comentaris i donar a conèixer les seves opinions, de la mateixa manera que cap diari no publica cartes al director escrites per persones que no s'hagin identificat degudament. L'anonimat és admissible quan es tracti de garantir la difusió de fets i opinions d'inequívoc interès públic o necessitat vital, però igualment el participant s'ha d'identificar davant del mitjà.

04. Permanència dels documents on-line

La permanència indefinida a la xarxa dels documents i materials audiovisuals que es difonen i circulen a través de la web pot generar situacions incòmodes o indesitjables per a les persones afectades, ja sigui com a fonts informatives o com a testimonis. En el cas que en reclamin la desaparició, aquest fet planteja la necessitat de conciliar adequadament l'interès públic amb els drets individuals. En qualsevol cas, la invocació del "dret a l'oblit" no ha de ser motiu per a la destrucció immediata d'elements que en certa manera formen part d'un "arxiu general" o "memòria viva" que és patrimoni col·lectiu i que eventualment poden ser d'interès per a historiadors o investigadors socials.

» Com a norma general, no ha de ser necessàriament atesa la pretensió de destrucció de rastres per part de persones individuals o jurídiques al·legant la simple raó d'un canvi d'opinió, d'imatge o altres consideracions d'estricta ordre personal.

» Tanmateix, la persistència de certs documents no ha de donar lloc a situacions abusives o greument nocives contra els drets fonamentals de la persona.

» Conseqüentment, els responsables editorials han de prevenir o pal·liar els possibles perjudicis

provocats a les persones que han prestat el seu testimoni (imatge, veu o documentació), atès el fet singular de la pervivència, facilitat d'accés, reproducció i manipulació dels materials presents a Internet. Aquesta actitud ha de ser especialment curiosa quan les persones afectades siguin menors d'edat o joves en situació d'indefensió o risc sobre l'eventual us de la seva presència a la xarxa.

» En tot cas, la pròpia naturalesa de l'espai web com un fons global i permanent de continguts de tots tipus i d'accés universal fa pràcticament inviable l'eliminació discrecional, sistemàtica, instantània i generalitzada dels materials considerats impropis o lesius per particulars, empreses o institucions.

05. Autoria i plagi

» El reconeixement de l'autoria intel·lectual i dels drets de tota mena que se'n deriven han de ser respectats a la xarxa com a qualsevol altre suport informatiu. Les facilitats per "copiar i enganxar" que brinden els productes digitals, fins al punt de convertir-se en una pràctica redaccional mecànica i quotidiana, mai no han de ser un pretext per al plagi i la usurpació.

Annex C:

Recomanació sobre el plagi

El principi 1 del codi insta a contrastar bé totes les informacions, mentre que el principi 5 recomana que, com a norma general, les fonts siguin citades. Aquestes normes d'actuació es troben en la base de la credibilitat dels periodistes, i del seu compliment escrupolós en depèn en gran manera la confiança que el públic hi diposita.

Cal entendre per plagi la reproducció sense cita d'un fragment apreciable d'un producte aliè. Fer això pot constituir un delictes, però a més pot socavar greument la credibilitat d'un periodista o d'un mitjà informatiu.

Hi ha diverses formes de plagi, totes elles abominables encara que es puguin presentar amb diferents graus de gravetat:

» La reproducció textual d'un fragment d'una obra literària, d'un treball periodístic o de qualsevol altre document l'autoria del qual sigui identificable i demostrable.

» La reproducció de fotografies o imatges de qualsevol mena que tinguin autoria, independentment fins i tot que estiguin subjectes a drets d'autor.

» La reutilització de fragments d'entrevistes o de talls de veu que hagin estat obtinguts per informadors d'altres mitjans i que hagin pogut ser capturats a partir d'emissions alienes. Encara que la reproducció que es faci no sigui textual, també pot tenir consideració de plagi la difusió sense cita d'informacions que han estat obtingudes a partir del que ha estat publicat per un altre mitjà. La cita és especialment obligada quan es tracti d'informacions exclusives i molt rellevants que un altre mitjà ha obtingut de fonts que només han estat al seu abast. No es podrà considerar que hi ha hagut plagi quan la cita de la procedència de la informació sigui ben explícita o quan ha estat obtinguda directament a partir de la mateixa font o de fonts diverses.

Annex D:

Recomanació sobre el tractament de conflictes bèl·lics o armats

01. Donar veu a tots els actors i promoure la comprensió entre les parts implicades. Afavorir el diàleg.
02. No deshumanitzar cap part; cal parlar de les víctimes i també dels victimaris.
03. Evitar el llenguatge de les parts combatents i dels seus aliats. Exposar els enganys de qualsevol d'aquestes.
04. Mostrar els grups que en la base treballen per la pau, no només els dirigents. En particular, els esforços de la societat civil, que atén les víctimes físicament, materialment i emocionalment.
05. Explorar els conflictes en la seva complexitat i tractar la violència i els seus efectes tan visibles com invisibles, però també ocupar-se de les causes diverses que els han generat.
06. Els mitjans han d'evitar el sensacionalisme i també impedir l'emissió sense control de missatges en línia que siguin bel·licistes, xenòfobs, racistes i sexistes.
07. Informar dels conflictes encara que no hi hagi violència pot ajudar a prevenir-la.
08. No abandonar la cobertura després de l'alto el foc i ocupar-se de la resolució, la reconstrucció i la reconciliació.

09. Aprofitar les similituds entre els conflictes perquè les experiències constructives ajudin els que encara no han trobat un camí de resolució.

10. Cal fer esment sempre de les fonts de la informació, particularment quan representen actors enfrontats, i tenir en compte que terceres fonts enriqueixen la visió del conflicte. En cas d'informacions fetes sota censura o imposicions, cal fer-ho saber als receptors.

Recomanacions per a la pràctica periodística en el tractament de conflictes bèl·lics

Annex D del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya

- 1 Afavorir el diàleg.**
Quan el mitjà té entre el públic i els membres d'una de les parts enfrontades sempre és més fàcil donar només la veu als «nostres» o als «nostres aliats». El mateix pot passar quan el conflicte és extern al país del mitjà, però hi ha hagut una clara diferenciació entre agressors i agredits. S'impedeix així comprendre les raons que pugui tenir l'altre, es tanca la porta al diàleg, es bloqueja la desescalada del conflicte i s'obre la via a la justificació de les atrocitats fins la derrota del contrari.
- 2 No deshumanitzar cap part; cal parlar amb les víctimes i el victimaris.**
Tots els actors són humans, amb independència del fet que les seves accions puguin ser criminals, i atots els bàndols hi ha víctimes, dels febles i dels forts. També entre els uns i els altres hi pot haver victimaris. Recordar la condició humana de totes les persones fa més difícil les actuacions cruels d'uns i altres i la seva justificació contribueix a reduir el sofriment i a mostrar com d'inhumana és la guerra.
- 3 Evitar el llenguatge de les parts combatents i dels seus aliats. Exposar els enganys de qualsevol d'aquestes.**
Els actors també batallen en el camp de la informació, per a ells es tracta de fer propaganda. Trien les paraules, escolles unes dades per sobre de les altres, emfasitzen uns assumptes i n'esmorteixen d'altres. De cara a l'enemic, per ells, mentir és una necessitat, com menys informat estigui l'adversari, millor; dir la veritat, en la mateixa tònica, és una traïció. És la seva lògica comunicativa. L'anttesi del que hauria de ser la feina periodística.
- 4 Mostrar els grups que en la base treballen per la pau, no només els dirigents. En particular, els esforços de la societat civil que atén les víctimes físicament, materialment i emocionalment.**
Els líders polítics i militars estan condicionats per la dinàmica de la guerra i de les seves pròpies organitzacions. Poden veure's atrapats en l'òrbita de la violència. A la base de la societat hi ha sovint qui treballa per la pau, sense les limitacions de les cúpules polítiques o militars. No reduir l'abast del focus informatiu a les elits, sinó obrir-lo als grups de base augmenta la pressió sobre els líders per trobar camins reals cap a acords amb el contrari.
- 5 Explorar els conflictes en la seva complexitat i tractar la violència i els seus efectes tan visibles com invisibles, però també ocupar-se de les causes diverses que els han generat.**
Els conflictes rarament es limiten a enfrontaments bilaterals. Hi sol haver més actors i tots solen ser complexos. A més, a cada costat pot haver-hi grups propers a sectors similar dels altres contendents per raons materials, morals, sentimentals, etc... Veure les afinitats per ajudar els processos de pau. D'altra banda, cal explicar les causes del conflicte i mostrar també els efectes de la violència, els visibles i els invisibles -ressentiment, desestructuració social, et.- perquè en si mateixos són font de patiment i poden ser causa de nous esclats.

Recomanacions per a la pràctica periodística en el tractament de conflictes bèl·lics

Annex D de Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya

- 6 Els mitjans han d'evitar el sensacionalisme i també impedir l'emissió sense control de missatges en línia que siguin bel·licistes, xenòfobs, racistes i sexistes.**
La pressió per assolir alts índex d'audiència o circulació pot conduir a la truculència i l'efectisme gratuït. La irracionalitat que arrosseguem és una mala companyia per la resolució de conflictes, especialment si empenys cap a la venjança. En particular, l'emissió directa de missatges enviats pel públic a programes de televisió o a la xarxa es pot convertir en una plataforma de difusió de proclames ofensius contra els drets humans sense possibilitat que siguin comentades o discutides adequadament.
- 7 Informar dels conflictes encara que no hi hagi violència por ajudar a prevenir-la.**
Hi ha un grapat de centres a l'abast dels informadors que treballen constantment en la mediació, transformació i resolució de conflictes. Aprofitar-los com a fonts d'informació repercuteix en una opinió pública més formada i més capaç d'actuar per si mateixa i de pressionar els governs perquè actuin quan i com calgui.
- 8 No abandonar la cobertura després de l'alto el foc i ocupar-se de la resolució, la reconstrucció i la reconciliació.**
El cessament de les hostilitats o l'alto el foc són moments en els processos de pau. No s'han de confondre amb la solució del problema o la resolució del conflicte. Quan s'acaba la violència física, cal curar les ferides i recuperar tant com es pugui el que s'ha destruït materialment i en la convivència.
- 9 Aprofitar les similituds entre els conflictes perquè les experiències constructives ajudin els que encara no han trobat un camí de resolució.**
Cap conflicte és equiparable a un altre. Són singulars. Però perquè presenten semblances i diferències tots es poden comparar, ja sigui tant per aprendre dels errors com per aprendre dels encerts.
- 10 Cal fer esment sempre de les fonts de la informació, particularment quan representen actors enfrontats, i tenir en compte que terceres fonts enriqueixen la visió del conflicte. En cas d'informacions fetes sota censura o imposicions, cal fer-ho saber als receptors.**
La base del contracte de confiança establert entre periodistes i públic resideix en la credibilitat. En som responsables. La informació facilitada pels contendents no funciona sota el mateix paràmetre i, per tant, és necessari que el públic sempre sàpiga quin és l'origen d'allò que transmetem. En cas contrari queda desprotegit davant de possibles enganys. Per la mateixa raó, el públic té dret a saber si la informació que li arriba és fruit d'una feina periodística que ha vist coartada la seva llibertat en forma d'imposicions o censures.

Annex E:

Recomanació sobre l'ús del terme "il·legals" referit a persones

El terme "il·legal" aplicat a immigrants és incorrecte i vulnera els criteris del Codi Deontològic de la professió periodística, per les següents raons:

» Les persones mai no poden ser il·legals, perquè això suposaria negar a un ésser humà la categoria de subjecte de dret.

» L'aplicació inadequada d'aquest qualificatiu implica menyspreu a la dignitat i la pròpia imatge d'aquestes persones.

» L'ús d'aquesta paraula per a designar, de forma exclusiva i continuada, el col·lectiu de treballadors que emigren, significa un tracte discriminatori i afavoreix estereotips que criminalitzen la imatge d'aquestes persones en la consciència col·lectiva.

Annex F:

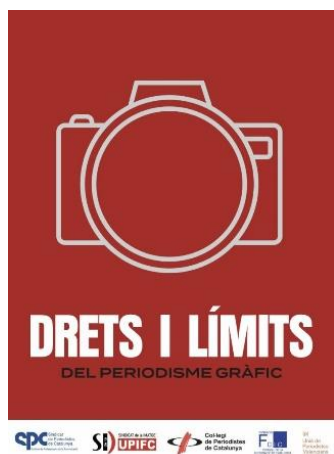
Recomanació sobre la cita de nacionalitats i ètnies

La utilització per part dels mitjans audiovisuals de paraules i conceptes relacionats amb la nacionalitat o llocs de procedència per designar en titulars a un individu o banda d'individus que han comès actes delictius és discriminatòria.

Quan el tractament que donen els mitjans de comunicació a les informacions pot entrar dins d'un context discriminatori a fi de cridar l'atenció del lector, el que es provoca és que els ciutadans tinguin una actitud negativa respecte al fet migratori i als immigrants.

El CIC recomana als mitjans de comunicació que actuïn amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de gènere, ètnies, creences o extracció social o cultural, és a dir, evitant-se en tot cas les generalitzacions i l'etiquetatge de les persones per trets diferencials, ja siguin ètnics, religiosos, econòmics o socials. En tot cas, si el mitjà considera que la nacionalitat dels protagonistes és noticable, i sempre per tal de no fomentar en el receptor impulsos discriminatoris, el CIC recomana que aquesta dada s'esmenti sempre, siguin d'on siguin els autors dels fets descrits.

ALTRES DOCUMENTS

2024

Ja pots descarregar-te la guia [DRETS I LÍMITS DEL PERIODISME GRÀFIC](#), un document que ha estat elaborat conjuntament pel Col·legi de Periodistes de Catalunya, el Consell de la Informació de Catalunya (CIC), el Sindicat de la Imatge (UPIFC), i la Unió de Periodistes Valencians (UPV) i es va presentar el dijous 8 de novembre a la seu del Col·legi de Periodistes.

El CIC ha comptat, per aquest projecte, amb la col·laboració de dues conselleres, Rebeca Pardo i Sandra Balsells.

RECOMANACIONS
PER UN PERIODISME
NO SEXISTA

I EL TRACTAMENT
DE LA VIOLÈNCIA
MASCLISTA

25 recomanacions per un periodisme no sexista (2020)

[PDF Recomanacions per un periodisme no sexista i el tractament de la violència masclista \(català\)](#)

[PDF Recomendaciones para un periodismo no sexista y el tratamiento de la violencia machista \(castellà\)](#)

2021

CAT [“Algoritmes a les redaccions: reptes i recomanacions per dotar la intel·ligència artificial dels valors ètics del periodisme”](#)

CAST [Algoritmos en las redacciones: retos y recomendaciones para dotar a la inteligencia artificial de los valores éticos del periodismo](#)

ENG [Algorithms in the news: challenges and recommendations for artificial intelligence with the ethical values of journalism](#)

	<p>L'any 2016 el Consell de la Informació va fer públic el document "Periodistes que fan publicitat: un conflicte d'interessos". Aquest document, que posa al dia el punt 7 del Codi Deontològic pel que fa a la relació entre publicitat i informació, torna a estar d'actualitat a causa de la freqüència amb què destacats i destacades periodistes aprofiten la notorietat aconseguida amb l'exercici de la professió per acceptar de fer publicitat al mateix temps que realitzen les seves tasques informatives.</p>
---	--

- [ANÀLISI DE NOTES DE PREMSA DELS MOSSOS D'ESQUADRA](#)

Anàlisi de les notes de premsa emeses pel Departament de Comunicació dels Mossos d'Esquadra, amb la voluntat d'esbrinar si el redactat de les comunicacions que el cos policial distribueix als mitjans informatius s'ajusta al Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya. La necessitat del treball sorgeix després de que el Consell de la Informació de Catalunya constatés que, en certes ocasions, davant les queixes presentades per particulars o institucions per una presumpta violació del Codi Deontològic, els responsables dels mitjans afectats han al·legat que el redactat de la notícia coincidia exactament amb el de la nota de premsa

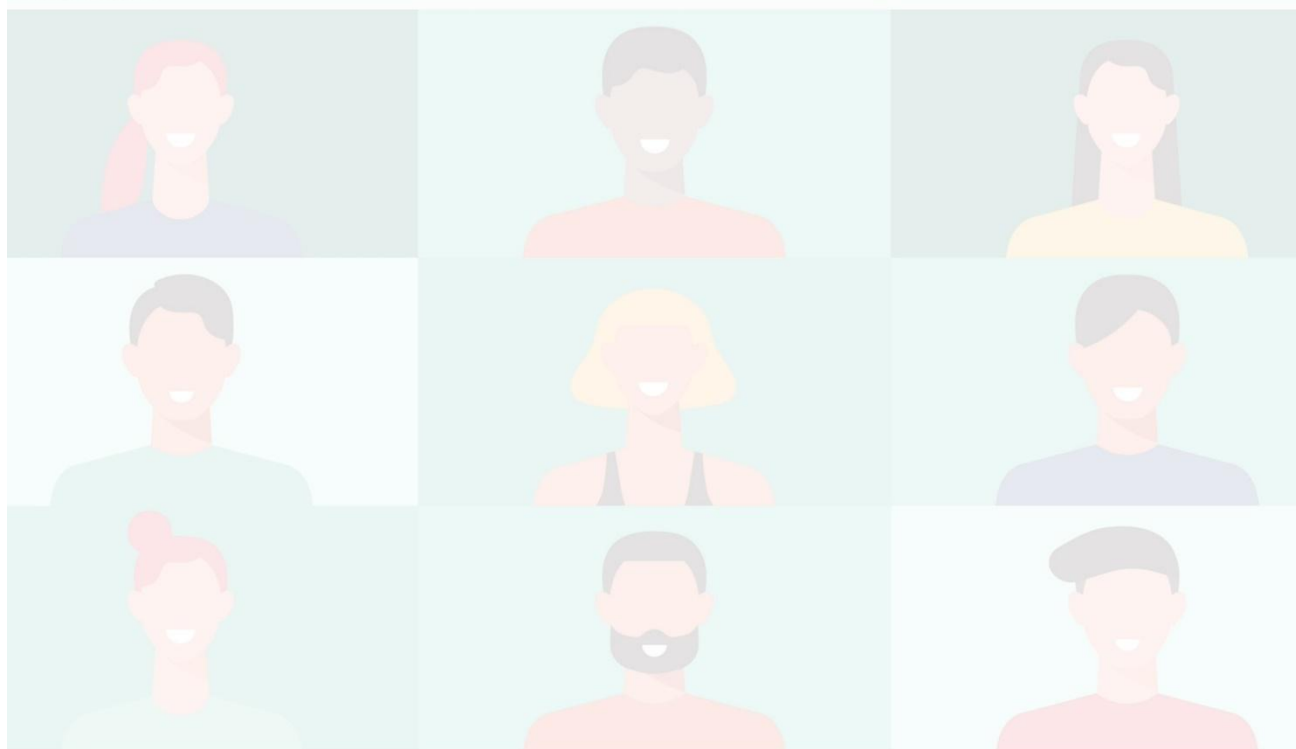
- [Cobertura informativa dels atemptats de Barcelona i Cambrils a la premsa digital catalana, espanyola i internacional \(17 i 18 d'agost de 2017\)](#)

El present estudi té com a objectiu examinar la cobertura periodística dels atemptats ocorreguts a Barcelona i Cambrils en el període de temps comprès entre les 17 hores del 17 d'agost i les 18 hores del 18 d'agost de 2017. El marc de referència utilitzat per realitzar l'anàlisi són els criteris establerts al Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya (Declaració de principis de la professió periodística a Catalunya) i a les Recomanacions sobre la cobertura

informativa d'actes terroristes, promulgades conjuntament pel Col·legi de Periodistes i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya el novembre de 2016.

- [Estudi de queixes del CIC en els seus 14 anys de trajectòria \(1997-2011\)](#)
- [Estudi encarregat pel CIC. La participació dels usuaris als diaris digitals de Catalunya: anàlisi de comentaris \(2009\)](#)
- [Estudi sobre la participació dels usuaris als diaris digitals de Catalunya](#)

Video Chat

**ACORDS ADOPTATS
PEL CIC**

QUEIXES PRESENTADES AL CIC 2024

La Fundació Privada Consell de la Informació de Catalunya és una entitat sense afany de lucre constituïda per la manifestació de voluntat del seu fundador, el Col·legi de Periodistes de Catalunya.

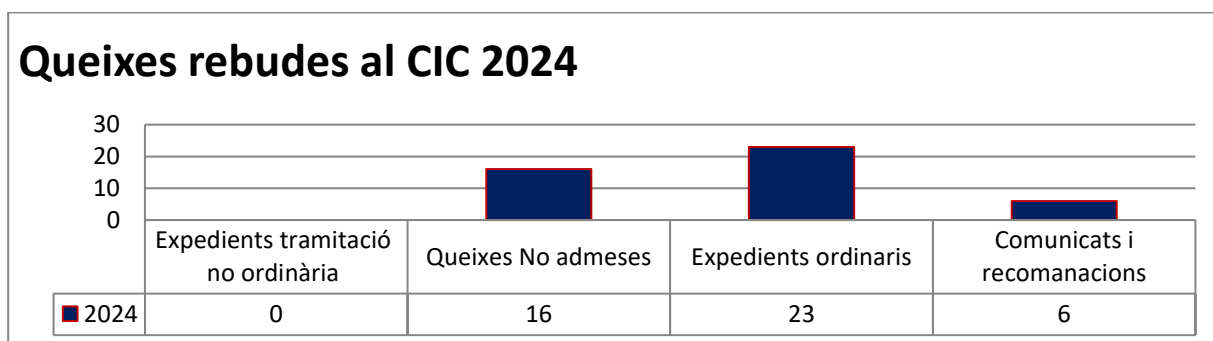
Les seves finalitats i objectius són:

- a) Vetllar pel compliment dels principis i criteris d'ètica professional del periodisme continguts en el Codi Deontològic aprovat per la junta de govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya en la reunió plenària del 22 d'octubre del 1992, amb totes les modificacions que hagi acordat o acordi en el successiu l'esmentada junta de govern.
- b) Constituir-se com a òrgan d'arbitratge privat per tal de dur a terme la finalitat descrita en el punt anterior mitjançant el Consell de la Informació de Catalunya.
- b) Defensar la llibertat d'expressió i la llibertat d'informació.
- c) Defensar els principis deontològics del periodisme i els seus valors ètics i professionals, i fer conèixer públicament la posició de la Fundació quan aquests principis i valors quedin afectats.
- d) Promoure la difusió a la societat dels principis i valors de l'ètica i la deontologia periodística per tal que els ciutadans puguin conèixer i exigir-ne el compliment.

El CIC, en l'exercici de les seves funcions, aprova resolucions que vincularan a les parts que voluntàriament acceptin el seu arbitratge. **Qualsevol persona o entitat pot presentar una queixa per la lesió comesa per part d'un professional o mitjà de comunicació.**

Al 2024 s'han obert 23 expedients de tramitació ordinària i no ordinària, dels quals 3 han quedat pendents d'aprovació pel primer trimestre de l'any 2025. Un total de 16 queixes no han estat admeses a tràmit perquè no s'ajustaven al procediment seguit, no afectaven directament al Codi Deontològic o perquè el CIC no tenia competències.

També el CIC s'ha pronunciat en 6 ocasions al llarg de l'any a través de comunicats als mitjans de comunicació.

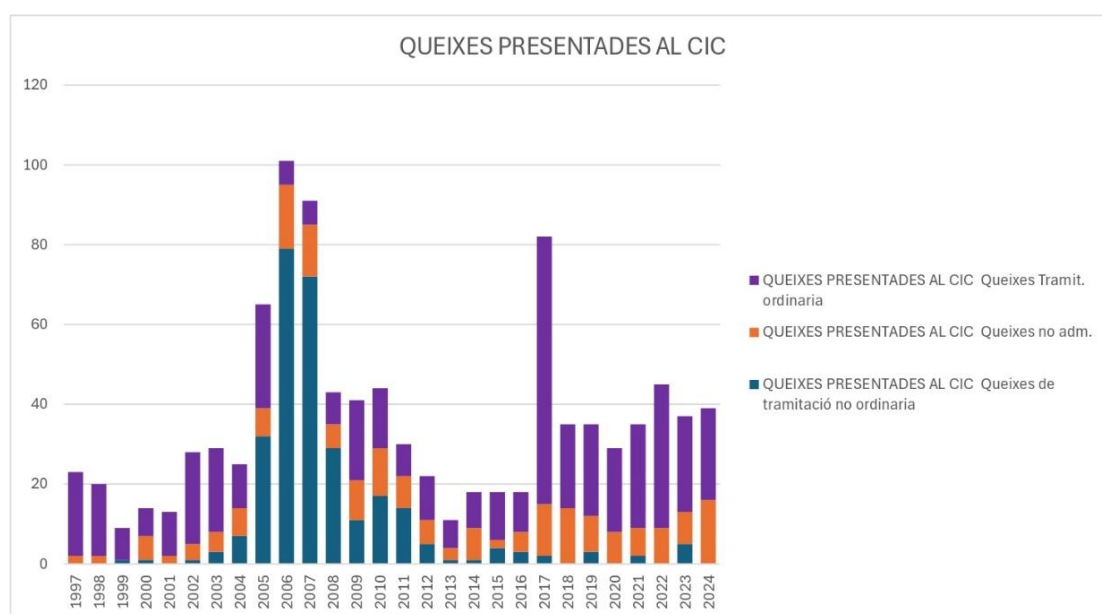

El CIC arriba a les 1000 queixes rebudes des de la seva creació

El **Consell de la Informació de Catalunya (CIC)** ha assolit una fita important: arribar a les **1.000 queixes** rebudes sobre possibles vulneracions del Codi Deontològic, des de la seva creació fins el 2024. Darrera d'aquesta xifra, hi estan reflectides persones i entitats que s'han sentit preocupades en algun moment per les informacions que difonen els mitjans de comunicació i els professionals del periodisme; però també un equip professional, la major part d'ells col·laboradors voluntaris, amb interès per enfortir la tasca que exerceix la Fundació, fonamental per mantenir la confiança del públic en els mitjans de comunicació i per garantir una informació veraç i responsable.

Celebrem aquestes 1.000 queixes i les assumim amb el repte de potenciar la nostra funció encomanada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya, amb la intenció de mantenir el nostre compromís amb la societat catalana.

Cada queixa rebuda representa una oportunitat per reflexionar i millorar les pràctiques periodístiques, contribuint així a una societat més ben informada i crítica. Malgrat que algunes de les queixes rebudes en aquests anys no han estat admeses a tràmit per diversos motius, una bona part d'elles han servit per crear jurisprudència i fixar les bases de la ètica periodística.

PLE CIC 29 de gener de 2024

Expedient núm. 16/2023

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la secretaria de Junta de Impulso Ciudadano per dues informacions del mitjà digital Racó Català en les quals indica que es qualifica de manera despectiva l'associació que presenta la queixa, amb qualificatius com "ultra" o "grupuscle anticatalà", fet que podria vulnerar el criteri 2 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

El dia 21 de juliol entra al CIC, a través d'e-mail, una queixa subscripta per la Sra. I.F., en representació de l'entitat "Impulso Ciudadano".

En el seu escrit es refereix a dues informacions de la publicació digital "Racó català" que considera que qualifiquen molt despectivament l'esmentada associació.

Les dues informacions són accessibles a través dels següents enllaços en el moment de ser redactada aquesta ponència:

[Les Junes Electorals obliguen a retirar simbologia independentista d'una trentena de municipis - Racó Català \(racocatala.cat\)](#)

(on al segon paràgraf es qualifica Impulso Ciudadano com a "plataforma ultra").

[Impulso Ciudadano denuncia a la fiscalia "l'assenyalament" de la infermera del "puto C1 de catalán" - Racó Català \(racocatala.cat\)](#)

(on al subtítol se la titlla com a "grupuscle anticatalà" (*grupuscul*, segons l'escrit de la denunciant).

La senyora F. considera que les informacions vulneren el punt 2 del Codi Deontològic, que cita al seu e-mail:

02. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament. No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.

A partir d'aquí considera que els qualificatius "ultra" i "grupuscle anticatalà" són absolutament falsos i danyen la seva imatge. Per reforçar aquesta afirmació fa aquestes observacions:

“Impulso Ciudadano és una associació que defiu els valors constitucionals sin assumir ningun posicionament polític concret perquè integra en su seno persones con diferentes sensibilitats polítiques.”

Inclou a continuació un enllaç als Estatuts de l'entitat:

<https://impulsociudadano.org/estatutos-impulso-ciudadano/>

I en ressalta l'article 2 que fa referència a les seves finalitats:

Los fines de la asociación son:

- a. Promover y defender el pluralismo político, ideológico, lingüístico y cultural en España
- b. Defender los derechos humanos y las libertades fundamentales en el ámbito nacional, de la Unión Europea e internacional.
- c. Defender los valores contenidos en la Constitución española de 1978.
- d. Fomentar los vínculos de cohesión y relación entre los españoles, con independencia de su lugar de residencia.
- e. Impulsar las medidas necesarias para la mejora del funcionamiento, racionalización y neutralidad de las instituciones y Administraciones Públicas, así como luchar contra todo tipo de corrupción.
- f. Luchar contra los fenómenos de odio y promover políticas de tolerancia, igualdad y solidaridad entre los ciudadanos.

Finalment, la senyora F. fa constar que han fet una consulta a la ACN i que, respecte a la primera de les informacions esmentades, l'agència no feia constar al seu teletip el qualificatiu “ultra”. Afirmar al respecte que entenen que en qualsevol cas el mitjà sempre és el responsable dels textos publicats.

AL·LEGACIONS

Demanades les preceptives al·legacions al mitjà, el seu director Joan Camp Fontcuberta va fer una extensa resposta que es reproduïx aquí en la seva integritat:

- Ultra: “Dit, generalment, de les ideologies, les persones i els grups polítics o religiosos que

mantenen amb intransigència i radicalisme, actituds d'extrema dreta o d'integrisme”.

“Intransigència i radicalisme”; és assenyalar directors d'escola

<https://www.elmundo.es/espana/2022/06/03/629a35e6e4d4d8ff588b4587.html>

Recordem el malson que van viure els professors de Sant Andreu de la Barca el 2018 amb la campanya difamatòria que va inventar-se Javier Negre d'El Mundo sobre un inexistent maltractament a fills de guàrdies civils?

Qui va anar a tirar benzina, a més d'Albert Rivera, que ensenyar les cares a Twitter? Els ultres d'Impulso Ciudadano.

<https://www.elmundo.es/cataluna/2018/06/17/5b264fe4e2704eb8038b4685.html>

Van amenaçar ells als professors en el cas de Sant Andreu? No directament, però van atiar el foc de l'odi.

Grupuscle: “Grup, generalment polític, format per un nombre molt reduït de membres”.

Impulso Ciudadano és una entitat que no fa públiques les xifres d'integrants i no ha fet mai cap mostra ni exhibició pública que doni a entendre, més enllà de les que fan amb altres grupuscles similars, que siguin molt.

Anticatalà: “una aversió a Catalunya, als catalans o a tot allò que és català”.

Impulso Ciudadano és una entitat que amb el pretext de defensar una inexistent indefensió dels castellanoparlants a Catalunya s'ha mostrat sempre partidària a frenar qualsevol avenç, concessió o cessió cap a Catalunya i el català.

Són hereus del “manifiesto de los 2.300”, que volia aturar qualsevol intent de normalitzar el català i estava impulsat per gent com Federico Jiménez Losantos, Armando de Miguel o Santiago Trancón i fins i tot van celebrar el 30 aniversari de la seva redacció.

<https://impulsociudadano.org/impulso-ciudadano-celebrara-el-xxx-aniversario-de-la-redaccion-del-manifiesto-por-la-igualdad-de-los-derechos-linguisticos-en-cataluna-conocido-como-manifiesto-de-los-2300/>

Un document on per sota la catalanofòbia. [**aquí sembla faltar alguna paraula o frase**]Cap dels tres personatges que he citat s'ha caracteritzat per ser un “amant de Catalunya” o de la “seva identitat”. Losantos, a 2023, és obertament anticatalà. Reivindicaria una entitat catalana un manifest en el que el principal redactor és algú així?

Un manifest on planaven idees com que els catalans havien anat a buscar “obra barata”; i que Franco els hi havia portat a cabassos. Una associació CATALANA reivindicaria aquesta idea? El poeta català en llengua castellana, Jaime Gil de Biedma, va destrossar aquest “Manifiesto”; amb frases com “¿Oyó alguna vez remotamente hablar de subdesarrollo, de feudalismo

agrario, de paro estacional, de sucesivas oleadas migratorias en lo que va de siglo? Que se olvide. La culpa de todo la tuvieron el general Franco y los catalanes, que contrataron con él a cómodo precio el suministro de un ejército industrial de reserva. Cataluña, una nación exclusivamente compuesta por burgueses explotadores“

L'última: estan en contra de l'oficialitat del català a Europa i al Congrés, i contra qualsevol mena de reconeixement de la llengua.

<https://www.vozpopuli.com/espana/espanol-espana-ue-impulso-ciudadano-responde-aragones.html>

L'any 2022 es va dedicar a realitzar un pseudoestudi de tuf etnicista, fent llistes de “catalanitat” dels candidats que van concórrer a les eleccions del 21-D del 2017. Un estudi on deia quins cognoms haurien de ser els més representatius i insinuava que com més espanyol més unionista i quant més català més independentista.

Una conclusió que la realitat del país desmenteix, per la mateixa demografia, i el parlar una llengua o tenir un nom acabat o no “amb o” i un cognom amb “ez” no determina en cap cas ni el sentiment de pertinença nacional, ni tampoc el de vot.

<https://elmon.cat/politica/entitat-25-castella-listes-catalanitat-segons-cognoms-525404/>

Estan en contra de la immersió lingüística, un dels grans pilars de cohesió i integració de Catalunya, i són dels impulsors de les demandes pel 25% de castellà que busquen.

<https://www.elmundo.es/espana/2022/06/03/629a35e6e4d4d8ff588b4587.html>

No és veritat que busquin una igualtat entre llengües. Estan en contra del català com a requisit, sempre que s'ha plantejat que es converteixi en llengua d'integració.

<https://www.vozbcn.com/2011/03/16/63015/impulso-ciudadano-recuerda-requisito/>

A escala simbòlica, es dediquen a comptar banderes espanyoles als ajuntaments.

https://www.eldebate.com/espana/cataluna/20230210/solo-169-947-municipios-cataluna-esta-colgada-bandera-espana_92710.html

Mai han fet cap gest, ni s'han manifestat a favor de cap mesura que benefici Catalunya o el català. Només treballen per barrar el pas a la llengua, treure-li presencia.

També ataquen a l'aranès

<https://www.racocatala.cat/noticia/25118/impulso-ciudadano-recorrera-llei-laranas?pag=1>

Que estiguin a Catalunya no vol dir que no puguin ser anticatalans. Si ells no ho són? Qui? Que representen l'assetjament, la persecució dels símbols, la llengua, els orígens. A més, en un principi, quan José Domingo, el líder d'Impulso, es va integrar a Ciudadanos, van explicar que el nom apel·lava a l'arribada de Tarradellas (“Ciudadans de Catalunya, ja soc aquí”) i que

als inicis, en moltes manifestacions al Parlament, utilitzaven el terme “ciutadans de Catalunya” en lloc de “catalans” per a marcar una diferència. Es pot viure a Catalunya i no ser català, per trencar amb el lema pujolista “És català qui viu i treballa a Catalunya”.

Més endavant, han anat pivotant i s'han autodenominat “catalans” i també “tabarnesos” quan els ha interessat.

A més han compartit actes i concentracions amb Tabàrnia, aquest estirabot que contempla la segregació de Tarragona i Barcelona, que entenen com a més espanyola i l'endarrerida “Tractòria”, la resta del país que identifiquen com a “català”.

<https://www.larazon.es/espana/20221006/c7ulpbtti5ffvch6xdox6ocmry.html>

<https://www.elcatalan.es/impulso-ciudadano-organiza-una-comida-de-solidaridad-con-el-hostelero-de-blanes>

ANTECEDENTS DE RESOLUCIONS DEL CIC

El cas aquí analitzat té un parell d'antecedents en actuacions del CIC que no poden deixar de ser tingudes en compte.

Un d'aquests antecedents és el dictamen n. 09/23, en què també Impulso Ciudadano es queixava pel fet d'haver estat titllat com a grup d'extrema dreta en una informació del Diari Avui. En aquella ocasió, la resolució aprovada pel Consell admetia la possibilitat (en condicional) que el diari hagués vulnerat els articles 1 i 2 del Codi:

Es considera que l'ús del qualificatiu d'“ultradreta” al segon paràgraf de la informació publicada per El Punt Avui el 28 de març de 2023 podria ser poc adequat i innecessari, ja que no aporta cap element informatiu i podria vulnerar els criteris 01 i 02 del Codi Deontològic.

Ara bé, també s'afegia a la conclusió, com també es feia en altres punts de la ponència que “el fet que el mitjà no hagi presentat al·legacions i explicacions sobre l'ús del qualificatiu a l'hora de referir-se a l'entitat, però, dificulta la interpretació de la ponència”.

L'altre precedent el trobem a l'expedient 03/2022 en què s'analitzava la queixa presentada també per Impulso Ciudadano, en aquest cas contra el mitjà “La República” i per haver catalogat l'entitat com a “feixista”. En aquella ocasió –en què tampoc hi va haver al·legacions del mitjà- la resolució era més contundent:

(...) Considerem que en titllar aquesta entitat de “feixista” en el subtítol d'una informació, el diari digital La República ha vulnerat clarament el criteri segon del Codi Deontològic de la Professió Periodística a Catalunya segons el qual cal evitar prejudicis per informacions sense prou fonament i també ha vulnerat el criteri 12 perquè la qualificació utilitzada pot incitar a l'odi contra

l'entitat objecte de la informació.

CONSIDERACIONS

Es poden tenir en compte dos tipus de consideracions a l'hora d'avaluar aquest nou cas.

Una, és l'entitat de les expressions rebutjades per la persona que presenta la queixa, “ultra” i “grupuscle anticatalà”. Cal dir d'entrada que cap de les dues té el mateix abast significatiu i les mateixes connotacions que el de “feixista”, objecte d'una de les queixes ressenyades com a antecedents. Els referents històrics que té aquesta expressió no es poden equipar de cap manera als de les dues usades ara per Racó Català.

L'altra consideració pertinent és el fet que el mitjà en qüestió, a diferència dels assenyalats en els casos presos com a antecedents, sí que ha presentat les seves al·legacions. En aquestes es fan servir alguns arguments discutibles sobre les vinculacions que poden trobar-se entre Impulso Ciudadano i altres entitats que s'esmenten. Però, sense que això vulgui significar que aquesta ponència assumeixi en tots els seus termes la línia argumental del director de la publicació, sí que és cert que té un gruix suficient com per admetre que el mitjà no ha usat els termes amb que descriu Impulso Ciudadano d'una manera gratuïta i/o irreflexiva. En el seu preàmbul, el Codi deontològic diu que “els periodistes i mitjans de comunicació han de tenir la màxima llibertat d'informació, d'opinió i crítica i han d'exercir-la amb responsabilitat”. Creiem que les àmplies al·legacions aportades pel mitjà, defensant el seu criteri editorial, son la garantia d'aquesta responsabilitat que exigeix el Codi.

Dit això, cal dir també que el CIC veu amb preocupació la utilització del terme ‘anticatalà’ per retreure a Impulso Ciudadano una visió del país oposada a la de la publicació. Ser català és un dret de ciutadania que no està lligat a cap criteri ideològic ni als orígens ni a la posició social. I que per tant es pot ser català defensant democràticament qualsevol posicionament polític, social, cultural, identitari ó d'altre índole. El terme “anticatalà” pot tenir diversos graus d'intencionalitat o de comprensió, i podem interpretar que quan el mitjà titlla Impulso Ciudadano d'anticatalà està dient que, al seu parer, aquesta entitat està en contra dels signes propis que segons “Racó català” defineixen la identitat del país. Però una manera d'entendre un país, per majoritària que sigui, mai no pot ser exclusiva ni excloent, ni significar un estigma per un grup social que, com hem vist al llarg de la història, pot acabar tenint conseqüències que van més enllà de les paraules.

Exposada a mode de reflexió aquesta preocupació del CIC, i després de tot el que s'ha exposat, el Ple del CIC adopta el següent:

ACORD

Una vegada analitzada la informació objecte de la queixa presentada per la senyora I.F. en representació de l'entitat Impulso Ciudadano, es considera que la publicació digital "Racó Català", en usar les expressions "ultra" i "grupuscle anticatalà" no ha vulnerat l'article 2 del Codi Deontològic.

De totes maneres, aquest Consell adverteix del perill que representa la utilització del terme 'anticatalà' per la seva connotació excloent.

Addenda: Es farà constar a la certificació a les parts que la consellera Joana Gallego, d'acord amb el capítol III punt 21 dels Estatuts de la Fundació, va manifestar tenir una relació d'amistat amb la part denunciada i que ho va posar en coneixement del president del CIC. El CIC resol, en aquest sentit, que hi ha una incompatibilitat en l'assumpte a tractar i per tant la consellera s'absté d'intervenir en la resolució de l'expedient

Expedient núm. 20/2023

ASSUMPTE : Escrit de queixa presentat per l'exdirector de Catalunya Ràdio, Saül Gordillo, en relació a unes declaracions emeses al programa 'El matí de Catalunya Ràdio' on el director de l'espai, Ricard Ustrell, afirmava que Gordillo era client habitual d'una cocteleria de Barcelona i el presentant de la queixa assegura que la informació és una falsedat.

ANTECEDENTS O FETS

El 18 d'octubre de 2023 Saül Gordillo presenta una queixa online en referència a una informació emesa aquell mateix dia al programa 'El matí de Catalunya Ràdio'.

En el seu text, Gordillo afirma que "a la franja horària de 7 a 8 del matí (minut 47) el director i presentador, Ricard Ustrell, ha fet una afirmació en antena sobre la meua persona i la meua suposada presència en un establiment que desconec i que és rotundament FALSA". Qui presenta la queixa afirma desconèixer "els motius pels quals el director i presentador del programa més important de la ràdio pública ha fet aquesta manifestació FALSA, sense justificació informativa ni venir a tomb de res, atès el meu vincle inexistent entre la notícia de l'establiment que esmenten (on no he estat mai) i la meua persona."

I, com a prova, adjunta un enllaç on es pot escoltar el moment exacte del que considera una

“falsedat”, al minut 47 de l'àudio: <https://www.ccma.cat/catradio/alcarta/el-mati-de-catalunya-radio/el-mati-de-7-a-8-h-hora-informativa-18102023/audio/1185674/>.

Al fragment d'àudio s'hi diu que la millor cocteleria del món és a Barcelona, i en comentar-ho, el director del programa, Ricard Ustrell, afirma: “Hi anava molt el Gordillo, anava molt a aquesta cocteleria. L'exdirector de Catalunya Ràdio, sempre te'l trobaves allà, hi havia unes cortines, és un bar que té unes cortines, i allà estava”

AL·LEGACIONS

En el moment de rebre la queixa es van sol·licitar al·legacions a l'emissora Catalunya Ràdio, qui va respondre enviant un tall de veu “demanant disculpes” extret d'un fragment del programa ‘El matí de Catalunya Ràdio’ emès el dilluns següent a la primera emissió, és a dir, el dia 23 d'octubre.

En el fragment d'àudio facilitat per l'emissora, el director del programa, Ricard Ustrell, diu: “l'altre dia vam parlar d'una cocteleria que vaig dir que hi anava sempre un exdirector (...) i em vaig confondre, no era un exdirector, era el director actual (...)”.

PONÈNCIA

Els criteris del Codi Deontològic que les afirmacions emeses el dimecres 18 d'octubre al programa ‘El matí de Catalunya Ràdio’ podrien estar vulnerant són el Primer (Informar de forma acurada i precisa), el Segon (Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament), el Tercer (Rectificar les informacions incorrectes) i el Novè (Respectar el dret a la privacitat).

En el fragment de veu que centra la present ponència, s'hi afirma amb noms i cognoms que Saül Gordillo, qui va ser director de Catalunya Ràdio, i en relació a una cocteleria de Barcelona que també s'anomena i s'identifica clarament, “sempre te'l trobaves allà, hi havia unes cortines, és un bar que té unes cortines, i allà estava”.

El comentari de 14 segons de durada que fa Ricard Ustrell, director d'El matí de Catalunya Ràdio, vulnera clarament el primer criteri del Codi Deontològic, on s'hi recull que “El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.” Les paraules d'Ustrell són una afirmació sense fonament, emeses

en un espai pretesament informatiu, i contradiuen aquest primer criteri.

El mateix passa amb el Segon criteri, que recull que *“no s’han d’usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades”* i amb el Novè, on s’hi afirma que *“les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l’ètica periodística.”*

Com a resposta a la queixa presentada per Saül Gordillo i a la demanda del Consell de la Informació de Catalunya, l'emissora aporta un comentari del mateix Ricard Ustrell “demanant disculpes” i fet cinc dies després del primer, on afirma que qui anava a la cocteleria en qüestió era “un exdirector”, sense dir-ne el nom i cognom com va fer la primera vegada, i sense demanar realment disculpes sinó dient “em vaig confondre”. La diferència de to entre el comentari del 18 d’octubre i el del dia 23 també és evident, de manera que es considera que, en aquest aspectes es vulnera també el Tercer criteri del Codi Deontològic, que recull “l’obligació d’esmenar tant les informacions com les interpretacions resultants que s’hagin demostrat falses o errònies comporta fer-ho amb promptitud i amb el tractament i l’extensió proporcionats.” Si Ricard Ustrell fa el comentari del dia 23 és perquè és conscient que les seves paraules del dia 18 no s’atenien a la realitat. Però el que fa, realment, no és demanar disculpes sinó una rectificació poc contundent.

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Una vegada analitzats els dos fragments d’àudio que centren la present ponència, es conclou que el primer comentari emès el dia 18 d’octubre, on el director del programa ‘El matí de Catalunya Ràdio’, Ricard Ustrell, afirma amb nom i cognom que l’exdirector de Catalunya Ràdio Saül Gordillo era “sempre” en una cocteleria de Barcelona, vulnera els criteris 01, 02 i 09, del Codi Deontològic de Catalunya. I que el segon comentari, on segons Catalunya Ràdio es “demanen disculpes” es vulnera el criteri 03 perquè, en realitat, no s’esmena cap informació o interpretació ja que el director del programa només afirma haver-se confós, i no demana disculpes en cap moment.

Expedient núm. 21/2023

ASSUMPTE: Queixa de J.F.T. en relació al fet que el periodista Josep Palau, redactor del programa Tot es Mou de TV3, protagonitzi també anuncis d'un banc a la mateixa cadena.

ANTECEDENTS O FETS

En el seu escrit de queixa, J.F.T. qüestiona que un professional de la informació pugui protagonitzar alhora anuncis d'una entitat bancària a la mateixa cadena. J.F.T. considera que "no és adient" que un periodista faci anuncis, i adjunta un article de la crítica de televisió Mònica Planas al diari Ara on reflexiona sobre aquest cas i qüestiona també el doble paper de Palau fent periodisme i publicitat al mateix temps.

AL·LEGACIONS

La CCMA ha fet arribar un escrit d'al·legacions on posa de manifest que la telepromoció és "*un format permès per la normativa audiovisual per aquest tipus de programes*". La corporació també al·lega que, en compliment amb la normativa vigent, quan s'emet l'espai publicitari es sobreimpressiona sempre la transparència de "*publicitat*" per tal d'advertir l'espectador que es troba davant d'un contingut estrictament publicitari i no d'una altra naturalesa. Finalment, argumenta que, segons el llibre d'estil de la CCMA, la prohibició de fer publicitat s'aplica només als professionals que treballen en continguts estrictament informatius, i assenyalen que aquest no és el cas de Palau ni del Tot es mou.

PONÈNCIA

La queixa fa referència al punt número 7 del Codi Deontològic, que subratlla la necessitat que tenen els periodistes d'evitar el conflicte d'interessos.

Concretament, aquest punt adverteix que "no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència". En aquest sentit, el Codi recorda que els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos "que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció".

I això és, precisament, el que succeeix en el cas que ens ocupa. Tal com recull el CIC en el document "Periodistes que fan publicitat: un conflicte d'interessos", el principal risc d'acceptar que un periodista simultaniegi l'activitat informativa i publicitària és que aquesta dualitat

l'incapaciti per tractar amb el rigor i la neutralitat deguts les notícies que fan referència a l'anunciant que el paga.

En aquest cas, el fet que l'espectador pugui veure Josep Palau realitzant tasques informatives i, dins del mateix canal, escoltar-lo lloant les bonances d'una entitat bancària, pot suposar dos problemes: per una banda, induir a confusió i que alguns espectadors es pensin que estan veient informació quan en realitat és publicitat; i per l'altra, posar en risc la independència del periodista i/o la cadena a l'hora de tractar futures informacions sobre l'entitat bancària en qüestió.

Pel que fa a la naturalesa del programa, Tot es mou es defineix com un "magazín d'actualitat", on la línia que separa la informació i entreteniment és molt difusa: per molt que sigui un programa dirigit a l'entreteniment, té una part important d'informació.

És per això que des del CIC es considera que seria convenient una revisió, per part de la CCMA, del criteri de limitar la prohibició de fer publicitat als professionals que treballen per a programes estrictament informatius, ja que programes d'entreteniment i tipus magazín també compten amb una part de contingut informatiu.

Així doncs, malgrat les empreses busquen la contractació de periodistes de reconegut prestigi per cridar l'atenció dels espectadors i reforçar la credibilitat del seu producte, tal com ha advertit el CIC en expedients anteriors de naturalesa similar, l'acceptació d'aquest contractes per part dels periodistes i/o mitjans de comunicació, a més de suposar una possible confusió als espectadors, posa en risc la independència i credibilitat de la professió.

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

TV3, al permetre que el periodista Josep Palau faci publicitat a la mateixa cadena on treballa com a periodista, incompleix el punt número 7 del Codi Deontològic.

A més, el CIC insta la CCMA a revisar el criteri del seu llibre d'estil que només impedeix fer publicitat als professionals que treballen en programes estrictament informatius, ja que en molts programes la línia entre la informació i l'entreteniment és cada cop més difusa.

Expedient núm. 22/2023

ASSUMPTE: Queixa rebuda el 10 de novembre del 2023, presentada pel periodista col·legiat M.L., en referència a una mala praxi atribuïda a Jordi Rovira, director de Capçalera, la revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

ANTECEDENTS

La queixa es centra concretament en dos fets, que considera que han estat silenciats pel director de la revista:

L'aparició del llibre de M.L. *L'ètica i els periodistes que fan publicitat*, on es publiquen noms dels periodistes i casos que demostraven aquesta mala praxi. L'autor de la queixa considera que la revista Capçalera va silenciar l'aparició del llibre on es denunciava diversos periodistes que fan publicitat amb documentació.

El silenci o censura d'una carta signada per 10 col·legiats demanant al Col·legi una assemblea extraordinària per debatre la concessió d'un premi a Olga Viza per les seves campanyes de publicitat d'ING amb Matías Prats. D'acord amb la queixa, Jordi Rovira va desistir d'exercir les seves funcions de publicar la carta demanant l'assemblea extraordinària per indicacions “o pressions?” de la Junta del CPC. Per l'autor de la queixa “això és injustificable perquè aquest tema genera debat i no ha aparegut a la nostra revista”.

A propòsit del punt 1:

M.L., autor de la queixa explica que, el 20 de juny del 2019 es va posar en contacte amb Jordi Rovira, director de Capçalera, per demanar-li que la revista se'n fes ressò, en el format que considerés oportú, de l'aparició del seu llibre *L'ètica i els periodistes que fan publicitat*, on es publiquen noms dels periodistes i casos que demostren aquesta mala praxi.

Si bé des de la revista s'indica al Sr. L. que aquesta qüestió s'havia tractat recentment, l'autor de la queixa confirma que des del 2015 no s'havia parlat d'aquesta temàtica. D'acord amb el que M.L. deixa constància, al director de la revista no li sembla ètic incloure els noms dels professionals que incorren en aquesta mala praxi. Aquest enfocament és defensat pel Sr. L. a la seva queixa. Però els motius utilitzats per justificar la no menció del llibre a la revista, per part del seu director, és perquè el to utilitzat és excessivament acadèmic, qüestió que l'autor de la queixa posa en qüestió perquè considera que la revista s'ha fet ressò d'altres investigacions acadèmiques sense que això sigui un problema.

D'acord amb allò que té constància l'autor de la queixa, la revista encara no ha publicat cap

notícia referent al seu llibre.

A propòsit del punt 2:

Aquest punt es fa ressò de l'existència d'una carta signada per 10 col·legiats, promoguda per l'autor de la queixa, demanant al Col·legi una assemblea extraordinària per debatre la concessió d'un premi a Olga Viza per les seves campanyes de publicitat d'ING amb Matías Prats.

L'autor de la queixa deixa constància de la preocupació del director de la revista sobre aquesta qüestió, però també de la manca de menció de la mateixa a la revista, al·ludint que el premi era lliurat abans de l'aparició de la revista. M.L. posa en qüestió al seu text de queixa si la Junta del CPC hi hauria considerat oportú no tractar la qüestió de la carta a la revista, malgrat l'interès de la temàtica per al conjunt de la professió, d'acord amb el que explica L.

AL·LEGACIONS

El 28 de Novembre el Consell de la Informació va tenir constància de la recepció de les al·legacions del director de la revista Capçalera, Jordi Rovira. El text enviat per Rovira s'estructura en tres parts, on inclou: 1) l'intercanvi complet de correus electrònics; 2) enumera els seus arguments; 3) exposa les seves conclusions.

Es presta aquí atenció a les dues darreres parts del document, és a dir, els seus arguments i conclusions.

D'acord amb allò explicat per Rovira al seu document, la revista Capçalera mostra una clara preocupació per la problemàtica dels periodistes que fan publicitat, i n'és una prova les peces publicades, prèviament a la demanda de L. de parlar del seu llibre, a propòsit d'aquesta qüestió. Tot i això, tenint en compte la limitació d'espai de la seva secció de llibres i el seu caràcter quadrimestral, Rovira afirma que la revista ha de fer una selecció de les novetats que apareixen i des del 2015 no se n'havia fet ressò, sense que això suposi una censura o vulneració de cap criteri del Codi. Rovira afegeix que les decisions que es prenen a propòsit del contingut de la revista depenen del Consell de Redacció, no únicament del seu director, cosa que influeix directament en les dues qüestions que es tracten a la queixa de M.L..

Per confirmar el seu interès per la temàtica i llibre de M.L., Jordi Rovira argumenta que va proposar Francesc Ponsa del Report.cat (setmanari digital d'anàlisi de periodisme i comunicació que edita el Col·legi de Periodistes i que també dirigeix Rovira) l'elaboració d'un reportatge sobre els periodistes que fan publicitat. Entre altres fonts, va proposar a Ponsa que consultés M.L. amb motiu del seu llibre sobre aquesta temàtica i la carta signada per diversos

col·legiats contra l'atorgament del Premi Ofici de Periodistes a l'Olga Viza.

Pel que fa a la carta signada per 10 col·legiats i promoguda per l'autor de la queixa, Jordi Rovira confirma la seva posició, donat que no li semblava adequat publicar una carta sobre aquesta qüestió tres mesos després d'atorgar-li el premi a l' Olga Viza.

Per totes aquestes qüestions, Jordi Rovira considera “totalment injustificades, i fins i tot insultants” les acusacions d'en M.L..

Per donar suport a les argumentacions i conclusions exposades per Jordi Rovira al text d'al·legacions, arriben al Consell de la Informació una carta signada pel Degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya, Joan Maria Morros Cuadras, el 27 de novembre de 2023; i també una carta signada per Francesc Miquel Ponsa, el 23 de novembre del mateix any. En tots dos documents s'hi inclouen arguments que sostenen la versió explicada per Jordi Rovira.

PONÈNCIA

Si bé la queixa emesa per M.L. no fa referència a la vulneració concreta de criteris específics del Codi, però tenint en compte que l'autor esmenta de manera reiterada els conceptes de silenciar i censurar, es pot vincular amb dos criteris concrets del codi, com són el criteri 1 i el criteri 6, que esmenten el següent:

Criteri 1: “El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible.”

Criteri 6: “El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprovable.”

Des del CIC es recorda la necessitat de respectar i defensar el criteri editorial de la publicació Capçalera per decidir els continguts que es publiquen, i que les decisions que es prenen a propòsit del contingut de la revista depenen del Consell de Redacció, no únicament del seu director.

No obstant això, tenint en compte el que indiquen els criteris 1 i 6 i les dues qüestions a què fa referència la queixa, es considera que totes dues són de gran interès per als lectors de la revista, és a dir, els professionals de l'àmbit de la comunicació. Així mateix, el silenci de Capçalera sorprèn malgrat el clar interès del director cap a aquestes dues temàtiques.

Les raons de calendari i l'excessiu to acadèmic de la proposta poden explicar les reticències del director perquè apareguin a la revista, però no semblen suficients per justificar l'absència de referències, fins a la data, de cap d'aquestes qüestions a la revista, especialment quan es tracta d'una publicació que és la revista del Col·legi professional i allò que afecta directament els seus col·legiats, com és el cas de M.L..

I si bé se li ha donat l'oportunitat a M.L. de comptar amb un espai a la revista Report.cat, setmanari digital d'anàlisi de periodisme i comunicació que edita el Col·legi de Periodistes i que també dirigeix Rovira, per parlar de ambdues qüestions, es considera oportú sol·licitar al Director i al Consell de redacció de la revista Capçalera la publicació d'una informació àmplia sobre el tema motiu de la queixa, sobretot tenint en compte que no es tracta des del 2015 i, en canvi, és una de les vulneracions que amb més freqüència apareix a les queixes rebudes pel Consell de la Informació.

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Tot i que el Consell de la Informació defensa el criteri editorial de la revista Capçalera i el seu Consell de Redacció, es considera oportú que aquesta publicació doni cobertura informativa suficient als dos motius que originen la queixa rebuda. D'aquesta manera s'atén, de forma individual, la petició feta per un col·legiat, aspecte que cal tenir en compte ja que es tracta de la revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya; i, de manera més general, a una de les qüestions que més afecten la professió periodística.

Expedient núm. 23/2023

ASSUMPTE: Queixa presentada per l'**Associació Observatori de Drets Humans** (Observatori DESCA), en relació a una informació publicada al canal de notícies virals **Cribeo** de la pàgina web de **La Vanguardia**, el dia 30 de novembre de 2023, sota el títol: "*Activista climàtica dice tener 'ecoansiedad' y destapan que viaja por todo el mundo por ocio: 'Contamina más en 1 año que yo toda la vida'*", en referència a unes manifestacions fetes per una representant de l'associació sobre la COP28.

ANTECEDENTS

La queixa fa referència a la publicació a La Vanguardia de la polèmica i el tracte denigrant que l'ambientòloga i activista climàtica G.T. va rebre a les xarxes socials, arran de l'emissió d'un vídeo al portal de notícies 324.cat. El vídeo es va emetre en el context de la conferència de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, COP28. La Vanguardia va publicar la notícia al canal **Cribeo**, dedicat a notícies virals i fenòmens que es produeixen a les xarxes socials

G.T. és tècnica de justícia climàtica a l'Observatori DESCA i en el vídeo, on actuava com a representant i en nom de l'observatori, feia una exposició dels prolegòmens de la imminent COP28 que havia de tenir lloc el novembre-desembre de 2023.

En l'esmentat vídeo, G.T. feia referència a l'anomenada "ecoansietat", un neologisme que s'utilitza per descriure la por que experimenten algunes persones respecte al futur pròxim, a conseqüència de la crisi climàtica. Així mateix, es preguntava per què aquesta "ecoansietat" no la tenen també els responsables polítics que participaran en la COP28. I lamentava, entre altres reaccions negatives, que s'hagi arribat al punt de que la gent es plantegi no tenir fills per por a la crisi climàtica.

El vídeo emès per 324.cat va tenir una gran repercussió a les xarxes socials, amb milers de reaccions destinades a ridiculitzar el discurs de G.T. i menystenir el concepte "ecoansietat" emprat per la representant de l'Observatori DESCA en el decurs de l'entrevista i, en general, les manifestacions fetes per l'ambientòloga.

Però el nucli de les crítiques s'ha centrat en la vida personal de l'ambientòloga, fent referència a la seva "afició als viatges arreu del món i a que en els darrers temps se l'havia pogut veure a llocs com Colòmbia, Tailàndia, Egipte o Mèxic". Una praxis que resultaria contradictòria amb el seu discurs. "En un any, ha contaminat més que jo en tota la meua vida", va escriure un usuari de les xarxes socials.

L'Observatori DESCA va reaccionar ràpidament amb un comunicat on, més enllà de refermar el posicionament de la institució sobre els perills que amenacen els drets econòmics, socials, culturals i ambientals de les persones, lamentava les crítiques fetes des de les xarxes socials a la seva tècnica de justícia climàtica, que considerava deplorables.

També exigeix la retirada immediata de la informació publicada pel canal Cribeo i la reparació adequada en funció del mal causat, i es reserva el dret a emprendre les accions legals que consideri oportunes.

CRITERIS DEL CODI DEONTOLÒGIC

L'Observatori DESCA que formula la queixa considera que la peça informativa vulnera tres criteris i un annex del Codi Deontològic:

Criteri 01. Informar de manera acurada i precisa.

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, la difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjetures i rumors com si es tractés de fets.

Criteri 02. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament.

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.

Criteri 09. Respectar el dret a la privacitat.

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic.

Annex B. Recomanacions sobre Internet. Punt 02. Transparència i rigor.

– El producte informatiu ha de poder ser identificat com a tal sigui quina sigui la seva naturalesa formal. La distinció entre informació i opinió també és igualment exigible, així com la diferenciació entre publicitat i informació.

– Les informacions han d’anar datades i convé que els links portin igualment les referències adequades per tal d’orientar els destinataris i mantenir contextualitzades les dades.

– Com en altres mitjans, la immediatesa no és excusa per obviar principis deontològics com el recurs a fonts fiables i la contrastació de les dades.

– Les informacions difoses a través de les xarxes socials tampoc no poden propagar rumors infundats, ni emetre judicis de valor injuriosos.

L’Observatori DESCA basa aquestes presumpcions de vulneració en diferents arguments. En el cas del criteri 01, pel fet que la peça periodística objecte de la queixa es basava única i exclusivament en els comentaris dels usuaris de les xarxes socials, donant veracitat a afirmacions de tercers sense verificar.

El criteri 02 es considera vulnerat perquè s’entén que el professional que ha elaborat la notícia no ha contrastat la veracitat dels fets que es critiquen, ni ha contactat a G.T o a l’Observatori DESCA.

Pel que fa al criteri 09, se cita el paràgraf següent de l’article: “*varios tuiteros han apuntado que T. es una amante de los viajes por ocio alrededor del mundo y que en los últimos tiempos se la ha podido ver en países como Colombia, Tailandia, Egipto o México*”, que no és més que una especulació sobre la vida privada i les aficions de la treballadora de l’Observatori DESCA.

AL·LEGACIONS

El mitjà La Vanguardia va ser convidat pel CIC, el dia 11 de desembre, a presentar les al·legacions que considerés oportunes en relació a la queixa de l’Observatori DESCA. Aquestes al·legacions van ser rebudes l’endemà mateix i en elles destaquen els següents punts:

- La informació objecte de la queixa va ser publicada pel **canal Cribeo** de La Vanguardia, dedicat a notícies que es produeixen a les xarxes socials, i que té un to i un format diferent de les informacions formals del diari.

- El diari va eliminar la informació minuts després de rebre la queixa de l'Observatori DESCA per correu electrònic en considerar que, tot i les característiques específiques del canal Cribeo sobre notícies virals, la informació no complia amb els estàndards periodístics del diari i que, per tant, no s'hauria d'haver publicat sense haver recollit o intentat recollir la versió de G.T o de la pròpia associació.
- En el context del canal d'informacions virals Cribeo, de La Vanguardia, la peça descrivia les reaccions que s'havien produït a les xarxes socials respecte del vídeo protagonitzat per G.T i emès al canal 324 en relació a la cimera de la COP28.
- L'article recollia opinions i valoracions crítiques emeses per usuaris a les xarxes socials, però la informació no emetia informacions o valoracions que es puguin atribuir al diari. En aquest sentit, la queixa fa al·lusió a la praxis periodística, però no assenyala fets incerts continguts en la notícia.
- El diari va oferir a G.T i a l'Observatori DESCA la possibilitat de donar la seva perspectiva sobre el tema.

PONÈNCIA

Els fets que donen lloc a la queixa de l'Observatori DESCA, detallats en els apartats anteriors, es deriven del ressò que La Vanguardia va donar a les reaccions dels usuaris xarxes socials a l'entrevista a G.T publicada pel portal de notícies @324.cat.

L'Observatori DESCA focalitza la seva queixa precisament en el fet de que la informació donada per Cribeo es limita a descriure les reaccions crítiques aparegudes a les xarxes socials en lloc de posar l'èmfasi en allò que realment és important, és a dir, les conseqüències negatives que es poden derivar, i s'estan derivant ja, de l'impacte de la crisi climàtica, i de la por creixent de la ciutadania vers els seus efectes, caracteritzada per allò que G.T anomena "ecoansietat".

En les seves alegacions, La Vanguardia argumenta que cal tenir present que el canal Cribeo és un mitjà enfocat a fer-se ressò de les xarxes socials i que el seu estil periodístic és molt diferent del que aplica el diari habitualment.

Diu, a més, que l'article no feia cap valoració de les declaracions fetes per l'ambientòloga, però reconeix, en primer lloc, que el canal a través del qual es va difondre la informació és diferent del mitjà tradicional, i en segon lloc, admet que no complia amb els estàndards periodístics i que no s'hauria d'haver publicat.

En coherència amb aquesta darrera afirmació, La Vanguardia va procedir a eliminar la informació tan aviat com va tenir coneixement de la carta de queixa tramesa per l'Observatori DESCA. Al mateix temps, ha ofert a T. i a l'Observatori Desca la possibilitat d'exposar el seu punt de vista sobre el tema objecte de la queixa.

Entenem aquesta actitud com un reconeixement explícit de l'error, cosa que sempre és positiva. Però la preocupació d'aquest Consell no és tant la rectificació sinó l'existència en un diari de prestigi d'una secció on es reproduïxen pràcticament calcats missatges que s'han fet virals a les xarxes. En un moment en el que la ciutadania té dificultats per distingir la frontera entre el periodisme i altres formes de comunicació, els mitjans han de ser extremadament rigorosos per mantenir la credibilitat. El periodisme que informa sobre allò que passa a les xarxes no pot reproduir acríticament les entrades més visitades. En tot cas, les ha de contextualitzar i donar veu, sempre, als afectats. Buscar els mateixos "clicks" que ja tenen les xarxes és un mal servei al periodisme i, sobretot, no respon al pacte amb els ciutadans que esperen una informació contrastada, rigorosa i veraç.

Analitzada la queixa presentada, a la vista de les al·legacions rebudes i de les consideracions fetes, entenem que la informació publicada al canal de notícies virals Cribeo de La Vanguardia vulnera el criteri 01 del Codi Deontològic, ja que no s'ha informat de manera acurada i precisa, donant veracitat a afirmacions sortides de les xarxes socials sense la preceptiva contrastació. Per més que la secció del diari -el canal Cribeo- es nodreixi exclusivament de continguts extrets de les xarxes, el periodisme no en pot fer un seguidisme acrític. Si a les xarxes tot s'hi val, el periodista ha de contrastar allò que publica i respectar l'ètica de la professió

Igualment, i per les mateixes raons exposades en el cas del criteri 01, la informació també vulnera el criteri 02 del Codi Deontològic, relatiu a evitar perjudicis per informacions sense prou fonament.

Creiem també que el fet donar ressò, de forma acrítica, als comentaris sobre els sentiments i les circumstàncies de l'activista que fan els usuaris de les xarxes contravé el criteri 09 que recomana "evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes" sobre les persones.

Finalment, la informació objecte de la queixa també comporta una vulneració de l'annex B punt 02, sobre transparència i rigor a internet, especialment en allò que disposa l'apartat quart de l'annex: "Les informacions difoses a través de les xarxes socials tampoc no poden propagar rumors infundats, ni emetre judicis de valor injuriosos."

A les alegacions, La Vanguardia reconeix que "el diari va eliminar la informació minuts després de rebre la queixa per correu electrònic de l'Observatori Desca" (dilluns dia 4, primera notificació de què tenim constància). És cert que la notícia ja no està disponible al web de La Vanguardia. Però sí que es pot trobar, encara, a través del buscador del mateix diari, el titular, les dues primeres línies de la notícia i les fotografies de G.T. La consultat s'ha fet el mateix dia que s'emet aquesta certificació, a

<https://stories.lavanguardia.com/search?q=Gisela+Torrents&author=&category=&section=&startDate=&endDate=&sort=>

Aquest Consell valora la rectificació feta per La Vanguardia el mateix dia de rebre la queixa i el reconeixement de que la publicació no responia als criteris ètics de la professió periodística. Però creu que la supressió hauria de ser total i desindexar també la notícia al cercador del propi diari.

En conseqüència, el Consell de la Informació de Catalunya pren el següent

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que la informació publicada per La Vanguardia al seu canal Cribeo vulnera els criteris 1, 2, 9 del Codi deontològic dels periodistes de Catalunya i també l'annex B punt 02, sobre transparència i rigor a internet.

Ahora, el CIC valora la ràpida supressió de la notícia al web del diari però insta a aquest mitjà a fer-ne desaparèixer del tot el seu rastre.

Expedient núm. 1/2024

ASSUMPTE Queixa online del Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya (CCIIC) i els quatre col·legis –COIB, COIGI, COILL i CODITA per unes declaracions del periodista, senyor Jordi Barbeta durant un programa de TV3.

ANTECEDENTS

La queixa es refereix als comentaris del senyor Jordi Barbeta durant la tertúlia de TV 3 “Els Matins” del dia 8 de gener de 2024

La part queixant exposa que el Sr. Barbeta podria haver vulnerat el Codi Deontològic en relació a unes manifestacions que considera falsedats, com que *“els tècnics sanitaris són persones que estan bastant més formades que les infermeres”* o que *“l’acord de Bolonya ja posa per damunt els estudis de tècnic sanitari que no pas els d’Infermeria”*. I afegeix que ningú – ni la presentadora- ho va desmentir.

Consideren que això és una falsedat. I, per tant, es vulnera el criteri primer del Codi Deontològic.

“El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment té l’obligació d’acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d’observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.”

AL·LEGACIONS

El dia 15 de gener de 2024, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals presenta les al·legacions següents.

- 1.- Que el Sr Barbeta no és personal de la CCMA. És un tertulià d’un espai del programa “Els Matins” de TV3 que va expressar la seva opinió.*
- 2. Que en el seu perfil de xarxes socials va demanar disculpes : “No tinc res contra les infermeres, reconec el seu paper fonamental i mereixen tot el suport a les seves reivindicacions. També he defensat els drets dels tècnics sanitaris i potser perquè no m’he expressat bé s’ha interpretat com un atac a les infermeres. I no. Disculpin-me”*
- 3.- Que pel que fa a la presentadora, va complir en tot moment el que disposa el Llibre d’Estil de la CCMA i que estableix que “La persona que dirigeix una tertúlia s’esforça perquè els participants respectin els torns de paraula i exposin amb claredat la seva opinió i les seves reflexions, i no pren partit per cap de les parts ni s’hi identifica. Dinamitza el diàleg, ofereix arguments i introdueix dades objectives sobre el tema del qual es parla, sense donar la seva*

opinió”.

INFORME I CONSIDERACIONS

Les afirmacions del senyor Barbeta sobre la “major formació” dels tècnics sanitaris respecte a les infermeres no són exactes.

El Grau **universitari** en Infermeria té una durada de 4 anys i està reconegut amb 240 crèdits ECTS, d'acord amb la [Directiva 2005/36/CE del Parlament Europeu i del Consell de 7 de setembre de 2005](#), relativa al reconeixement de qualificacions professionals; mentre que els cicles de grau superior (tècnics sanitaris) s'estudien en centres de **formació professional** i tenen una durada de 2 anys, amb una equivalència de 120 crèdits ECTS.

Són estudis de diferent durada –Infermeria més de 8.000 hores versus Tècnic Sanitari 2.000 hores–.

Els estudis d'infermeria tenen uns continguts generals i més **teòrics** en front dels de Tècnic Sanitari que són eminentment **pràctics**.

Tenen **competències diferents**, totes necessàries per al bon funcionament del sistema sanitari.

L'objectiu del Pla de Bolonya va ser el d'harmonitzar els estudis en el territori europeu i afavorir la mobilitat dels professionals i, “en cap cas, posar una professió per damunt de l'altra”.

No obstant això, sí és cert que el Pla de Bolonya no s'ha implementat de igual forma a tots els països, i és veritat que Espanya és l'únic en que la Titulació de Tècnic Sanitari (Formació Professional) té només 120 ETCS a diferència d'altres països europeus en que la formació és més llarga i de caire universitari.

En cap cas però, el pla de Bolonya “posa per damunt els estudis de tècnic sanitari que no pas els d'Infermeria”

Assumint que sigui correcta l'afirmació de que existeix una tendència a Europa a augmentar el nivell acadèmic dels Tècnics Sanitaris això no justifica l'afirmació de que “ els tècnics sanitaris són persones que estan bastant més formades que les infermeres”. Tenen competències diferents.

Les paraules del senyor Barbeta demostren una falta de coneixement de la realitat del nostre entorn i podrien arribar a considerar-se “dades imprecises” que en certa manera desacrediten el col·lectiu d'infermeres sobre tot al afegir que són “insolidàries”.

Suposem que aquesta afirmació es recolza en la oposició manifestada pel col·lectiu d'infermeria a que els Tècnics Sanitaris accedeixin a titulació universitària sense més.

L'equilibri en el sí dels equips de treball es genera en base a les aportacions tant científiques com tècniques, i pretendre abandonar aquest espai tècnic per migrar a l'universitari, deixaria un buit que hauria de ser ocupat per altres professionals amb titulacions que s'haurien de crear de nou - opina el col·lectiu infermer - .

En qualsevol cas, una opinió favorable o no cap a aquest possible canvi, no justifica mai el fet de desqualificar un col·lectiu titllant - lo d'insolidari."

(Criteri 2 del Codi : Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament. No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.)

Les declaracions del senyor Barbeta no es corresponen amb la realitat i fomenten un cert desprestigi de la professió d'infermeria.

En aquest cas el periodista fa servir el seu torn de preguntes al conseller, no per plantejar una qüestió, sinó per expressar una opinió crítica amb la professió d'infermeria sense fonament. En el moment en que dona aquestes dades ja no es troba expressant una opinió, sinó fent un exercici d'informació, i per tant està sotmès al criteri 1 del Codi Deontològic. Que, evidentment, incompleix. En cap cas una tertúlia pot significar una llicència per a la mentida o la desinformació. Dues de les principals xacres que minen la credibilitat del periodisme.

El fet que les tertúlies s'inclouin en l'àmbit del gènere d'opinió, no empara als periodistes a difondre dades incorrectes. Si el periodista utilitza el paraigua de la llibertat d'opinió i d'expressió per donar dades falses està incorrent amb la pràctica de la desinformació. Amb l'agreujant que ho està fent en un espai de caràcter informatiu en una televisió pública, als matins de TV3. Sense que ningú, començant pel conseller de Sanitat ho desmenteixi .

Aquest tipus afirmacions, en boca de periodistes coneguts, amb una llarga trajectòria i, encara més, efectuades en una televisió pública i sense declarar que només són opinions personals, no tan sols no beneficien cap professió, com seria en aquest cas la dels Tècnics Sanitaris, sinó que desinformen i creen desconfiança entre els ciutadans, ja especialment sensibles a tot allò que fa referència a la salut i al sistema sanitari.

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

El CIC considera que, tot i que la tertúlia s'inclou en l'àmbit del gènere d'opinió, no empara als periodistes a difondre dades incorrectes i, per tant, s'han vulnerat els criteris 1 i 2 del Codi

Deontològic en fer-se afirmacions que no es corresponen amb la realitat i fomentar així un cert desprestigi de la professió d'infermeria.

PLE CIC 15 d'abril de 2024

Expedient núm. 24/2023

ASSUMPTE: Queixa presentada per l'Associació Observatori de Drets Humans (Observatori DESCAs), en relació a una peça emesa en directe el dia 2 de desembre de 2023 dins del programa "El Suplement" de Catalunya Ràdio, presentat per Roger Escapa. Segons l'Observatori DESCAs, la peça, titulada al web *Tomás Molina: "L'any 2027 la temperatura haurà augmentat un grau i mig"*, ha posat el focus sobre una campanya de desprestigi generada a les xarxes socials, a partir de les declaracions fetes al Canal 3/24 per una treballadora de l'entitat que actuava, en el moment dels fets, com a cara visible de la mateixa.

DESCRIPCIÓ DELS FETS

Antecedents

La queixa té el seu origen en el tracte que l'ambientòloga i activista climàtica G.T., tècnica de justícia climàtica de l'Observatori DESCAs, va rebre a les xarxes socials arran de l'emissió d'un vídeo al portal de notícies 324.cat, en el que es tractava de la conferència de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, COP28.

En l'esmentat vídeo, G.T. feia referència a l'anomenada 'ecoansietat', un neologisme que s'utilitza per descriure la por que experimenten algunes persones respecte al futur pròxim, a conseqüència de la crisi climàtica. Així mateix, es preguntava per què aquesta 'ecoansietat' no la tenen també els responsables polítics que participaran en la COP28. I lamentava, entre altres reaccions, que s'hagi arribat al punt de que la gent es plantegi no tenir fills per por a la crisi climàtica.

El vídeo emès per 324.cat va tenir una gran repercussió a les xarxes socials, amb milers de reaccions destinades a ridiculitzar el discurs de G.T. i menystenir el concepte 'ecoansietat' emprat per la representant de l'Observatori DESCAs en el decurs de l'entrevista i, en general, les manifestacions fetes per l'ambientòloga.

Però el nucli de les crítiques es centrava en la vida personal de l'ambientòloga, fent referència a la seva "afició als viatges arreu del món i a que en els darrers temps se l'havia pogut veure a

llocs com Colòmbia, Tailàndia, Egipte o Mèxic”. Una praxis que resultaria contradictòria amb el seu discurs.

Aquest és l'enllaç als comentaris de G.T. a 3/24

<https://www.ccma.cat/324/lactivista-gisela-torrents-a-la-cop28-per-que-no-tenen-ecoansietat-els-caps-destat/noticia/3263537/>

Fets que s'analitzen

L'observatori DESCA explica que el departament de producció de El Suplement, de Catalunya Ràdio, va contactar amb G.T. el dia 30 de novembre per proposar-li una entrevista per parlar única i exclusivament sobre la COP28, la cimera sobre el clima que s'estava celebrant a Dubai. Quan aquesta persona va preguntar si es parlaria de la polèmica exposada, des de producció es va admetre que potser sortiria el tema però que, en cap cas, seria el centre de l'entrevista. El dia 2 de desembre, els productors del programa de ràdio envien a G.T. els “items” de l'entrevista, entre els que figura la mencionada polèmica. En veure-ho, tant la treballadora com l'Observatori manifesten que prefereixen declinar l'entrevista per no alimentar encara més la polèmica i per preservar la salut mental de la tècnica.

Malgrat tot, el dia 2 de desembre, en el transcurs del programa El Suplement, es parla del tema polèmic sense fer esment als insults personals i assetjament a G.T. a través de les xarxes socials. La senyora Elisenda Roca, que intervé en el programa, fa una breu referència als atacs titllant de frívols algunes de les fotografies en les que apareix la tècnica de l'Observatori, tot comentant que “el que han criticat és una mica una frivolitat que hi havia a les fotografies on feia aquestes trobades, que semblava una influencer, és a dir, a les fotografies sortia ella tota estupenda amb unes poses...”. Uns comentaris que l'Observatori considera sexistes.

A més a més, des del programa es comenta que s'havia concertat una entrevista però que s'havia cancel·lat “no sabem per què”, quan sembla clar que les raons havien estat exposades el dia abans tant per part de l'Observatori com de la seva tècnica. Tan és així que, tot just acabada l'emissió del programa radiofònic, l'Observatori contacta amb Producció per traslladar-los el malestar produït per l'abordatge del tema de la forma en que s'ha dut a terme i oferint la possibilitat de contactar-los per poder aclarir els fets

VULNERACIÓ DEL CODI DEONTOLÒGIC

L'Observatori DESCA considera que la peça titulada al web Tomàs Molina: “L'any 2027 la temperatura haurà augmentat un grau i mig”, emesa al programa El Suplement de Catalunya

Ràdio, posa el focus sobre la campanya de linxament generada a les xarxes socials cap a la seva col·laboradora G.T. i que això suposa la vulneració de quatre criteris i un annex del Codi Deontològic (els subratllats són de l'Observatori DESCA):

Criteri 1. Informar de manera acurada i precisa.

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, la difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

Criteri 6: Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber.

El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprobable.

Criteri 9. Respectar el dret a la privacitat.

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística. Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic.

Criteri 12. Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral.

No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

Annex B. Recomanacions sobre Internet.

Punt 2. Transparència i rigor.

– *El producte informatiu ha de poder ser identificat com a tal sigui quina sigui la seva naturalesa formal. La distinció entre informació i opinió també és igualment exigible, així com la diferenciació entre publicitat i informació.*

– *Les informacions han d'anar datades i convé que els links portin igualment les referències adequades per tal d'orientar els destinataris i mantenir contextualitzades les dades.*

– *Com en altres mitjans, **la immediatesa no és excusa per obviar principis deontològics com el recurs a fonts fiables i la contrastació de les dades.***

– *Les informacions difoses a través de les xarxes socials tampoc no poden propagar rumors infundats, ni emetre judicis de valor injuriosos.*

AL·LEGACIONS

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals va fer arribar les seves al·legacions al CIC el dia 19 de gener de 2024, i en elles s'exposa que:

- la productora del programa “El Suplement” de Catalunya Ràdio va rebre la trucada de la Cap de Premsa de l'Observatori DESCA al voltant de les 23h del dia anterior a l'emissió del programa.
- la productora va escriure a la senyora T. cap a les 7:38h de l'endemà, justificant no haver-li respost abans per l'hora que era.
- el programa tenia interès en parlar amb la senyora T. sobre la COP28 i de com estava ella personalment, sense entrar a fons en el tema de la reacció de les xarxes socials a les declaracions de la senyora T. a partir de les seves declaracions al Canal 3/24. Parlant del fenomen de l'ecoansietat.
- no podien evitar parlar d'aquestes reaccions perquè podria semblar que no estaven fent bé la seva feina.

- En tot cas, es tractaria d'una simple menció als dies complicats que estava passant i que eren coneixedors de que estava preparant una declaració pública, sense cap més comentari al respecte.
- Que la senyora T. havia d'entendre que si cancel·lava l'entrevista a les 23h del dia abans, no seria possible buscar ningú més que la pogués substituir.

Als pocs minuts d'aquest missatge, la senyora T. va confirmar que donava per cancel·lada l'entrevista.

Atesos els raonaments exposats en les al·legacions presentades, la Corporació Catalana de Mitjans audiovisuals considera que no s'ha vulnerat cap dels criteris al·ludits per l'Observatori DESCA.

PONÈNCIA

La queixa que ha motivat aquest expedient té el seu origen en les al·lusions que es van fer en el programa El Suplement de Catalunya Ràdio, emès el dia 2 de desembre de 2023, sobre les reaccions de les xarxes socials al contingut d'un vídeo emès pel portal de notícies 324.cat, que recollia les declaracions de G.T., tècnica de l'Observatori DESCA en el que parlava del concepte "ecoansietat" en el context de la Conferència de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, COP28.

Vegeu a continuació l'enllaç a El Suplement:

<https://www.ccma.cat/3cat/tomas-molina-la-temperatura-augmentara-mes-d1-grau-i-mig-per-any-a-partir-del-2027/audio/1190580/>

(els comentaris objecte de la queixa comencen a partir de les 9h 35m 10s).

En aquesta part del programa de El Suplement, centrada en el canvi climàtic, conduïda pel periodista Roger Escapa, hi participaven els periodistes Eduard Voltas, Elisenda Roca i Josep Maria Martí Rigau, juntament amb el meteoròleg Tomàs Molina.

Com a consideració general, la peça radiofònica a la que es fa referència en aquest expedient no s'enfoca especialment en les reaccions crítiques de les xarxes socials a les manifestacions de G.T., sinó principalment en les seves referències al concepte "ecoansietat" que aquesta fa servir per justificar determinats comportaments socials, interrogant-se sobre per què la ciutadania pateix aquesta "ecoansietat" mentre que els autèntics responsables de la crisi climàtica (els líders del món de la política, l'economia i la gran empresa), que són els que hi

podrien fer alguna cosa més, no tenen el mateix sentiment.

Tot i així, sí que es fan al·lusions a les reaccions crítiques, especialment per part d'Elisenda Roca, quan parla de la frivolitat d'algunes fotografies penjades a la xarxa per part de G.T., comentari que cal interpretar com l'expressió d'una opinió per part de la tertuliana.

En un altre moment del programa, quan un dels tertulians pregunta al conductor del programa per l'absència de la senyora T., aquest contesta que no sap per què. Aquesta afirmació no s'adiu amb els fets, donats els intercanvis de missatges fets el dia anterior al programa, en els quals tant l'Observatori DESCA com la senyora T. insistien en demanar garanties sobre que no es tractaria el tema de les xarxes socials i que, en no obtenir-les, van optar per rebutjar l'entrevista. Però tampoc tenim la certesa de què el conductor del programa, atesa l'hora en que es va fer efectiva la renúncia, tingués tota la informació sobre els motius que van dur la senyora T. a declinar la invitació. I en tot cas, creiem que el "no ho sé" ni és rellevant informativament ni aporta cap valoració sobre la raó de la renúncia.

Finalment, no creiem tampoc que s'hagi vulnerat el Criteri sisè, que insta a conciliar el dret individual amb el dret del públic a saber perquè el fet de declinar la invitació a l'entrevista no obliga al periodista a silenciar el tema que s'hi hauria abordat. I, per tant, cal tenir present que ni es pot obligar ningú a intervenir contra la seva voluntat ni es pot posar en dubte el dret del periodista a preguntar.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que la peça titulada *Tomás Molina: "L'any 2027 la temperatura haurà augmentat un grau i mig"* del programa El Suplement de Catalunya Ràdio no va vulnerar els criteris 1, 6, 9 i 12 del Codi deontològic dels periodistes de Catalunya. Tampoc es pot parlar de vulneració de l'annex B punt 2, atès que aquest es limita a fer recomanacions puntuals sobre l'ús d'internet i el programa s'emet a través d'una emissora convencional de ràdio.

Expedient núm. 3/2024

ASSUMPTE: Queixa presentada per l'Associació Observatori de Drets Humans (Observatori DESCA) a EDR Interactiva S.L., responsable del web e-noticies.cat, en relació a una peça publicada el dia 29 de novembre de 2023 en la que es parla d'un membre de l'associació que en el moment dels fets feia de portaveu de l'organització. La peça, titulada *Activista climàtica*

diu tenir 'ecoansietat' i l' enxampen viatjant per tot el món. Destapen al incongruència de G.T., i signada pel senyor Jordi Cumplido, consisteix en un conjunt de cites a comentaris ofensius apareguts a les xarxes socials, sense matisos, aclariments o informacions rellevants.

DESCRIPCIÓ DELS FETS

Antecedents

La queixa té el seu origen en el tracte que l'ambientòloga i activista climàtica G.T., tècnica de justícia climàtica de l'Observatori DESCA, va rebre a les xarxes socials arran de l'emissió d'un vídeo al portal de notícies 324.cat, en el que es tractava de la conferència de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, COP28.

En l'esmentat vídeo, G.T. feia referència a l'anomenada 'ecoansietat', un neologisme que s'utilitza per descriure la por que experimenten algunes persones respecte al futur pròxim, a conseqüència de la crisi climàtica. Així mateix, es preguntava per què aquesta 'ecoansietat' no la tenen també els responsables polítics que participaran en la COP28. I lamentava, entre altres reaccions negatives, que s'hagi arribat al punt de que la gent es plantegi no tenir fills per por a la crisi climàtica.

El vídeo emès per 324.cat va tenir una gran repercussió a les xarxes socials, amb milers de reaccions destinades a ridiculitzar el discurs de G.T. i menystenir el concepte 'ecoansietat' emprat per la representant de l'Observatori DESCA en el decurs de l'entrevista i, en general, les manifestacions fetes per l'ambientòloga.

Però el nucli de les crítiques es centrava en la vida personal de l'ambientòloga, fent referència a la seva *"afició als viatges arreu del món i a que en els darrers temps se l'havia pogut veure a llocs com Colòmbia, Tailàndia, Egipte o Mèxic"*. Una praxis que aparentment resultaria contradictòria amb el seu discurs.

Fets que s'analitzen

L'objecte de la queixa presentada per l'Observatori DESCA és la notícia apareguda el 19 de novembre a e-notícies.cat en la que s'exposen, de manera quasi monogràfica, les reaccions a l'entrevista a G.T., a partir del comentari inicial fet per un usuari de la xarxa X, que qualifica

d'incongruència els presumptes viatges de l'ambientòloga arreu del món, amb motiu de la seva feina.

Segons l'usuari, *“al seu Instagram podràs veure els seus viatges a Colòmbia, Egipte, Gàmbia, Escòcia, França, Mèxic...”*. És a dir, que *“aquesta activista ha contaminat en un any més que jo a tota la meua vida”*. Aquest tipus d'exemples, segons ell, *“generen més rebuig cap a la conscienciació”* que en teoria persegueix l'activista.

A partir d'aquest comentari inicial, l'article de Jordi Cumplido comença a fer valoracions pròpies, del tipus *“Aquesta activista és una assídua a les conferències de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic. Això l'ha portat a recórrer moltes parts del món com Dubai i Egipte, malgrat el cost ambiental que això comporta.”*

La resta de l'article consisteix en transcriure diverses reaccions de les xarxes socials sense contrastar la veracitat del que es diu a les xarxes, com ara aquesta: *“Però segons destapen en els comentaris a la publicació, des del 2017 ha viatjat per disset països de tot el món. “Amb 29 anys ha viatjat més que jo amb 40”, diuen irònicament. També hi ha moltes crítiques a l'Agenda 2030, com un projecte de “despoblació, misèria i control totalitari”.*

O aquest: *“Els usuaris de Twitter han destrossat l'ecoactivista amb un reguitzell de crítiques a la seva incoherència. El que té no és ecoansietat, diuen, sinó “una sobredosi de nihilisme i propagant progrè”. L'acusen de “postureig banal i amanit amb viatges per tot el món contaminant com una desesperada”.*

O també aquest: *“D'altra banda, assenyalen la connivència de les institucions públiques amb aquest activisme que acaba caient a la incoherència. Per a alguns, es tracta d'un negoci més que una causa altruista. Un negoci del qual viuen les pròpies institucions i del qual es lucren alguns activistes vivint a cos de rei.”*

VULNERACIÓ DEL CODI ÈTIC

Segons l'Observatori DESCA, la peça informativa publicada al web e-notícies.cat lesiona greument la dignitat de la seva treballadora i suposa una vulneració dels següents criteris del Codi Deontològic:

Criteri 1. Informar de manera acurada i precisa.

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, la difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures

i rumors com si es tractés de fets.

Criteri 2. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament.

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades

Criteri 9. Respectar el dret a la privacitat.

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic.

Annex B. Recomanacions sobre Internet. Punt 2. Transparència i rigor.

– El producte informatiu ha de poder ser identificat com a tal sigui quina sigui la seva naturalesa formal. La distinció entre informació i opinió també és igualment exigible, així com la diferenciació entre publicitat i informació.

– Les informacions han d'anar datades i convé que els links portin igualment les referències adequades per tal d'orientar els destinataris i mantenir contextualitzades les dades.

– Com en altres mitjans, la immediatesa no és excusa per obviar principis deontològics com el recurs a fonts fiables i la contrastació de les dades.

– Les informacions difoses a través de les xarxes socials tampoc no poden propagar rumors infundats, ni emetre judicis de valor injuriosos.

AL·LEGACIONS

Malgrat la invitació feta pel Consell de la Informació de Catalunya a EDR Interactiva S.L. perquè presentés les al·legacions que considerés oportunes, a la data d'elaboració d'aquesta ponència no s'ha rebut cap resposta al respecte.

PONÈNCIA

La notícia publicada al web e-noticies.cat consisteix, essencialment, en una transcripció de les

reaccions de les xarxes socials al contingut de l'entrevista a G.T., treballadora de l'Observatori DESCA. Les aportacions pròpies, més aviat escasses, contribueixen en bona part a reforçar aquells comentaris, sense verificar ni donar veu a la protagonista, en cap moment, la veracitat de les afirmacions que es fan a les xarxes.

Poc més enllà d'una breu introducció en la que es presenta al personatge: "*És trist que haguem arribat al punt que la gent es plantegi no tenir fills per la crisi climàtica*". La G.T. aposta per transformar l'ecoansietat en lluita. És ambientòloga i activista, té 29 anys i participa en la cimera del clima COP28.

Quan des de les xarxes s'afirma que la treballadora ha viatjat, des del 2017, per 17 països de tot el món, s'està fent una quantificació sense cap mena d'evidència ni contrast i una greu intromissió en la seva vida privada.

Segons exposa l'Observatori DESCA en la seva queixa, en cap moment se'ls han adreçat des de e-noticies.cat per contrastar la veracitat dels comentaris que publiquen o per donar el dret de rèplica a la treballadora o a l'entitat.

Aquí hi ha l'enllaç a l'entrevista amb G.T.:

<https://www.ccma.cat/324/lactivista-gisela-torrents-a-la-cop28-per-que-no-tenen-ecoansietat-els-caps-destat/noticia/3263537/>

Com ja es va dir en l'Expedient 23/2023, en un moment en el que la ciutadania té dificultats per distingir la frontera entre el periodisme i altres formes de comunicació, els mitjans han de ser extremadament rigorosos per mantenir la credibilitat.

El periodisme que informe sobre allò que passa a les xarxes no pot reproduir acríticament les entrades més visitades. En tot cas, les ha de contextualitzar i donar veu, sempre, als afectats. Buscar els mateixos "clicks" que ja tenen les xarxes és un mal servei al periodisme i, sobretot, no respon al pacte amb la ciutadania que espera una informació contrastada, rigorosa i veraç. Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que la peça titulada *Activista climàtica diu tenir 'ecoansietat' i l'enxampen viatjant per tot el món. Destapen al incongruència de G.T.*, publicada a la web e-noticies.cat, vulnera els criteris 1, 2, 9 del Codi deontològic dels periodistes de Catalunya. En el cas de l'annex B punt 2, no resulta aplicable en aquest cas ja que es limita a fer recomanacions puntuals sobre l'ús d'internet.

Expedient núm. 2/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa presentat per La Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) per una informació publicada al portal digital terrassadigital.cat el 8 de gener de 2024 per una informació sobre una menor, donant dades que permeten la seva identificació

ANTECEDENTS

L'escrit de la DGAIA fa constar que "ha tingut coneixement de la publicació d'una notícia al portal web terrassadigital.cat en data 08/01/2024, en què es refereix informació identificativa d'una menor d'edat tutelada per la Generalitat de Catalunya. Concretament, la notícia va acompanyada d'un vídeo publicat a la plataforma Youtube en què apareix la menor d'edat sense mostrar la cara, però indicant-se el seu nom complet, l'institut al que assisteix i el curs que estudia. Al mateix escrit s'hi indica l'enllaç a la notícia al digital i al vídeo de Youtube.

<https://terrassadigital.cat/diana-lustrova-una-menor-ucraïnesa-refugiada-demana-ajuda-perquedar-se-a-terrassa/>

https://youtu.be/SsIxmt177Vc?si=42IUQmDom8Mmx_Rq

De totes maneres, com es veurà en l'apartat al·legacions, aquests enllaços ja no estan disponibles, perquè la publicació ha retirat la notícia, complint amb allò que els va demanar la DGAIA. Aquesta direcció general justificava la petició d'eliminar la notícia del portal digital, perquè "s'estava vulnerant la normativa de protecció de dades i el dret a la protecció de l'honor, la dignitat, la intimitat i la pròpia imatge de l'adolescent". I remarcava que la publicació estaria vulnerant del Criteri 11 del Codi deontològic de la professió periodística a Catalunya.

El titular era aquest: "*Nom i cognom*, una menor ucraïnesa refugiada, demana ajuda per quedar-se a Terrassa". I al cos de la notícia s'hi explicava que l'adolescent ucraïnesa, acollida per una família de Terrassa, havia de ser repatriada a Ucraïna segons la ONG que s'havia fet càrrec del seu trasllat a la ciutat vallesana. Referia també que era orfe de pare i mare i que la seva voluntat era de no tornar al seu país. i que tant la família d'acollida com la direcció de l'institut on estudiava s'havien mobilitzat per evitar la repatriació.

AL·LEGACIONS

En resposta a les al·legacions demanades pel CIC al mitjà de comunicació, la senyora Montserrat Prat Bravo, gerent de la Societat Municipal de Comunicació de Terrassa, explica que

1. “La notícia es va publicar, perquè, tant la família d'acollida com la direcció de l'institut es van posar en contacte amb nosaltres per difondre la situació de la menor, i com a mitjà de comunicació local vam creure que era rellevant donar a conèixer el cas pel seu interès informatiu”.

2. “Seguint el criteri dl Codi Deontològic no vam mostrar la cara de la noia per protegir-la com a menor, però sí que vam posar el nom”.

3. “Veient les recomanacions del CAC en cas d'infància i adolescència tutelada (https://www.cac.cat/sites/default/files/2021-03/Recomanacions_IA_tutelada_CA.pdf)

constatem que cal garantir els drets a la intimitat i la imatge dels infants i els adolescents i evitar difondre dades personals que en permetin la identificació.

Finalment, la gerent exposa que per tot això “hem procedit a retirar el vídeo d'aquesta notícia tant a Terrassa Digital com al Youtube del Canal Terrassa”.

PONÈNCIA

Segons la queixa presentada per la DGAIA la informació hauria vulnerat el Criteri 11 del Codi deontològic

11. Protegir els drets dels menors

Cal evitar difondre la identitat dels menors quan apareixen com a víctimes (excepte en supòsits d'homicidi i casos de segrestos o desaparicions), testimonis o inculpats en causes criminals. Aquesta consideració és especialment pertinent en assumptes d'especial transcendència social, com ara delictes sexuals, suïcidis, problemes referents a adopcions o fills de pares empresonats. A més, s'evitarà identificar contra la seva voluntat les persones pròximes o parents innocents d'acusats o convictes en procediments penals.

Com a norma general, els menors no han de ser entrevistats ni fotografiats o filmats sense el consentiment explícit dels seus pares, tutors, mestres o educadors. Tampoc no és lícit al·legar la rellevància pública de familiars o persones pròximes per justificar la intromissió en la seva vida privada o l'explotació de la seva imatge.

Cal reconèixer que, tal com exposa la gerent del mitjà informatiu, la intenció editorial era fer pública una situació de conflicte i és obvi que era rellevant en un context d'informació local. Però, certament, la informació, per ben intencionada que fos, desvelava la identitat de

l'adolescent, circumstància que va en contra del que recomana des de la primera línia el Criteri al·ludit del Codi deontològic.

Les recomanacions que van motivar la supressió de la informació al portal informatiu -i que el mitjà cita en el seu escrit d'al·legacions- és un text publicat el 2019, impulsat pel Col·legi de Periodistes de Catalunya, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, amb la secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut, i la d'Igualtat, Migracions i Ciutadania i la participació del Síndic de Greuges. I a l'hora d'abordar la protecció dels infants i els adolescents als mitjans de comunicació és molt explícit: "Els mitjans de comunicació social han de tractar amb una cura especial qualsevol informació que afecti els infants o els adolescents, i no poden difondre el nom, la imatge o les dades que en permetin la identificació en els casos en què, amb el consentiment o sense el consentiment de llurs pares o tutors, en puguin quedar afectats l'honor, la intimitat o la imatge, i, d'una manera particular, si apareixen o poden aparèixer com a víctimes, testimonis o inculpats amb relació a la comissió d'accions il·legals. Tampoc no es poden divulgar les dades relatives a la filiació d'infants i adolescents acollits o adoptats".

I tant o mes taxativa, en aquest sentit, és la "Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència" aprovada pel Parlament de Catalunya el 27 de maig de 2010, quan estableix que "Els mitjans de comunicació social que emeten o tenen difusió en el territori de Catalunya han de tractar amb una cura especial qualsevol informació que afecti els infants o els adolescents, evitant difondre'n el nom, la imatge o les dades que en permetin la identificació, quan apareixen com a víctimes, testimonis o inculpats en causes criminals, llevat del cas que ho siguin com a víctimes d'un homicidi o un assassinat; o quan es divulgui qualsevol fet relatiu a llur vida privada que n'afecti la reputació i el bon nom". (Article 64.3).

Les resolucions del CIC, que són de caire moral i que apel·len exclusivament a l'ètica de la professió, es justifiquen en el Codi deontològic. Però atès que el mitjà basa la supressió de la notícia en les recomanacions del CAC, s'ha volgut recollir en aquesta ponència tant el què diu el CAC com el que expressa la llei, per tenir clar el marc normatiu -tant l'ètic com el legislatiu- i que en tot cas no difereixen en el seu plantejament.

No hi ha dubte, doncs, que la difusió de les dades que permeten identificar l'adolescent a la notícia publicada per "terrassadigital.cat" és una mala praxis que vulnera el Criteri 11 del Codi deontològic. Dit això, cal dir també que el Consell de la Informació valora molt positivament la

ràpida supressió de la notícia als canals on se'n feia difusió, en reconèixer l'error. I en aquest sentit creiem que la publicació ha actuat d'acord amb allò de recomana el Criteri 3 del Codi

3. Rectificar les informacions incorrectes. L'obligació d'esmenar tant les informacions com les interpretacions resultants que s'hagin demostrat falses o errònies comporta fer-ho amb promptitud i amb el tractament i l'extensió proporcionats. Així mateix, els mitjans han d'atendre el dret de rèplica quan aquest sigui sol·licitat en termes raonables.

No volem dir amb això que la informació publicada fos errònia. Però si que valorem el canvi de criteri en tenir coneixement de la queixa feta per la DGAIA i el marc normatiu. Segons deduïm de les explicacions de la Gerent, el motiu d'identificar la menor estava basat exclusivament en criteris informatius. El fet de no mostrar, al vídeo, la cara de la noia i de retratar-la de forma no reconeixible a les fotografies avala la suposició de que no hi havia una intencionalitat morbosa o "grogga" per part del digital. I és per això que el Consell de la Informació valora com la correcta aplicació del Criteri 3 la rectificació del criteri editorial mostrat per "terrassadigital.cat"

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

La publicació de les dades que permeten la identificació d'una adolescent en la informació del digital "terrassadigital.cat", publicada el dia 8 de gener de 2024, que ha motivat la queixa de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència vulnera el Criteri 11 del Codi deontològic de la professió periodística a Catalunya.

No obstant això, el Consell de la Informació valora molt positivament la supressió de la notícia del canal digital tant bon punt el mitjà ha tingut coneixement de la queixa presentada per la DGAIA.

Expedient núm. 4/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa presentat per LCT, rebut del 22 de febrer del 2024, per una informació publicada a l'edició digital de *El Periódico* segons la qual la presó de Brians va activar el protocol anti-suïcidi en finalitzar el judici a Dani Alves.

ANTECEDENTS

Amb data 18 de febrer de 2024, *El Periódico* informava a la seva edició digital que "La cárcel Brians 2 activó el protocolo antisuicidio con Dani Alves, según su compañero de celda". Sota

aquest titular, el diari explicava que la notícia l'havia donat Coutinho, el company de cel·la del futbolista, al programa de Telecinco "Fiesta". I afegia que a l'espera de la sentència del judici per agredir sexualment una jove a la discoteca Sutton de Barcelona, el futbolista estava "deprimat i capcot" i que els educadors i els funcionaris l'estan recolzant":

<https://www.elperiodico.com/es/gente/20240218/dani-alves-carcel-protocolo-anti-suicidio-dv-98323422>

La queixa es presenta en els següents termes: "La informació no està contrastada amb diligència i s'apropa més a la difusió de conjeitures i rumors que a l'explicació d'un fet (Criteri 1 del Codi Deontològic)". La persona que la presenta afegeix que la notícia "incompleix la declaració de bones pràctiques del mateix mitjà i incompleix el codi deontològic". I amplia els arguments fent notar que el diari "publica una informació difosa per un mitjà de dubtosa credibilitat a partir de declaracions d'una font encara més dubtosa. En cap moment es manifesta haver intentat contrastar aquesta informació amb Can Brians, l'advocat d'Alves, persones del seu entorn, el Departament de Justícia, ni tan sols amb la font original".

Ampliant l'escrit dirigit al Consell de la Informació, la queixa argumenta el següent: "Fer mal periodisme és inacceptable en tots els sentits. La informació publicada pot contribuir a generar una certa empatia vers una persona que està essent jutjada per agressió sexual, i que ha demostrat moltes vegades i de moltes maneres diferents no estar penedit. Al mateix temps, la informació publicada afavoreix la banalització d'un problema social importantíssim com és la depressió i les conductes suïcides".

AL·LEGACIONS

Demanades al moment que el CIC ha acceptat la queixa i tornades a sol·licitar en acabar el període reglamentari per obtenir resposta, *El Periódico* no ha presentat cap al·legació.

PONÈNCIA

La queixa fa referència al Criteri primer del Codi Deontològic que diu el següent:

1. Informar de manera acurada i precisa.

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre

únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

Certament, la informació motiu de la queixa respon més la reproducció acrítica d'un comentari extret d'un programa televisiu que fa safareig sobre els protagonistes de l'actualitat, que no a una notícia elaborada amb els criteris de rigor i veracitat exigits pel periodisme seriós. El diari es limita a reproduir, sense contrastar-ho, el que s'ha dit a un programa de televisió i la persona que remet la queixa té raó quan fa notar que la notícia es basa en una sola font –de dubtosa credibilitat– i que no ha estat suficientment contrastada per tal de certificar, desmentir o matisar els fets que s'hi expliquen.

I si s'obre el focus i es contextualitzen els fets, amb una simple cerca a les hemeroteques (o a google) es pot descobrir que, hores després, els mitjans que van aprofundir en la mateixa notícia publicaven que Institucions penitenciàries desmentia l'activació del protocol anti-suïcidi pel futbolista Dani Alves. Per tant, la sospita que no hi va haver un treball periodístic suficientment rigorós es va corroborar poc després.

La queixa també fa referència a què la notícia, tal com la publicava *El Periódico*, pot generar un sentiment d'empatia cap a la persona jutjada per agressió sexual i que banalitza la depressió i les conductes suïcides, un problema social a hores d'ara importantíssim. Tot i que Dani Alves és una persona mediàtica i tot allò que passa al seu voltant pot tenir interès periodístic, calia haver confirmat la certesa del seu estat anímic. No només per respectar la privacitat del futbolista, sinó per no augmentar el dolor de la víctima. Es pot suposar que les causes de la hipotètica depressió són el judici i la privació de llibertat: *“Según ha explicado el compañero de celda a Telecinco, tras el juicio ‘le ha pegado el bajón a Alves’”*, llegim a *El Periódico*. La victimització del que ha sigut un ídol de masses actua socialment com a blanquejador del delicte (presumpte en aquell moment) d'agressió sexual. I, de rebot, la persona agredida es pot sentir encara més víctima. La qual cosa suposa una vulneració del Criteri 2n. del Codi Deontològic que insta a no “difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones”:

2. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.

El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta.

Finalment, pel que fa a la banalització del suïcidi, cal dir que el Criteri novè del Codi, tal com està redactat, recomana el següent: "Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic". Atesa la popularitat del subjecte de la notícia, no hi ha dubte que es tracta d'un cas de rellevància personal. Però el més rellevant, aquí, no és la popularitat d'Alves sinó la inexactitud dels fets. Perquè en un context social on el suïcidi és, sobretot, un problema que afecta cada vegada més a les generacions joves, que ha generat a les escoles campanyes d'alerta i prevenció i que ha esdevingut una de les principals preocupacions dels responsables de salut mental, frivolitzar periodísticament una hipotètica actitud suïcida va en contra d'un periodisme rigorós i socialment responsable. Informar sense dades contrastades sobre els sentiments del que ha sigut un referent al món de l'esport està més a prop del periodisme groc que busca "clicks" al preu que sigui que no de la funció del periodisme en una societat democràtica. I creiem que pel dany o descrèdit que genera, la informació analitzada incideix, novament, en la vulneració del Criteri 2n. del Codi.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Es considera que la informació publicada el 18 de febrer de 2024 a l'edició digital de *El Periódico* sota el títol "La cárcel Brians 2 activó el protocolo antisuicidio con Dani Alves, según su compañero de celda" ha vulnerat els Criteris 1 i 2 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya.

PLE CIC JULIOL 2024

Expedient núm. 6/2024

ASSUMPTE: Queixa presentada per la plataforma de fact-checking "Verificat", per un tuït publicat al compte de 8TV a la xarxa "X".

ANTECEDENTS O FETS

El dia 16 d'abril la plataforma Verificat, s'adreça al Consell de la Informació de Catalunya amb una queixa sobre 8tv que va publicar "a 'X' un tuït que es va fer viral, amb l'objectiu de desacreditar la tasca de Verificat".

El tuït, (<https://twitter.com/8tvcat/status/1777685529842102717>), amb data 9 d'abril, diu textualment el següent: "ERC subvenciona als comptes de Twitter @veri_fi_cat i @Veridic_info amb 322.500€. Aquests comptes es dediquen a desacreditar altres partits polítics i a titllar de 'racista' qualsevol comentari crític contra la immigració." I a sota del text s'inserta una fotografia de primer pla del president Pere Aragonès sobre un fons de bitllets de banc.

La queixa afegeix que el tuït es va convertir en viral i que va generar molts comentaris difamatoris. I que per això "des de Verificat hem denunciat la piulada a 'X' i hem publicat un fil en què expliquem les nostres vies de finançament, així com els codis que complim per garantir la nostra neutralitat i independència, acreditades per segells de qualitat internacionals" (https://x.com/veri_fi_cat/status/1777731048417239431)

En aquest fil a "X", Verificat explica que és l'únic fact-checker amb segells de qualitat internacional de Catalunya i que mai no dona suport a candidats a càrrecs públics. També puntualitza que reben finançament públic i privat però mai de partits polítics i s'aporta un enllaç a un document propi on hi consten els seus principals finançadors i els ingressos de l'any 2022 superiors a 10.000€.

En el seu escrit, l'entitat manifesta que la informació de 8tv hauria vulnerat el següents Criteris del Codi Deontològic de la professió periodística:

1. *Informar de manera acurada i precisa*
2. *Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament*
3. *Rectificar les informacions incorrectes*
9. *Respectar el dret a la privacitat*
12. *Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral*

AL·LEGACIONS

A través de diferents mitjans, el CIC ha demanat al·legacions a 8tv però l'antiga cadena de televisió que ara emet continguts exclusivament per les xarxes socials no té operatius alguns dels canals de contacte que assenyalen i, un cop s'ha pogut enviar a l'únic correu electrònic en funcionament (principal.cat), no s'ha rebut resposta a la petició d'al·legacions. Tampoc figura un

telèfon de contacte.

PONÈNCIA

En primer lloc, el CIC vol deixar clar que no considera la xarxa “X” un mitjà periodístic i que, per tant, no sol tramitar queixes de ciutadans que qüestionen informacions difoses via tuït. Sí que ho fa, però, quan l'autor del tuït és un periodista o un mitjà de comunicació. Tot i que 8tv va deixar d'emetre com a canal de televisió privat de Catalunya l'octubre de l'any passat, ha continuat oferint continguts informatius i d'entreteniment a “X” (que actualment té 32,1 m. de seguidors). Entenem per tant que 8tv és una marca reconeguda per la ciutadania com un mitjà d'informació i que, per tant, els seus continguts sí que s'han de valorar d'acord als criteris del Codi deontològic de la professió periodística.

Entrant en l'anàlisi de la informació objecte de la queixa, cal dir que al tuït hi ha tres conceptes diferents: la subvenció i qui l'assigna, la possible relació de Verificat amb @Veridic_info, que 8tv posa al mateix nivell, i l'activitat d'ambdues entitats.

Pel que fa al primer concepte, 8tv diu que és ERC qui dona la subvenció. Però de la informació que aporta Verificat s'intueix que és el govern de la Generalitat, a través de diferents conselleries, qui l'atorga. Aquest extrem queda confirmat després d'analitzar les dades que el CIC ha sol·licitat a Verificat. Aquí, considerem necessari recordar que és plenament legítim accedir a subvencions públiques que ajuden a la pluralitat informativa i, en el cas de Catalunya, a la defensa de la cultura i la llengua catalana.

En quant a la possible relació entre Verificat i @Veridic_info, que el tuït situa en paral·lel, 8tv deixa a la interpretació del lector si són la mateixa cosa, si tenen relació entre sí o si la subvenció és la mateixa per a les dues entitats o se l'han de repartir. En un tuït fet públic el mateix dia, Verificat desmenteix qualsevol relació entre les dues entitats: *“Arran d'un tuït viral, ens heu demanat si tenim relació amb Veridic, un compte sorgit l'octubre de 2023 que es presenta com a verificador. Verificat té una trajectòria de cinc anys de fact-checking i foment de l'alfabetització mediàtica i mai ha col·laborat amb aquest compte”*. https://x.com/veri_fi_cat/status/1777731048417239431

Queda, finalment, el tercer punt de la informació: l'activitat de Verificat. El segon paràgraf del tuït de 8tv diu textualment que les dues entitats es dediquen a “desacreditar altres partits polítics” i “titllar de ‘racista’ qualsevol comentari crític contra la immigració”. Però segons explica Verificat en un document propi, la seva tasca és lluitar contra la desinformació i

contrastar la veracitat o la certesa d'informacions divulgades a les xarxes. <https://www.verificat.cat/quina-es-la-metodologia-de-treball-dels-verificadors/>.

Per tot això, creiem que la informació és poc clara. Atribueix la subvenció al partit que governa i no a l'administració pública; posa al mateix nivell dues entitats sense diferenciar-ne la filiació ni les característiques de cadascuna; i denuncia pràctiques abusives sense aportar-ne proves. El seu Criteri primer del Codi deontològic exigeix que el periodista estigui compromès “amb la recerca de la veritat” i l'obliga a “acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible.” No dubtem de que denunciar la mala praxis de qualsevol organització és una de les principals funcions del periodisme. Però és indispensable fer-ho amb dades contrastades que 8tv en cap moment no aporta. La denúncia sense proves alimenta la desinformació, desacredita gratuïtament la institució denunciada i s'atansa al biaix ideològic dels grups que pretenen que els ciutadans desconfiïn dels governs i totes les institucions democràtiques. Al contrari d'això, el periodisme de denúncia pretén un control democràtic de les institucions i, per això mateix, està obligat a fer-ho amb proves suficients i amb totes les garanties professionals.

I és en aquest sentit, que la informació objecte de la queixa torna a vulnerar el Criteri primer del Codi perquè *“els mitjans han d'observar una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets”*.

Segons la queixa, també s'hauria vulnerat el Criteri 2 del Codi. Aquest principi exigeix no usar *“expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades”*. Com ja s'ha dit abans, la denúncia sense proves desacredita l'entitat i, per extensió, la dignitat dels seus representants. I entenem que el mateix Criteri 2 es torna a vulnerar pel fet que 8tv no es posi prèviament en contacte amb Verificat, per donar-los l'oportunitat d'explicar la pròpia versió dels fets. En aquest sentit, el Codi és molt clar: *“El periodista s'ha de posar prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta”*.

Verificat també creu vulnerat el Criteri 3 del Codi, que obliga els mitjans a *“rectificar les informacions incorrectes”*. La queixa no especifica si s'ha demanat al mitjà la potestat d'exercir aquest dret ni si 8tv ha accedit a la rectificació. En tot cas, el desmentit a les xarxes té connotacions diferents a les rectificacions fetes als mitjans tradicionals. Perquè l'interessat

pot respondre a l'instant i oferir la versió pròpia. Així entenem el tuït publicat per Verificat el mateix dia, desmentint i matisant la informació objecte de la queixa. De totes maneres, i més enllà d'aquesta realitat pròpia de les xarxes, no neguem que Verificat pugui exigir una rectificació a 8tv, aportant totes les proves que avalin la seva versió dels fets. El CIC és un organisme d'autocontrol professional, que vetlla per l'ètica dels periodistes, i no està capacitat per fer una auditoria dels comptes de ningú. Però si recomana la màxima transparència en el cas de que es reclami a un mitjà la rectificació d'una informació publicada.

La queixa també creu vulnerats els Criteris 9 i 12 del Codi deontològic.

Criteri 9: Respectar el dret a la privacitat

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística

12. Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral

No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

No creiem que aquests criteris del Codi Deontològic concorrin en aquest cas. El dany i el descrèdit institucional que s'hagi pogut produir tant a Verificat com als seus responsables ja queda emparat pel Criteri 2. Entenem que els Criteris 9 i 12 estan més pensats per les persones socialment desfavorides que mereixen una atenció especial.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya considera que la informació publicada per 8tv en el tuït difós a la xarxa X el dia 9 d'abril a l'enllaç <https://twitter.com/8tvcat/status/1777685529842102717> vulnera els Criteris 1 i 2 del Codi

Deontològic dels periodistes de Catalunya. Així mateix, recorda que en el cas de que la plataforma Verificat reclami la rectificació d'aquesta notícia, 8tv té l'obligació d'atendre la petició tal com especifica el Criteri 3 del mateix Codi. Altrament, el CIC creu que no concorren les condicions per considerar vulnerats els Criteris 9 i 12 que la queixa també creu infringits.

Com a context, des del CIC volem compartir la següent reflexió:

REFLEXIÓ

8TV és ara només un compte a xarxes que no genera continguts propis, que no té un espai mediàtic. Actua amb l'aparença d'un mitjà de comunicació.

8TV (anteriorment Citytv i Td8) va ser un canal de televisió en obert que va emetre per la TDT per a Catalunya des del 23 d'abril del 2001 fins al 17 d'octubre del 2023. En al última etapa, estava operat per Emissions Digitals de Catalunya, propietat de OC 2022. Va emetre una programació de caràcter generalista fins que l'empresa va decidir tancar el dia 15 d'octubre del 2023. Va entrar en concurs de creditors i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) va anunciar l'inici d'un camí administratiu per a l'extinció de la llicència d'explotació.

Per tant, en aquests moments no queda clar qui és el responsable final dels missatges que es difonen a través de les xarxes i que molt sovint s'emmarquen en el que podríem anomenar discurs xenòfob i racista. El CIC insisteix en que aquesta confusió entre el que són veritablement mitjans de comunicació i el que són plataformes de desinformació i de difusió de continguts tòxics degraden la qualitat democràtica. Més en aquest cas, com dèiem, quan s'utilitza una marca reconeguda com un mitjà de comunicació que va existir durant més de 20 anys.

Expedient núm. 7/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa de l'Assemblea Veïnal Cunit pel programa "Versió" de RAC1 i la secció de l'humorista Guillem Estadella on es qüestiona la frontera entre l'humor i el periodisme

Motiu i contingut de la queixa

El dia 8 d'abril del 2024 J. M., President de l'Assemblea Veïnal de Cunit, va dirigir una queixa al CIC en relació a l'espai Solucions Estadella, que protagonitza l'humorista Guillem Estadella, emès el 5 d'abril del 2024 al programa "Versió de RAC1". La queixa fa referència al tracte rebut per diversos veïns d'aquesta localitat al programa i un suposat conflicte d'interessos entre Estadella i l'Ajuntament d'aquesta localitat.

Per això, el President de l'Assemblea facilita els enllaços en què es pot escoltar el programa motiu de la queixa, que serien els següents:

Des del minut 43:43 d'aquest enllaç

<https://www.rac1.cat/a-la-carta/detail/c3792dfc-0137-4f4c-bc57-afa20ca37922>

Fins al minut 05:20 d'aquest enllaç

<https://www.rac1.cat/a-la-carta/detail/bede8b45-0661-4bd2-9b0a-c6d76b4e5bf0>

D'acord amb el que indica el President de l'Assemblea Veïnal de Cunit, la cobertura que es fa en aquest espai sobre el sistema Porta a Porta de recollida de residus implantat per l'Ajuntament d'aquesta localitat sobrepassa els límits de l'humor mentre es burla de persones d'edat avançada, classe social, llengua d'expressió o lloc d'origen. Així mateix, la queixa considera que el contrast entre el tractament inadequat que es fa d'aquestes persones i el to favorable utilitzat amb el representant de l'Ajuntament de Cunit, és intencionat i posa de manifest un conflicte d'interessos entre l'humorista i l'òrgan de govern de aquesta localitat.

ANTECEDENTS

Com ja s'ha indicat al punt anterior, a la queixa es fa referència directa a la vulneració del criteri 7, que fa esment al conflicte d'interessos. Per això, Marín denuncia el desequilibri entre el tractament utilitzat per Estadella cap als veïns de Cunit respecte de la utilitzada amb José Manuel Cabada, que forma part de l'ajuntament d'aquesta localitat i la regidoria afectada (Regidoria de Medi Ambient, Habitatge i Platges). A diferència del que va passar amb els veïns, Estadella dona espai a Cabada per explicar la seva opinió respecte al problema sense que ningú el qüestioni. Per Marín això no és gratuït, sinó que és degut a les conegudes bones

relacions de Guillem Estadella amb membres de l'Ajuntament de Cunit i que el beneficiarà inicialment en la seva carrera professional a la ràdio Municipal.

Pel que fa al tractament utilitzat per Guillem Estadella per entrevistar els veïns de Cunit, la queixa no fa esment de la vulneració d'un codi concret, però es considera que es pot vincular amb el criteri 12, que fa referència a la necessitat de "*Salvaguardar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral*" indicant el següent:

- No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar l'odi i l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

La queixa explica que el programa fa una cobertura inadequada dels veïns de Cunit pels motius següents:

- Considera que el col·laborador del programa fa un lamentable exercici de mediocritat, classisme i mal gust, cosa que és contrària al que ha de ser periodisme d'entreteniment dirigit a tota mena de públic.

- Critica que al programa es mofen amb la resta dels integrants de l'equip del programa dels problemes cognitius d'una dona gran de 80 anys, que suposa sobrepassar els límits de l'humor

- Exposa el seu desacord en la inclusió durant el programa de consignes classistes referents a l'idioma en què s'expressaven o la ciutat d'on provenen.

AL·LEGACIONS

El 2 de maig de 2024 es rep per part d'Elisabeth Sabanes, apoderada de RAC1, un text d'al·legacions en què lamenten i mostren el desacord amb allò que s'ha exposat a la queixa. Segons l'emissora de ràdio, el programa Versió RAC1 és un programa que combina humor i actualitat, com és el cas de la secció "Solucions Estadella" del còmic i humorista Guillem Estadella. Si bé es tracten problemàtiques reals del context català, sempre es fa usant un registre humorístic i per això l'emissora proporciona els enllaços d'altres cobertures fetes per Estadella per justificar que no es tracta d'una excepció. Tenint en compte aquesta qüestió, des de RAC1 consideren que el contingut no és informatiu i, per tant, no se'l pot valorar amb els criteris amb què es valora una notícia o peça informativa.

PONÈNCIA

D'acord amb allò exposat a la queixa, es planteja la possible vulneració de dos criteris del codi: d'una banda, el criteri 12, pel tipus de tractament que reben els veïns de Cunit consultats; i de l'altra, la vulneració del criteri 7 en relació amb un possible conflicte d'interessos del col·laborador del programa Guillem Estadella amb l'Ajuntament de Cunit.

Pel que fa a la possible vulneració del criteri 12, que fa referència a la necessitat de "*Salvaguardar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral*", cal tenir en consideració diferents qüestions:

Tal com s'indica a les al·legacions, es té en compte en aquesta ponència que el contingut del programa és humorístic i no es pretén fer-ne una valoració. És per aquesta raó que no es fa referència a una possible vulneració dels criteris 1, 2 o 3 del codi. En canvi, atès que el programa s'emet en un mitjà de comunicació que la ciutadania percep com a informatiu, es considera necessari valorar la possible vulneració del criteri 12. L'emissora de ràdio ha d'evitar que els seus continguts, que en aquest cas barregen contingut informatiu amb humorístic, vulnerin la dignitat de les persones i la percepció entre la seva audiència de que el periodisme pot vulnerar aquesta dignitat.

La secció "Solucions Estadella" del còmic i humorista Guillem Estadella que s'emet el programa Versió RAC1 és un programa que combina humor i actualitat. Si bé es pot entendre que, tal com s'indica a les al·legacions, el contingut no és informatiu i, per tant, no se'l pot valorar amb els criteris amb què es valora una notícia o peça informativa, sí que es considera oportú que el seu contingut sigui valorat d'acord amb el sentit ètic que es pot aplicar a qualsevol contingut emès per un mitjà de comunicació. Aquest sentit ètic seria en qualsevol cas el que garanteix que es faci una cobertura respectuosa cap a les persones i què es refereix el criteri 12. D'acord amb el que s'indica a la queixa, tant Guillem Estadella com l'equip del programa es mofen dels problemes cognitius d'una dona gran de 80 anys i, en general, de les rutines i usos del temps de les persones jubilades. La redacció d'aquesta queixa coincideix amb la presentació per part del Col·legi de Periodistes de Catalunya de la [Guia per a una comunicació lliure d'edatisme](#), on es presta atenció i es convida a reflexionar sobre els mites i estereotips sobre l'edatisme, especialment aquells relacionats amb les dones grans, i la necessitat que la veu de les persones grans estigui representada adequadament. En aquest sentit, no es considera que el tractament donat per Estadella de les persones grans que intervenen a la seva secció s'ajusti a la representació adequada que és desitjable per a aquest grup de població.

Així mateix, el criteri 12 indica que no es pot discriminar cap persona a causa de la seva

condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Els col·laboradors del programa de què és objecte la queixa critiquen l'ús del castellà per part de les persones entrevistades i al·ludeix al seu origen de manera explícita (Andalusia) i la seva extracció social de manera implícita (immigrant). L'ús d'aquest tipus d'estereotips i imatges simplificades d'aquest tipus és especialment preocupant tenint en compte l'abast i l'impacte del programa, un dels més escoltats de la tarda a Catalunya.

Aquest perfil de veïns de Cunit que Estadella entrevista per a la seva secció contrasta amb l'entrevista realitzada al regidor José Manuel Cabada a propòsit d'aquesta qüestió. La peça en què Cabada al·ludeix a l'èxit del programa Porta a Porta i la necessitat de dur-lo a terme per complir la normativa europea no respon al registre humorístic del programa, sinó a un estil informatiu en què no hi ha espai per a la paròdia. D'acord amb allò explicat a la queixa, hi ha un clar desequilibri entre els comentaris que Estadella i els col·laboradors del programa fan de les intervencions dels ciutadans i el que rep l'entrevistat des de la seva posició de poder.

Ara es fa referència a la possible vulneració del criteri 7 en relació amb un possible conflicte d'interessos del col·laborador del programa Guillem Estadella amb l'Ajuntament de Cunit. Tot i que hi ha constància que Estadella ha participat en diverses activitats organitzades per l'ajuntament de Cunit en els darrers anys, no s'observa una vulneració clara del criteri 7 mentre que Estadella utilitza una emissora de ràdio (RAC1) de titularitat privada i no pública per emetre aquest programa.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Tenint en compte el que s'ha exposat prèviament es considera que a la secció "Solucions Estadella" del programa "Versió de RAC1", que protagonitza l'humorista Guillem Estadella no ha respectat el criteri 12 i es demana a l'emissora de ràdio evitar que els seus continguts vulnerin la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral. Pel que fa al criteri 7, els continguts als que fa referència la queixa no permeten tenir constància que existeixi aquest tipus de conflicte d'interessos entre Guillem Estadella i l'Ajuntament de Cunit.

Expedient núm. 8/2024

ASSUMPTE: Queixa online del senyor Sadurni sobre l'actitud de l'alcalde de Premià de Mar, Rafa Navarro, en relació a l'emissora de ràdio municipal. Se l'acusa de voler limitar la cobertura informativa en relació als assumptes que generen polèmica (el més recent, la instal·lació de contenidors digitals al municipi) i de proferir "amenaces velades" al director de la ràdio, Francesc Triola, insinuant que podria tancar l'emissora si s'emeten crítiques a les accions municipals. També es queixa que després del ple municipal del mes d'abril es va tallar l'emissió de la ràdio en el moment d'intervenció del públic, just quan hi havia queixes sobre els contenidors, i del tractament que va rebre ell personalment per part d'una regidora, a qui l'acusa d'haver-li proferit "greus desqualificacions sense cap fonament".

ANTECEDENTS

El 22 d'abril de 2024, un veí de Premià de Mar formula un escrit de queixa al CIC denunciant possibles vulneracions de la llibertat d'expressió i el dret a la informació al municipi. Segons explica, l'Ajuntament ha començat recentment la instal·lació de nous contenidors digitals que requereixen l'ús d'una targeta d'identificació personal per accedir-hi, fet que ha generat certa controvèrsia entre una part de la ciutadania, preocupada per la gestió de les seves dades personals. Fins i tot es va organitzar una manifestació de protesta a la qual van assistir 400 persones (segons els organitzadors), de la qual es va fer ressò la ràdio municipal.

Segons el denunciador, l'alcalde de Premià, Rafa Navarro, que és periodista de professió, ha emès "amenaces velades" al director de la ràdio, Francesc Triola, insinuant que podria tancar l'emissora si dona veu a les persones crítiques amb la instal·lació dels nous contenidors. A més, detecta "una clara intenció de limitar la cobertura informativa" per part de l'alcalde, i l'acusa d'haver donat "ordres explícites" per tallar la retransmissió després del ple d'abril durant el torn d'intervenció del públic, moment en què es van produir queixes del públic sobre els contenidors, "negant als ciutadans el seu dret fonamental a ser escoltats". Es tracta d'una decisió que el denunciador qualifica d'arbitrària i sense precedents", i que, segons subratlla, va generar les crítiques tant de la ciutadania com dels partits de l'oposició.

D'altra banda, el particular també acusa la regidora de Gent Gran, Imma Morales, d'haver-se dirigit a ell "amb greus desqualificacions sense cap fonament", amb comentaris "ofensius i injustificats" que no van ser "corregits ni reprovats" per l'alcalde per mantenir "un ambient de respecte durant les sessions del ple municipal". Per tot plegat, el denunciador demana al CIC

“que investigui aquestes pràctiques i prengui les mesures pertinents per garantir que es respecti la llibertat de premsa i d’expressió a Premià de Mar”.

AL·LEGACIONS

Tenint en compte que l’objecte d’estudi del CIC són les actuacions dels periodistes i/o mitjans de comunicació, i no dels responsables polítics, s’han demanat al·legacions al director de Premià Mèdia, Francesc Triola, sobre l’única acció denunciada que fa referència explícita al mitjà: el fet de tallar l’emissió de la ràdio municipal després del ple del mes d’abril just en el moment de la intervenció dels veïns per queixar-se dels contenidors.

En relació a aquest fet en concret, Triola assenyala que els plenaris es retransmeten en directe per Premià Mèdia aprofitant el senyal institucional servit pel propi ajuntament, i que un cop acabat el pla s’acostuma a deixar el canal obert per donar pas a preguntes del públic assistent. En la sessió del mes d’abril, confirma que el senyal es va tallar un cop finalitzat el ple pròpiament dit, però afirma que “*en aquest cas, la decisió no va ser en cap moment de Premià Mèdia*”.

Més enllà del tall en l’emissió posterior al ple, les al·legacions també inclouen documentació que confirma algunes de les queixes formulades pel demandant. Concretament, s’adjunta l’enllaç a una entrevista amb l’alcalde on aquest, efectivament, realitza afirmacions que es poden entendre com una amenaça indirecta al possible tancament de la ràdio: “*Un mitjà públic com Ràdio Premià no viu de l’exclusiva ni del clic, sinó dels pressupostos municipals. I és un acte de responsabilitat donar suport a una acció que fem els únics que aportem proves, que som l’Ajuntament*” i “*Si vostès decideixen que la seva vocació no és de servei públic sinó que és de premsa groga, ens haurem de plantejar si a l’Ajuntament l’interessa tenir premsa groga o vol tenir servei públic*”. Aquestes declaracions es formulen després que Premià Mèdia es fes ressò de les queixes de la plataforma STOP Contenedors Tancats, que va organitzar una manifestació i va recollir més d’un miler de signatures (també s’inclou l’enllaç a la notícia).

Finalment, les al·legacions també adjunten les reaccions de partits de l’oposició (ECP, Ciutadans i PSC) davant el tall d’emissió durant el debat post-plenari. Tots els partits en responsabilitzen directament l’equip de govern, format per Estimem Premià-Junts i Esquerra.

PONÈNCIA

Tal com s’ha mencionat prèviament, l’objecte d’anàlisi del CIC són les actuacions de periodistes i/o mitjans de comunicació, no dels seus responsables polítics. En el cas del tall de l’emissió post-ple durant el debat ciutadà sobre els contenidors, es podria circumscriure en el punt

número 6 del Codi Deontològic, que fa referència a la conciliació dels drets individuals amb el dret del públic a saber: “*El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l’interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials*”.

En el cas que ens ocupa, la documentació aportada pel director de Premià Mèdia demostra que el mitjà s’ha fet ressò de les queixes veïnals sobre la instal·lació dels nous contenidors, de manera que se li pot donar credibilitat quan diu que la decisió de tallar el debat ciutadà no va ser presa per la pròpia emissora, ja que aquesta s’ha caracteritzat per donar veu als opositors, fet que precisament li ha generat fortes crítiques per part de l’alcalde.

La situació viscuda a Premià, tanmateix, obliga a fer una reflexió sobre la gestió de la ràdio per part del govern municipal. Els mitjans públics com Premià Mèdia estan finançats amb pressupost municipal, és a dir, amb els diners de tots els contribuents, de manera que no són propietat de l’equip de govern, sinó que han de garantir la presència de totes les opinions i reflectir la sensibilitat de tota la ciutadania. Així ho indica la Llei Europea de Llibertat dels Mitjans de Comunicació, aprovada l’abril de 2024, que advoca per la independència dels mitjans públics a l’assenyalar que aquests “han de proporcionar pluralitat d’informació i d’opinions, de manera imparcial, de conformitat la seva missió de servei públic”. En el cas concret dels contenidors de Premià, el fet que s’hagin recollit més de mil signatures i s’hagi celebrat una manifestació suposa un fet suficientment noticable a la població com perquè la ràdio municipal se’n faci ressò. És per això que el CIC veu amb preocupació les declaracions de l’alcalde, Rafa Navarro, que a més és periodista de professió (tal com consta a la seva biografia del web municipal), criticant al director de la ràdio per haver donat cobertura als opositors als contenidors i instant-lo a silenciar-los, davant l’amenaçada velada de tancar la ràdio. En el cas que fos realment l’equip de govern qui va ordenar el tall de l’emissió del debat ciutadà, tal com denunciaven els partits de l’oposició, estaríem davant d’un cas de possible intent de censura. Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Premià Mèdia no ha incomplert cap punt del Codi Deontològic en relació al tall de l’emissió del debat ciutadà sobre els contenidors després del ple del mes d’abril de 2024.

Tanmateix, el Consell de la Informació insta l’Ajuntament de Premià de Mar a respectar la

independència i pluralitat dels mitjans públics del municipi i a encoratjar el debat ciutadà en lloc d'intentar censurar-lo. Només així podrà complir amb la Directiva Europea de Mitjans de Comunicació i amb el punt 6 del Codi Deontològic, per garantir la transparència exigida per l'interès públic.

Expedient núm. 9/2024

ASSUMPTE: Queixa presentada per l'entitat Foment de la Informació Crítica de l'Hospitalet en relació al menyspreu de què se sent objecte per part de la Societat Municipal La Farga Gestió d'Equipaments Municipals que gestiona els mitjans de comunicació públics de L'Hospitalet.

MOTIU I CONTINGUT DE LA QUEIXA

Amb data 27 d'abril de 2024 la Junta Directiva de FIC remet un correu electrònic al Consell de la Informació en què s'expressa en els següents termes:

L'entitat Foment de la Informació Crítica de l'Hospitalet que edita el digital www.lestaca.com i que organitza multitud d'activitats a la ciutat, ha redactat i presentat el Manifest que us adjuntem (cada any durant la Festa de l'Esperit Crític que se celebra a finals d'abril es presenta un de diferent), on es reclama la participació del CIC en un tema que considerem important perquè vulnera el dret de la ciutadania a rebre informació plural a la segona ciutat de Catalunya.

En el mateix missatge adjunta el Manifest a què fa referència, el contingut del qual és el següent:¹

Manifest de denúncia de la vulneració de drets de la ciutadania per la pràctica arbitrària, discriminatòria i negligent dels mitjans de comunicació públics

Fa pocs dies, la nostra entitat ha enviat una carta a l'empresa privada municipal *La Farga, Gestió d'Equipaments Municipals* encarregada de l'explotació, administració i gestió de tots els serveis i les activitats que es relacionen amb els mitjans de comunicació social de titularitat pública, i també a l'*Alcaldia-presidència* d'aquesta ciutat en tant que màxima autoritat política i titular de les competències municipals que dicten les línies editorials dels mitjans de

comunicació públics, denunciant l'arbitrarietat i discriminació informatives i la vulneració dels drets de la ciutadania a ser informats de tots els esdeveniments d'interès ciutadà que puguin tenir lloc al municipi.

La carta és el resultat d'una constatació de fets que es mantenen inalterables des que es van posar en marxa els organismes que constitueixen el nucli de gestió dels mitjans de comunicació públics i que no s'han modificat després de les queixes reiterades de la nostra entitat, malgrat l'aprovació, poc abans de les darreres eleccions municipals, del Contracte-Programa per a la Prestació dels Serveis dels Mitjans de Comunicació Municipals durant el període 2022-2025.

La nostra entitat, com és sabut, organitza anualment tres actes de caràcter públic: la celebració dels Dies Internacionals de la Llibertat de Premsa i de la Democràcia i la Festa de l'Esperit Crític. La presentació del llibre anual que edita l'entitat sobre aspectes de la realitat ciutadana i cívica i que s'acostuma a fer a la sala d'actes de la Biblioteca Central Tecla Sala, així com la presentació d'altres llibres d'interès que ens reclamen els socis i que també es fan a la sala Central de la Tecla Sala o en diferents llibreries de la ciutat. A banda d'això, l'entitat organitza també al menys un parell de cicles anuals de Factoria d'Idees sobre temes referits a l'actualitat ciutadana, amb la participació d'experts i especialistes en cadascuna de les matèries analitzades, que acostumen a tenir rellevància social i que es poden seguir tant de manera presencial com telemàtica. I finalment, l'entitat organitza la Nit dels Insurrectes, una trobada sopar massiva destinada a homenatjar persones i entitats de la nostra ciutat que han tingut un pes en l'esdevenir local o que han estat referents d'activitats cíviqües al llarg dels anys. En aquesta darrere edició, per exemple, es va celebrar un acte social de notable transcendència amb la participació de més d'un centenar de persones, el passat 9 de febrer entre les 8 de la tarda i més enllà de les 0 hores del dia següent.

Doncs bé, malgrat que totes les activitats que realitza la nostra entitat estan inscrites en els objectius fundacionals (és a dir fomentar una informació veraç i crítica, potenciar la co-responsabilitat social i la capacitat crítica de la ciutadania, afavorir la cohesió social i la participació cívica, defensar el codi deontològic pel que fa a la informació veraç, defensar el pluralisme polític i informatiu, etc.) i són, de fet, reconeguts com a eixos de vertebració de la ciutadania hospitalenca, els mitjans de comunicació públics de l'Hospitalet ignoren de manera reiterada, arbitrària, sistemàtica i negligent, totes les activitats que s'organitzen al respecte.

Malgrat que el desinterès dels mitjans de comunicació públics podria perjudicar els nostres esforços com a entitat, la denúncia cal aplicar-la sobre el principi del dret de les persones a la informació, reconegut universalment, i que és un dels pilars sobre els quals se sustenta

qualsevol societat democràtica. Actuar en contra d'aquest dret a la informació, obstaculitzant, ignorant o establint un cinturó sanitari sobre entitats o activitats plurals, simplement perquè la informació crítica resulta molesta, atempta greument contra els principis democràtics i lesiona la convivència.

La denúncia s'estableix sobre la simple observació dels fets: mentre que els mitjans de comunicació públics acostumen a cobrir informativament activitats de bona part de les entitats de la ciutat, divulgant conseqüentment els seus continguts, els mitjans de comunicació públics escamotegen a la ciutadania tot allò que organitza l'entitat Foment de la Informació Crítica, d'una manera sistemàtica, regular i constant. I per tant, vulnerant els seus drets a rebre informació fidedigna d'abast cívica, de qualsevol dels organismes ciutadans amb vocació participativa, com és el nostre.

L'absoluta falta de tacte pel que fa a la manera com s'actua envers la nostra entitat i la ciutadania a la qual es nega el dret a ser informada, fa que es consideri aquesta manera d'actuar dels mitjans de comunicació públics com una arbitrarietat gratuïta que ha de ser esmenada amb precisió per part de les autoritats encarregades i que ha de ser denunciada com una pràctica abusiva que atempta contra el codi deontològic dels professionals de la informació. Això implica la denúncia concreta dels responsables professionals que apliquen aquesta visió restrictiva de la realitat, com agents servicials del poder i no pas com persones implicades en el creixement democràtic de la ciutadania, que es correspon amb un exercici responsable de la tasca informativa a la ciutat.

Per tot plegat, volem fer extensius una sèrie de prec als organismes dependents del col·lectiu ciutadà:

1. El prec a l'oposició municipal a que es corresponsabilitzi de la negligència dels mitjans públics de comunicació, denunciant aquesta vulneració dels drets de la ciutadania allà on políticament correspon, que es el ple municipal.
2. El prec a aquells organismes amb capacitat de sensibilitzar els organismes corresponents per l'actitud negligent dels mitjans de comunicació públics: el Consell Assessor dels Mitjans de Comunicació Públics, l'Espai de Ciutadania, el Consell de Ciutat, a que prenguin una actitud activa al respecte i se sumin a la preocupació per aquesta mala praxis, denunciant la vulneració de drets de la ciutadania, davant els organismes competents.
3. El prec als organismes dels quals depèn la línia editorial dels mitjans públics de Comunicació, el Consell d'Administració de l'empresa pública municipal *La Farga, Gestió d'Equipaments Municipals* per tal que doni les ordres oportunes perquè cessin les arbitrietats

i les negligències denunciades i a l'*Alcaldia-presidència*, per tal de cridar l'atenció per la mala praxis i redreçar el comportament dels Mitjans de Comunicació Públics.

4. El prec al Consell de la Informació de Catalunya (FCIC), al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i al Col·legi de Periodistes, per tal que obrin una investigació en torn la pràctica no deontològica que porten a terme els mitjans de comunicació públics de l'Hospitalet vulnerant els esmentats drets de la ciutadania.

Junta Directiva de Foment de la Informació Crítica

Per tant, la queixa no es refereix a una actuació concreta d'algun dels mitjans públics de l'Hospitalet, sinó que és una reclamació genèrica que es substancia solament en la petició que el Consell de la Informació obri una investigació "en torn la pràctica no deontològica que porten a terme els mitjans de comunicació públics de l'Hospitalet vulnerant els drets de la ciutadania".

AL·LEGACIONS

Demanades per part del CIC les al·legacions corresponents a l'entitat que és objecte de la queixa, s'ha rebut –signada el 15 de maig- la resposta del senyor Óscar Sánchez Martín, periodista i director dels Serveis de Comunicació Municipals de L'Hospitalet de Llobregat gestionats per la Societat Municipal La Farga, que s'expressa en els següents termes:

PRIMER.- Els Serveis de Comunicació Municipals de L'Hospitalet són gestionats per la societat mercantil LA FARGA GESTIÓ D'EQUIPAMENTS MUNICIPALS S.A. (LA FARGA en endavant), que pertany íntegrament a l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i va ser constituïda l'any 1987. Segons estableixen els seus estatuts, LA FARGA té com a objecte social, entre d'altres, explotar, administrar i gestionar tots els serveis i les activitats que es relacionin amb els mitjans de comunicació social de competència municipal pròpia o per delegació o concessió, d'acord amb la legislació sectorial que regula aquesta matèria. El Ple Municipal de l'Ajuntament de L'Hospitalet va aprovar en sessió ordinària el 27 de maig de 2014 el Reglament d'Organització i Funcionament dels Serveis de Comunicació Local de L'Hospitalet. L'esmentat reglament s'aplica als Mitjans de Comunicació Municipals de titularitat de l'Ajuntament de l'Hospitalet (actualment sota la denominació de Serveis de Comunicació Municipals) que compren qualsevol servei de comunicació social i difusió de l'activitat municipal, qualsevol que sigui la tecnologia emprada. Actualment aquests Mitjans de Comunicació Municipals són Televisió de L'Hospitalet, el portal informatiu L'Hdigital i el Diari de L'Hospitalet

El Ple Municipal de l'Ajuntament de L'Hospitalet va aprovar en data 24 de maig de 2023 el Contracte Programa dels Serveis de Comunicació Municipals, 20232025, que incorpora la memòria econòmica amb vigència des de la data d'aprovació definitiva i a efectes comptables des de data 01/06/2023 i al llarg dels anys 2023, 2024 i fins a 31 de desembre de 2025. En els esmentats documents es defineixen l'estructura, obligacions, compromisos, objectius, principis, missions i criteris de gestió dels Serveis de Comunicació Municipals. I als annexes del Contracte Programa es defineix la forma en la que els Mitjans de Comunicació treballen les informacions i el personal que treballa al Departament. Concretament a l'annex 1, Marc Normatiu i situació actuals dels Serveis de Comunicació Municipals de l'Hospitalet, al punt 3.7. Redacció Integrada i rutines de producció s'explica que "actualment es treballa segons un sistema de redacció única en que es comparteixen els recursos tot i que, en la pràctica, les rutines de producció estan més enfocades a la programació televisiva (la que consumeix més recursos tot i ser curta en hores de producció pròpia)". Per que fa a la forma en que es realitzen les cobertures informatives, es detalla a l'annex 2 del mateix Contracte Programa, una nova etapa dels serveis de Comunicació Municipals de L'Hospitalet, al punt 5.1. Redacció integrada per a plataformes complementàries: "Les cobertures periodístiques es faran en funció del fet noticiós amb una o dues persones depenent de la complexitat de l'enregistrament o si és una connexió en directe. Les informacions seran elaborades pels periodistes multimèdia que cobriran cada tema i després adaptaran aquests continguts a cada mitjà amb la supervisió d'un equip de continuïtat que serà l'encarregat de la publicació o emissió final en cada plataforma". Actualment la plantilla periodista dels Mitjans de Comunicació consta de 10 periodistes multimèdia a jornada completa i 2 a mitja jornada i 3 periodistes editor/a secció que presenten també programes de televisió. El criteri periodístic és qui marca les cobertures informatives que es realitzen tenint en compte que aquestes cobertures s'han d'adequar als recursos personals disponibles.

SEGON.- Seguidament i atenent els fets referits a la queixa formulada per l'entitat Foment de la Informació Crítica de L'Hospitalet sota el títol "Manifest de denúncia de la vulneració de drets de la ciutadania per la pràctica arbitrària, discriminatòria i negligent dels mitjans de comunicació públics", aquests Serveis de Comunicació Municipals de L'Hospitalet de Llobregat acreditem el següent:

1) El Manifest afirma que "els mitjans de comunicació públics de L'Hospitalet ignoren de manera reiterada, arbitrària, sistemàtica i negligent, totes les activitats que s'organitzen" per l'entitat. En canvi els nostres Serveis de Comunicació Municipals des de la creació de Foment de la Informació Crítica a l'any 2018. han publicat les següents informacions relacionades amb

l'entitat:

9 de maig de 2019. Primer debat electoral entre els candidats a l'alcaldia (debat coorganitzat per FIC). <https://lhdigital.cat/noticies/primer-debat-electoral-entre-els-candidats-alalcaldia/>

28 de setembre de 2020. L'entitat per al Foment de la Informació Crítica a L'H organitza el primer cicle de debats online. <https://lhdigital.cat/noticies/lentitat-per-al-foment-de-la-informacio-criticaa-lh-organitza-el-primer-cicle-de-debats-online/>

17 de febrer de 2021. Presentació del llibre "Quan L'H va perdre la platja" de l'historiador Jesús Vila (llibre editat per FIC) <https://lhdigital.cat/noticies/presentacio-del-llibre-quan-lh-va-perdre-laplatja-de-lhistoriador-jesus-vila/>

19 de febrer de 2021. Entrevista de l'Informatiu – Jesús Vila, historiador, periodista i president de FIC-LH. <https://lhdigital.cat/video/entrevista-de-linformatiu-jesus-vila-historiadorperiodista-i-pres-fic-lh/>

2 de març de 2021. Entrevista al programa Veïns amb Jesús Vila "Quan L'H va perdre la platja" <https://lhdigital.cat/video/veins-jesus-vila-quan-lh-va-perdre-la-platja-itania-carrillo-parla-de-si-ens-queixem-massa-o-no/>

28 de juny de 2022. Estudi sobre els joves de la Florida i el seu barri. Aps d'Integració Social de l'INS Vilumara (estudi en el qual col·labora FIC) <https://lhdigital.cat/video/aula-lh-29-de-juny-estudi-sobre-els-joves-de-laflorida-i-el-seu-barri-aps-dintegracio-social-de-lins-vilumara/>

28 de març de 2023. Un llibre recorda els 30 anys d'història de Ràdio l'Hospitalet (llibre editat per FIC). <https://lhdigital.cat/noticies/un-llibre-recorda-els-30-anys-dhistoria-deradio-lhospitalet/>

27 de febrer de 2024. El manifest de les entitats per al 8M obté el suport de tots els grups excepte el de Vox (participació ciutadana al Ple Municipal del President de FIC demanat l'obertura de la ràdio municipal). <https://lhdigital.cat/noticies/el-manifest-de-les-entitats-per-al-8m-obe-elsuport-de-tots-els-grups-excepte-el-de-vox/>

2 de maig de 2024. Foment de la Informació Crítica es considera menystingut pels Serveis de Comunicació Municipals de L'H: <https://lhdigital.cat/noticies/foment-de-la-informacio-critica-es-consideramenystingut-pels-serveis-de-comunicacio-municipals-de-lh/>

4 de maig de 2024. Els candidats hospitalencs a les eleccions del 12M participen en un debat electoral (debat coorganitzat per FIC). <https://lhdigital.cat/noticies/debat-entre-els-candidats-de-lhospitalet-alparlament-per-les-eleccions-del-12m/>

Per tant, s'evidencia que els Serveis de Comunicació Municipal de L'Hospitalet en cap cas han

ignorat l'activitat de l'entitat Foment de la Informació Crítica de L'Hospitalet

2) El manifest de FIC diu que existeix “arbitrarietat i discriminació informatives” que no s'han modificat “després de les queixes reiterades de la nostra entitat”. La direcció dels Mitjans de Comunicació de L'Hospitalet, responsable de proposar les línies editorials dels mitjans, no ha rebut queixes per part de l'entitat Foment de la Informació Crítica ni cap reclamació per la poca presència de les activitats de l'entitat. L'única comunicació, en data 28 d'octubre va rebre una consulta per part del Sr. Jesús Vila, en nom de la Junta de FIC, en que es preguntava per una possible col·laboració en l'organització del cicle de Factoria d'Idees que organitza l'entitat, La resposta d'aquesta direcció va ser idèntica als arguments al·legats en aquest document. En aquesta resposta es va sol·licitar la màxima informació sobre els esdeveniments a organitzar per intentar fer la cobertura informativa. La resposta del sr. Vila va ser que així ho faria però no es van tenir més comunicacions al respecte. S'annexa com a document número 1 la correspondència via correu electrònic amb l'intercanvi de mails mantinguda (correus electrònics de dates 28 d'octubre, 2 de novembre i 2 de novembre).

3) A la ciutat de L'Hospitalet hi ha prop de 700 entitats registrades al Registre Municipal d'Entitats de L'Hospitalet. La voluntat dels Mitjans de Comunicació és divulgar l'activitat d'aquestes entitats però, malauradament, és impossible amb els recursos disponibles cobrir informativament totes les activitats d'aquestes entitats. No “s'escamotegen” les activitats de FIC com afirma el manifest. Es cobreixen els actes seguint criteris periodístics i de recursos disponibles.

4) Els Mitjans de comunicació de L'Hospitalet han col·laborat amb l'entitat FIC-L'H quan aquesta així ho ha sol·licitat. La direcció dels Mitjans de Comunicació va ser convidada per l'entitat a participar com a ponent en un debat que es va celebrar el dia 3 de maig de 2021 amb motiu del Dia Internacional de la Llibertat de Premsa. El debat, previst inicialment com a presencial, es va celebrar per videoconferència. En aquell debat la direcció dels Mitjans de Comunicació va explicar el projecte de contracte programa i l'activitat dels mitjans.

De la mateixa forma, el sr. Juan Carlos, com a president del FIC, va demanar material gràfic i sonor a LA FARGA i a la direcció dels Mitjans de Comunicació de la desapareguda Ràdio L'Hospitalet pel llibre que estaven preparant des de l'entitat. Se'ls hi va cedir tot el material disponible perquè l'utilitzessin a l'esmentada publicació.

5) És lícit que qualsevol entitat de la ciutat de L'Hospitalet vulgui tenir la màxima difusió de les seves activitats, però entenem que afirmar que els Serveis de Comunicació Municipals estan duent a terme una “pràctica no deontològica” és una acusació molt greu. I que afecta i posa en

entredit a la feina i credibilitat dels i de les professionals dels Mitjans de Comunicació de L'Hospitalet quan, en totes les informacions emeses o publicades als Mitjans de Comunicació de L'Hospitalet es respecta el codi deontològic de la professió periodística i així ho demostra l'arxiu històric del portal informatiu L'Hdigital que qualsevol persona pot consultar. En aquest sentit, i fent un repàs al web del Consell de la Informació de Catalunya, comprovem que les queixes que arriben al CIC són en relació a vulneracions del codi deontològic de la professió periodística ho són respecte a informacions publicades en que no s'han respectat les bones praxis periodístiques i no al criteri periodístics a l'hora de fer les cobertures informatives.

6) L'Entitat Foment de la Informació Crítica de L'Hospitalet edita el digital <https://lestacarevista.wordpress.com/> tal i com expliquen al missatge enviat al Consell de la Informació de Catalunya i que acompanya la petició per part d'aquest organisme d'aquestes al·legacions. En aquest digital, identificat com a Revista de l'Hospitalet i, per tant, mitjà de comunicació, s'ha publicat la informació titulada "El Consell de la Informació de Catalunya admet a tràmit la queixa de FIC sobre la discriminació informativa, considerant que es vulnera el codi deontològic". Al titular d'aquesta informació es dona per fet que el Consell de la Informació de Catalunya considera que es vulnera el codi deontològic mentre que a la petició d'al·legacions per part del CIC a LA FARGA no es diu això en cap moment i només s'informa que s'ha admès a tràmit i s'ha obert expedient administratiu

TERCER.- Tal i com hem exposat i acreditat en els punts precedents, entenem que els Serveis de Comunicació Municipal de L'Hospitalet som escrupolosos en el compliment i el respecte tant el Codi deontològic de la professió periodística de Catalunya, com també els objectius, principis i missions de servei públic establerts al Reglament d'Organització i Funcionament dels Serveis de Comunicació Local de L'Hospitalet. Per tot això SOL·LICITEM AL CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA, que tingui per presentades en temps i forma aquestes al·legacions amb els documents que s'acompanyen, i de conformitat amb el que s'exposa, acordi l'arxiu de la queixa presentada per l'entitat Foment de la Informació Crítica de L'Hospitalet, al no haver-se vulnerat pels Serveis de Comunicació Municipals de L'Hospitalet el Codi Deontològic de la professió periodística de Catalunya.

CONSIDERACIONS

El Consell de la Informació de Catalunya no pot més que celebrar l'existència d'entitats que es preocupin pel dret a la informació dels ciutadans i de la bona salut democràtica dels mitjans de comunicació en general i dels de titularitat pública en especial. En aquest sentit, el CIC

sintonitza vivament amb les finalitats que regeixen les actuacions de Foment de la Informació Crítica de l'Hospitalet, d'acord amb el contingut dels seus estatuts.

Tanmateix, no pot determinar que la queixa que ara presenta respecte a La Farga es substanciï en cap fet concret que permeti determinar una transgressió del Codi Deontològic. No és la primera vegada que el Consell ha rebut queixes respecte a mitjans de titularitat municipal per causa de cobertura insuficient o esbiaixada de determinats aspectes de la vida local. De vegades aquestes queixes tenen com a rerefons tensions de caràcter polític. No és aquest necessàriament el cas que ara ens ocupa, però sí que la situació planteja sembla poder respondre a un determinat tipus d'enfrontaments que poden ser de signe molt divers.

El CIC no disposa dels recursos per fer una anàlisi sistemàtica que permeti fer una avaluació fidedigna de la manera com els mitjans de comunicació públics de L'Hospitalet han cobert les activitats d'aquesta entitat. Però, fins i tot en cas que així fos, seria més que problemàtic induir-ne clarament un manca d'atenció o de fidelitat informativa per part de les redaccions afectades. I, de tota manera, no correspon al Consell la missió d'esmenar la plana a les línies editorials de qualsevol mitjà de comunicació, fora que aquestes no atemptin d'una manera clara i frontal contra algun dels principis del codi deontològic.

Es fa especialment difícil avaluar el grau de presència i d'incidència que Foment de la Informació Crítica té a la ciutat de l'Hospitalet. Per exemple, l'entitat es refereix com a fita important el fet d'haver aplegat un centenar de persones en un acte realitzat recentment. És això un índex suficient per reclamar que aquest acte comptés amb la cobertura de la televisió pública del municipi? Són aquestes situacions molt discutibles; i, a manca d'altres elements de judici, cal posar per davant la presumpció que els periodistes dels mitjans públics de l'Hospitalet, actuen amb professionalitat. Tampoc no pot tenir-se com un element determinant, però el fet que aquests mitjans actuïn d'acord amb uns principis fundacionals transparents i ho facin dotats d'un contracte-programa no deixa de ser una garantia davant de la ciutadania. D'una altra part, com dèiem més amunt, el CIC no està en condicions per fer una recerca exhaustiva d'elements que permetin una ponderació més afinada dels elements inclosos a la queixa. Però una somera recerca feta a internet no ajuda a fer-se una idea que aquesta entitat tingui una vida molt activa, sinó més aviat tot el contrari. A la seva pàgina web ([Foment de la Informació Crítica \(FIC-LH\) – Associació cívica impulsada per periodistes a L'hospitalet de llobregat \(wordpress.com\)](#)) la darrera memòria d'activitats que hi ha penjada és la corresponent a l'any 2018, i un bloc que es proposa publicar les activitats recents l'última que hi és referenciada data de l'any 2020.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell reconeix els bons propòsits que té l'entitat Foment de la Informació Crítica i l'encoratja a continuar perseguint fermament les finalitats descrites en els seus estatuts.

Tanmateix no es pot pronunciar sobre la queixa presentada perquè no pot tenir cap seguretat que els mitjans de comunicació hagin menystingut les activitats d'aquesta entitat, i per tant no pot asseverar que hagin transgredit cap dels principis del codi deontològic.

Expedient núm. 10/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa presentat per C.P. sobre el programa de RAC1 'Vostè Primer' per entendre que es produeix un conflicte d'interessos per part del seu presentador, Marc Giró, durant un programa especial emès en directe des de la ciutat de Tarragona.

ANTECEDENTS

Amb data 15 de maig de 2024, la senyora C.P. presenta un text de queixa al Consell de la Informació de Catalunya relacionat amb el programa 'Vostè Primer' de RAC1.

Al seu escrit, hi exposa que "sovint hi ha molts espais del programa que no sé si són publicitat o periodisme" i en el cas del programa emès el mateix dia de la queixa, el 15 de maig de 2024, un directe des de Tarragona, enumera alguns comentaris fets pel seu presentador, Marc Giró, a l'hora d'entrevistar l'alcalde de la ciutat Rubén Viñuales. Comentaris com que "té la fama de ser el més simpàtic de tot Catalunya", que és "un pare modern que concilia", que el PSC "està de moda", o que des que hi ha el nou alcalde "ja no hi ha picabaralla amb Reus".

Per aquest motiu, C.P. exposa una sèrie de dubtes, com ara: "El presentador fa tots aquests elogis de l'alcalde de Tarragona perquè rep diners de l'ajuntament? Quin és el preu que té aquesta ràdio o aquest periodista per parlar bé d'una persona? Està fent realment de periodista o simplement de publicista? Està informant de manera precisa quan diu que ja no hi ha rivalitats amb Reus? Està complint la seva funció aquesta ràdio sent acrítica amb el què passa a Tarragona? No està fent un flac favor a la seva ciutadania, posant-se al costat del poder?"

Segons la queixa presentada, aquesta actuació del presentador de RAC1 Marc Giró podria vulnerar els criteris 1 i 7 del Codi Deontològic de la professió periodística de Catalunya.

AL·LEGACIONS

Demanades al moment que el CIC ha acceptat la queixa, RAC 1 ha presentat la següent al·legació:

“Lamentem la queixa que s’ha presentat al CIC pel contingut del programa ‘Vostè primer’ emès el dimecres 15 de maig des de Tarragona.

En primer lloc, volem recordar que el ‘Vostè primer’ és un magazín d’entreteniment, no és un programa informatiu. Com a magazín, combina temes de divulgació majoritàriament culturals, temes vinculats als col·lectius LGTBI, feminista, etc. amb l’humor. Tot plegat, ho fa amb el distès, irònic i fins i tot histriònic del seu presentador, Marc Giró, llicenciat en Periodisme i en Història de l’Art.

El ‘Vostè Primer’ s’emet de dilluns a divendres, de 13h a 14h. Comença amb un enllaç amb el programa anterior (La Competència). Després, Marc Giró és l’encarregat de donar pas al butlletí informatiu de les 13h, però ni treballa ni ha treballat mai a la redacció d’Informatius, ni produeix ni ha produït mai notícies. Per tant, no se’l pot associar al gènere informatiu. Així doncs, malgrat que Marc Giró, com diu la Sra. P. en la queixa presentada al CIC, sigui “periodista” no vol dir necessàriament que la seva tasca a l’emissora sigui publicar informació. A RAC1, tots els redactors d’Informatius són periodistes però no tots els periodistes són redactors d’Informatius.

La Sra. P. escriu també que “sovint hi ha molts espais del programa que no sé si són publicitat o periodisme”. Ara bé, el seu escrit només fa referència a un programa en concret: el que es va emetre el 15 de maig des de Tarragona en motiu del Festival Tarraco Viva. A més, com no pot ser d’altra manera, els espais publicitaris estan clarament marcats i són fàcilment identificables per l’audiència en qualsevol dels seus formats: falques, mencions, patrocinis, etc. Tant és així que ella mateixa aporta documentació escrita i en format àudio que demostra que el programa que RAC1 anunciava i que es va fer a Tarragona estava patrocinat per l’Ajuntament de Tarragona i Port de Tarragona.

La Sra. P, al seu escrit, apunta també que Marc Giró va dir de l'alcalde de Tarragona que "té la fama de ser el més simpàtic de tot Catalunya", que "és un pare modern que concilia", que "el PSC està de moda" i que "des que hi ha el nou alcalde ja no hi ha picabaralla amb Reus". Arran d'això, es pregunta: "El presentador fa tots aquests elogis de l'alcalde perquè rep diners de l'Ajuntament? Quin és el preu que té aquesta ràdio o aquest periodista per parlar bé d'una persona? Està fent realment de periodista o simplement de publicista? Està informant de manera precisa quan diu que ja no hi ha rivalitats amb Reus? Està complint la seva funció aquesta ràdio sent acrítica amb el que passa a Tarragona? No està fent un flac favor a la seva ciutadania, posant-se al costat del poder?"

Recordem, de nou, que el 'Vostè Primer' no és un programa informatiu, sinó un magazín d'entreteniment que combina divulgació cultural i humor. A títol d'exemple, la falca de promoció que el programa va elaborar per anunciar que farien el programa des del Tarraco Viva, jugava amb la idea que Marc Giró s'imaginava a l'antiga Tarraco i preguntava on eren els seus esclaus.

Això vol dir que Marc Giró té esclaus o que està a favor de l'esclavatge? No, però l'humor i la ironia són recursos habituals al programa.

Treure de context aquestes frases que aquesta oient cita i obviar, per exemple, les respostes de l'alcalde de Tarragona, Rubén Viñuales, dona una visió distorsionada de la conversa i del to en què va transcórrer. En tot moment, va ser amable, irònic i absolutament allunyat de les entrevistes informatives que el mateix alcalde pot haver concedit, per exemple, a programes com 'El món a RAC1' o 'Via Lliure'. Sense anar més lluny, Viñuales li diu a Giró que "estàs molt guapo i em poso nerviós". Estem segurs que l'alcalde es posa nerviós perquè la bellesa de Giró l'aclapara? Estem segurs que l'alcalde Viñuales ha eliminat la rivalitat històrica entre Tarragona i Reus? Estem segurs que Giró està donant informació quan diu això? En els tres casos, la resposta és no. El que sí que és segur és que el context sempre és important perquè ens ajuda a entendre quan donem informació i quan no, quan hi ha humor i ironia i quan no.

I també és el context el que ens ajuda a respondre la següent pregunta de la Sra. P.: "El presentador fa tots aquests elogis de l'alcalde perquè rep diners de l'Ajuntament? Quin és el preu que té aquesta ràdio o aquest periodista per parlar bé d'una persona?". Per un cantó, és absolutament fals que el presentador rebi diners de l'Ajuntament. I per l'altre, lamentem que la

queixa de la Sra. P. sigui esbiaixada ja que recull aquests fragments fora de context i no recull el fragment en què un col·laborador del programa que, per a més inri, és de Tarragona, Pol Guasch, diu davant de l'alcalde de Tarragona en aquest mateix programa patrocinat per l'Ajuntament Tarragona que "Tot a Tarragona és una mica *pocho*". Així com la queixa tampoc recull el fragment en què Pol Guasch es pregunta: "Com voleu que no marxi d'un lloc [Tarragona] on la majoria de la gent d'aquest lloc vota a favor [en al·lusió al PSC] que els posin un puto casino aquí! El pròxim 'Vostè Primer' el posarem en un casino de tres-cents metres ple de russos que vindran a especular!".

A més, lamentem també que, sobre el PSC, la queixa només reculli les paraules de Giró quan diu que "el PSC està de moda" i no reculli la crítica de Pol Guasch al suport del PSC a la construcció del projecte Hard Rock a Tarragona.

També lamentem que només es faci ressò dels presumptes "elogis" amb què Giró obsequia l'alcalde Viñuales i, en canvi, no reculli els elogis que Giró fa al catedràtic d'Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili, Joaquín Ruiz de Arbulo. Diu Giró: "Ets una eminència i nosaltres et devem semblar uns *catetos*" i afegeix que "Jo soc molt de catedràtics. M'agraden els homes intel·ligents perquè després...". O els elogis de Giró a Eloi Creus, filòleg clàssic i traductor, quan diu d'ell que "És una de les persones més intel·ligents que tenim en aquesta taula perquè és capaç de traduir grec i llatí clàssics".

En conclusió, agraiem la preocupació per la qualitat dels continguts de l'emissora i, en concret, del programa 'Vostè Primer' però considerem que l'emissió del dia 15 de maig deixava clar què era informació i què era publicitat i creiem que, en tot moment, va mantenir l'esperit en què es basa un magazín d'entreteniment com aquest que combina temes de divulgació majoritàriament culturals, temes vinculats als col·lectius LGTBI, feminista, etc. amb l'humor."

PONÈNCIA

La queixa fa referència als Criteris 1 i 7 del Codi Deontològic.

El primer criteri, "Informar de manera acurada i precisa", recull que "El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament

informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.”

Pel que fa al setè criteri, “Evitar el conflicte d’interessos”, recull que “No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions” o que “Tampoc no és admissible simultaniejar l’exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència”.

Vistes la queixa i les accions presentades, i els criteris del codi deontològic que podrien ser vulnerats en el cas que ens pertoca, un element clau a tenir en compte en la reflexió és el tipus de programa que s’està analitzant i quin paper desenvolupa el seu presentador. Així, cal valorar que la queixa se centra en un programa que des de la pròpia cadena es considera un magazín d’entreteniment, fora de l’oferta informativa, i que si bé el presentador és un periodista, en aquest cas actua com a presentador d’un magazín i no com a conductor o professional d’un espai informatiu. La mateixa cadena ho diu clar a les seves al·legacions: “Malgrat que Marc Giró, com diu la Sra. P. en la queixa presentada al CIC, sigui “periodista” no vol dir necessàriament que la seva tasca a l’emissora sigui publicar informació. A RAC1, tots els redactors d’Informatius són periodistes però no tots els periodistes són redactors d’Informatius.” Per tant, tots els dubtes exposats per C.P. a l’hora de presentar la queixa sobre la funció del seu presentador tenen la seva resposta en l’objectiu del programa que presenta i la seva funció. Marc Giró no fa una entrevista a l’alcalde de Tarragona Rubén Viñuales amb finalitat periodística sinó en el marc d’un programa especial per promocionar un festival cultural com és el Tarraco Viva.

El programa que presenta Marc Giró, és cert, té una audiència de 139.000 oients diaris (segons l’EGM publicat a abril de 2024), i per tant una influència notòria sobre part de la població, però no es considera un espai informatiu sinó d’entreteniment per bé que pugui emetre continguts com entrevistes o converses a convidats.

Per tant es pot considerar que, en el cas de la queixa presentada i tenint en compte que estem parlant d’un programa d’entreteniment i no informatiu, com reconeix la pròpia emissora que l’emet, no es vulneraria el primer criteri del Codi Deontològic ja que no és un programa que tingui per objectiu informar sinó entretenir.

Seguint aquest mateix argument, i tenint en compte que en tot moment s’emeten falques publicitàries que assabenten a l’audiència del tipus d’espai que s’emet, i que es tracta d’un espai patrocinat (en el cas del programa analitzat, el 15 de maig de 2024, per l’Ajuntament i el

Port de Tarragona), es considera que no s'està vulnerant el setè criteri del Codi Deontològic perquè no estem davant d'un conflicte d'interessos.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Es considera que l'emissió en directe del programa 'Vostè Primer' de RAC1 del dia 17 de maig de 2024 no vulnera els criteris 1 i 7 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya.

Expedient núm. 12/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa del representant de Testigos Cristianos de Jehová per l'emissió d'una entrevista al programa "La Noche en 24 horas" del dia 25 de març de 2024 per considerar que s'han vulnerat els criteris 1, 2, 9, 12 i annex F del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, pels comentaris emesos pel presentador i director del programa de RTVE, el Sr. Xabier Fortes

ANTECEDENTS

En data 21 de maig de 2024 i prèvia consulta telefònica al CIC, va tenir entrada una queixa online enviada pel senyor J.C. en representació de Testigos Cristianos de Jehová, en la qual consideraven que el programa de RTVE "La Noche en 24 horas" emès el 25 de març de 2024 (<https://www.rtve.es/play/videos/la-noche-en-24h/noche-24-horas-25-03-24/16032282/>) (Des de 0h 31 min. fins 1h 12 min.) havia vulnerat el Codi Deontològic

En concret, manifestaven que els comentaris del presentador durant la entrevista feta a una ex-membre d'aquesta comunitat religiosa, que presentava un llibre sobre la seva experiència, van ser innecessàriament ofensius.

El CIC, un cop analitzada la queixa i la documentació aportada, va comprovar que amb antelació la mateixa s'havia presentat per part de Testigos de Jehová a la Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo i un cop fetes les gestions pertinents amb l'òrgan autoregulator de Madrid, es va resoldre que donat que a la Comisión de Arbitraje ja disposava en data 24 de juny de 2024 d'una resolució aprovada per unanimitat, el CIC valoraria l'adhesió a aquest acord en la seva sessió plenària del dia 1 de juliol de 2024.

Igualment, el CIC va sol·licitar al·legacions al mitjà, rebudes en temps i forma.

AL·LEGACIONS

El CIC, tal i com procedeix en la tramitació de l'expedient, va sol·licitar al·legacions al mitjà objecte de la queixa, en aquest cas la delegació de Catalunya de TVE, la qual ho va traslladar a Madrid, on es fa el programa, i es va rebre la següent resposta en data 12 de juny de 2024, per part de la direcció del Canal 24 hores:

“Efectivamente el 25 de marzo el periodista Xabier Fortes entrevistó a una ex Testigo de Jehová que había escrito un libro sobre su experiencia en esa organización religiosa. Es importante destacar que no se trataba de una información periodística ni de una investigación sino de una entrevista donde el contexto y la personalización de los hechos es necesaria. En el programa la ex Testigo contó su experiencia familiar, profundamente marcada por el hecho de pertenecer a esa religión. Cuenta, por ejemplo, cómo su padre la repudió y obligó a su familia a hacer lo mismo por el simple hecho de colocar en su piso un abeto de Navidad, algo prohibido por la organización a la que pertenecía.

Del mismo modo narró cómo el Consejo de Ancianos de los Testigos de Jehová se reunían para decidir por aspectos de su vida privada, como con quien se relacionaba. Contó que, por ejemplo, no podía alternar con personas de fuera de la organización (a los que calificaban de “mundanos”) o leer libros no recomendados por el círculo más cercano como “La saga de Harry Potter”. Esas observaciones afectaron a su forma de vestir o a las relaciones afectivas ya siendo mayor de edad. Todo este tipo de situaciones le acabaron provocando un profundo trauma y cercenaron sus experiencias vitales en una edad muy joven como ella relata en el libro.

Ella decidió salir de la organización y “vivir su propia vida”. Su padre la visitó para que recapacitase y al no hacerlo le comunicó que la repudiaba y que no volvería a hablar con ella. Prohibición que extendió al resto de miembros de la familia. Tiempo después su hermana y su madre acabaron reconciliándose con ella y abandonaron la organización.

Cuando en un juzgado ella prestó declaración por los sucesos que se cuentan en el libro, el juez al escucharla le concedió la posibilidad de referirse a la otra parte como una “secta”. Ese fue uno de los aspectos en los que incidió el periodista Xabier Fortes en su entrevista.

Todas las afirmaciones de la entrevistada están recogidas en el libro. Consideramos que están dentro de la libertad de expresión y contextualizadas debidamente por el periodista.”

PONÈNCIA

Atès que la mateixa queixa s'havia presentat prèviament a la Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo, el CIC va esperar a tenir la resolució d'aquest organisme, alhora que internament estudiava el cas. Analitzades les al·legacions de TVE i, quan la va rebre, la resolució de la Comisión, els membres de CIC la van estudiar establint un paral·lelisme entre els articles del [Código Deontológico](#) de la Federación de Asociaciones de Periodistas de España (FAPE) i els Criteris del [Codi Deontològic](#) de la professió periodística a Catalunya. Els Criteris del nostre Codi que la queixa considerava vulnerats són aquests:

1. Informar de manera acurada i precisa
2. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament
9. Respectar el dret a la privacitat
12. Respectar la integritat de les persones i la seva integritat física i moral

Annex F: L'apartat que fa referència a les generalitzacions i l'etiquetatge de les persones per trets diferencials, ja siguin ètnics, religiosos, econòmics o socials.

De l'estudi comparatiu dels dos Codis es va establir el següent paral·lelisme per tenir la certesa de que la resolució de la Comisión contenia l'anàlisi de tots els Criteris del nostre Codi Deontològic presumptament vulnerats.

Principios Generales Artículo 2 (FAPE) es correspon amb el Criteri 1 del (CPC)

Principios Generales Artículo 7a (FAPE) es correspon amb els Criteris 9, 12 i Annex F (CPC)

Principios de Actuación Artículo 1a es correspon amb el Criteris 1 i 2 del Codi (CPC)

Principios de Actuación Artículo 1c es correspon amb els Criteris 1 i 3 del Codi (CPC). La queixa no obstant no cita El Criteri 3.

Principios de Actuación Artículo 5 es correspon amb el Criteri 1 del Codi (CPC)

Com a conclusió, els consellers del CIC van interpretar que la resolució de la Comisión era vàlida i van resoldre adherir-s'hi, ja que no hi havia cap contradicció entre l'anàlisi feta per ambdós òrgans d'autoregulació.

D'aquesta manera, el CIC fa seva la resolució 2024/217 de la Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo i pren el mateix acord

ACORD

El CIC considera que no hi ha hagut vulneració del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya per part del programa “la Noche en 24 horas” emès al Canal 24 horas de TVE i s’adhereix per unanimitat a les argumentacions proposades en la resolució 2024/217 emesa per la Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo i que es presenta a continuació:

“Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo RESOLUCIÓN 2024/217

Sobre la vulneración del Código Deontológico de la FAPE en la que puede haber incurrido el periodista XABIER FORTES, presentador y director del programa de RTVE ‘La Noche en 24 horas’ del día 25 de marzo de 2024.

La Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo considera que el periodista XABIER FORTES y el programa de RTVE ‘La Noche en 24 horas’ NO han vulnerado los artículos del Código Deontológico de la Federación de Asociaciones de Periodistas de España en sus artículos 2, 4b, 7a) de los Principios Generales y en los artículos 1, 1a, 1c y 5 de los Principios de Actuación,

I.- SOLICITUD

Con fecha 6 de mayo de 2024, el Portavoz Nacional de los Testigos Cristianos de Jehová, presentó ante esta Comisión una queja solicitando la apertura de expediente deontológico al programa de RTVE, ‘La Noche en 24 horas’ por incumplimiento de las normas deontológicas contenidas en el Código Deontológico de la FAPE.

II.- HECHOS DENUNCIADOS

El día 25 de marzo de 2024, en el programa de RTVE “La noche 24 horas”, presentado y dirigido por el periodista Xabier Fortes, entrevistó a una ex Testigo de Jehová, Soraya Nárez, autora del libro titulado “No somos parte del mundo”. Considera el denunciante que la entrevista fue claramente parcial y ofensiva para los Testigos y que el presentador; Xabier Fortes, se puso de parte de la entrevistada de forma descarada.

También considera el denunciante que el presentador dio crédito a las acusaciones de la entrevistada sin contrastar la información y que añadió comentarios acusatorios e irrespetuosos contra los Testigos, recomendando a la audiencia el libro.

Que los comentarios hechos por el presentador fomentan el odio y la discriminación contra una minoría religiosa.

Detalla la denuncia las expresiones que supuestamente vulnerarían el código deontológico:

1. *“Es una secta de manual. O sea, esa es la definición de secta que vas al diccionario de la Real Academia y te viene. Has utilizado la palabra adeptos. O sea, manipulación. O sea, por eso es una secta de manual”.*
2. *“En fin, no voy a seguir calificando, pero insisto que las palabras que utilizo yo son las que ha aceptado un Juzgado de Madrid. Sí que son la palabra secta extremista y destructiva. Viene en un Juzgado de Madrid”.*
3. *“Testigos de Jehová evidentemente, es una organización tremendamente cerrada en lo religioso hasta casi el fanatismo”.*
4. *“Si decides salir de eso, pasas a ser no solo un no elegido, sino casi un apestado”.*
5. *“Te has dado cuenta de que has tenido que luchar contra muchos tabús o ya no solo tabús, sino ideas que te han machacado desde niña y que eso tiene que ser muy complicado de romper”.*
6. *“A lo mejor es que no les gustan los confetis. También puede ser algún tipo de razón. ¿Y lo de donar sangre? Pues un poco porque viene en la Biblia pero tampoco la tortilla de patata viene en la Biblia y no dejas de comer tortilla de patata”.*

III.- DOCUMENTOS QUE ACOMPAÑAN A LA DENUNCIA

- 1) *Fotocopia del DNI*
- 2) *Sentencia del Juzgado de Primera Instancia núm. 1 de Torrejón de Ardoz de 25 de octubre de 2023*
- 3) *Sentencia del Juzgado de Primera Instancia núm. 6 de Torrejón de Ardoz de 5 de diciembre de 2023*
- 4) *Transcripción de la sección del programa de RTVE, “La Noche en 24 horas”*
- 5) *Artículo publicado en la revista Bitter Winter*

6) *Artículo titulado “España: Una campaña de incitación al odio contra los Testigos de Jehová” del profesor M. Introvigne, publicado en “Human Rights Without Frontiers”.*

7) *Trabajo académico del profesor Juan Ferreiro, Catedrático de Derecho Eclesiástico del Estado, sobre vulneración del derecho al honor a los Testigos de Jehová, titulado “Honor de las confesiones religiosas ante la libertad de expresión: especial referencia a los Testigos de Jehová”.*

IV.- NORMAS DEONTOLÓGICAS QUE EL DENUNCIANTE CONSIDERA VULNERADAS

Principios Generales

2. *El primer compromiso ético del periodista es el respeto a la verdad*

7. a) *Debe, por ello, abstenerse de aludir, de modo despectivo o con prejuicios a la raza, color, religión, origen social o sexo de una persona.*

Principios de actuación

1. *El compromiso con la búsqueda de la verdad llevará siempre al periodista a informar sólo sobre hechos de los cuales conozca su origen, sin falsificar documentos ni omitir informaciones esenciales, así como a no publicar material informativo falso, engañoso o deformado. En consecuencia:*

a) *Deberá fundamentar las informaciones que difunda, lo que incluye el deber que contrastar las fuentes y el de dar la oportunidad a la persona afectada de ofrecer su propia versión de los hechos.*

c) *Asimismo, y sin necesidad de que los afectados acudan a la vía judicial, deberá facilitar a las personas físicas o jurídicas la adecuada oportunidad de replicar a las inexactitudes de forma análoga a la indicada en el párrafo anterior.*

5. *El periodista establecerá siempre una clara e inequívoca distinción entre los hechos que narra y lo que puedan ser opiniones, interpretaciones o conjeturas, aunque en el ejercicio de su actividad profesional no está obligado a ser neutral.*

V.- ALEGACIONES DEL DENUNCIADO

La parte denunciada no ha presentado alegaciones dentro del plazo requerido.

VI.- PRUEBAS PRACTICADAS

Visionado del programa al programa de RTVE, “La Noche en 24 horas” y demás documentación aportada.

VII.- RAZONAMIENTOS DE LA PONENCIA

Los hechos denunciados están enmarcados dentro de una entrevista realizada durante el transcurso del programa de RTVE, ‘La Noche en 24 horas’ a una ex Testigo de Jehová, Soraya Nárez, autora del libro titulado “No somos parte del mundo”, con el subtítulo “mi historia como Testigo de Jehová”.

El denunciante cita como norma que considera vulnerada el Principio General 2, consistente en que el primer compromiso ético del periodista es el respeto a la verdad. En el presente caso, el respeto a la verdad del presentador y director del programa, Xabier Fortes, es incuestionable. La entrevista que realizó a la autora del libro tuvo una duración de 41 minutos, y en esencia consistió en que ésta explicó el contenido del libro que se acababa de publicar, concatenando el presentador las preguntas con las respuestas que daba la autora entrevistada. Intervinieron, además del presentador, cuatro tertulianos del programa, que también preguntaron a la entrevistada.

También cita el denunciante como norma vulnerada el Principio General 7 a), esto es, abstenerse de aludir, de modo despectivo o con prejuicios a la raza, color, religión, origen social o sexo de una persona, lo que pone en relación con la palabra “secta”. El entrevistador dijo en varias ocasiones durante el transcurso del programa que estaba utilizando el término que constaba en una sentencia de un Juzgado de Madrid, que no consideró el concepto “secta” como injurioso, sino que por el contrario describió a esta organización como “una secta extremista y destructiva”. En varias ocasiones insistió el entrevistador que no eran palabras suyas, sino que habían sido obtenidas de la sentencia del Juzgado.

En otro momento de la entrevista, el presentador dijo “por lo que me estás contando, se trata de una secta de manual”, lo que ocurrió después de que la entrevistada explicara que el Cuerpo

Gobernante, que son nueve hombres en Estados Unidos, decidían las directrices mundiales de la organización, y que se refiriera a los miembros de la organización como “adeptos”. Que la vestimenta o la largura de la falda podía ser criticada. Incluso el entretenimiento.

En cualquier caso, la palabra “secta” según la segunda acepción de la RAE es una comunidad cerrada de carácter espiritual, guiada por un líder que ejerce un poder carismático sobre sus adeptos, concepto que coincidía con lo que la entrevistada estaba describiendo tanto en el libro como en la entrevista.

Las otras dos normas deontológicas que considera vulneradas el denunciante son el deber de contrastar las fuentes y la distinción entre los hechos y las opiniones o interpretaciones. En este caso la fuente estaba contrastada porque se trataba de una entrevista a la autora de un libro recién publicado de una persona que había pertenecido a los Testigos de Jehová durante muchos años, y contaba su experiencia, tanto dentro de la organización como cuando decidió salirse.

Los hechos y las opiniones estaban perfectamente distinguidos. Cuando el entrevistador dice que es una organización tremendamente cerrada en lo religioso hasta casi el fanatismo, es una opinión que utilizó después de que la entrevistada explicara que “te han inculcado durante años que el mundo es peligroso”, que “había gente que quiere salir y no puede, que se trataba de “una organización muy cerrada”, que “todo lo que no venga de la organización está mal visto”, y “el poder de la organización sobre mí”.

El siguiente comentario denunciado es “¿Te has dado cuenta que has tenido que luchar contra muchos tabús, sino ideas que te han machacado desde niña? Se trata de un comentario amparado por la libertad de expresión al hilo precisamente de que Soraya Nárez describiera cómo había sido su infancia.

Por último, la denuncia se refiere a que el presentador dijo “a lo mejor es que no les gustan los confetis” que fue la respuesta a que la entrevistada contó que no se podían celebrar los cumpleaños porque en “los dos únicos cumpleaños que se mencionan en la Biblia muere un siervo de Dios. “¿Y lo de donar sangre? Tampoco la tortilla de patata viene en la Biblia y no dejas de comer tortilla de patata”. En este caso se trataba de un comentario a que la

entrevistada explicaba que la prohibición de la donación o transfusiones de sangre no aparecían en la Biblia.

En ningún momento de la entrevista el presentador utilizó frases o expresiones ultrajantes u ofensivas sin relación con lo que manifestaba la entrevistada.

El Tribunal Supremo, el Tribunal Constitucional y el Tribunal Europeo de Derechos Humanos, tienen establecido que la libertad de expresión ampara las críticas duras e hirientes, sin insultos o descalificaciones o vejaciones personales. Los comentarios del presentador del programa constituyen una crítica legítima sobre unos hechos narrados en directo por la entrevistada.

La doctrina del Tribunal Supremo reflejada en numerosas resoluciones como la reciente STS de 177/2023, de 6 de febrero, considera para entender no sobrepasados los límites de la libertad de expresión que se refieran a cuestiones de interés social y que las expresiones tengan relación con las opiniones que se exponen, y ambos requisitos concurren en el caso objeto de la reclamación.

También establece que los límites a la libertad de expresión han de ser interpretados de forma restrictiva y su ejercicio ha de gozar de un amplio cauce para el intercambio de ideas como garantía para la formación de una opinión pública libre y plural.

VIII.- RESOLUCIÓN

La Comisión de Arbitraje, Quejas y Deontología del Periodismo considera que el programa de RTVE, 'La Noche en 24 horas' dirigido y presentado por el periodista Xabier Fortes, NO ha incumplido el Código Deontológico de FAPE.

Fecha de la reunión de la Comisión

Madrid, 24 de junio de 2024"

Expedient núm. 5/2024

ASSUMPTE: Queixa online presentada per la senyora C.P. el dia 4 d'abril de 2024 en relació a la presumpció de conflicte d'interès del físic i periodista Tomàs Molina, pel seu paper rellevant a 3cat en matèria de la sequera i altres temes relacionats amb l'aigua, simultàniament amb la seva pertinença al Consell Assessor d'Agbar.

ANTECEDENTS

La queixa fa referència a la duplicitat de responsabilitats del físic i periodista Tomàs Molina que, per una banda, exerceix com a periodista d'informació meteorològica a Tv3 i, per altra banda, com a membre del Consell Assessor de Participació, Transparència i Acció Social d'Agbar (veure enllaços).

<https://www.agbar.es/ca/agbar-reforca-els-projectes-contra-lemergencia-climatica-i-lexclusio-social/>

<https://www.fullsdenginyeria.cat/el-consell-assessor-dagbar-proposa-crear-un-hub-sobre-laigua>

A l'escrit hi consta també un breu perfil del periodista, extret del web d'una associació on Molina va fer una xerrada sobre el canvi climàtic.

<https://www.tarsos.cat/2024/02/04/xerrada-sobre-el-canvi-climatic-amb-tomas-molina/>

Segons la persona que formula la queixa, Tomàs Molina podria incórrer en un conflicte d'interessos en l'exercici d'aquesta doble funció. I pregunta "per què quan Tomàs Molina es presenta al 3cat (mitjà pel qual treballa) per parlar de sequera o altres temes relacionats amb l'aigua no es diu també que forma part del Consell Assessor d'Agbar"

A continuació la demandant fa una sèrie de consideracions sobre la gestió de l'aigua, recolzades en articles publicats a "La Directa":

"Agbar té un paper de gairebé monopoli en el cas de l'aigua. No seria millor que des dels mitjans de comunicació catalans es fiscalitzés la seva feina?"

"Tal i com explicava el setmanari La Directa, 'La greu sequera és una gran oportunitat de negoci per a les multinacionals que fan de l'aigua un lucre, com és el cas d'Agbar-Veolia'"

<https://directa.cat/les-responsabilitats-i-el-negoci-del-sector-privat-de-laigua-amb-la-sequera/>

"Hi ha un debat sobre si l'aigua, que és un dret humà, ha de generar tants beneficis a una multinacional estrangera."

<https://directa.cat/les-clavegueres-de-la- guerra-de-laigua/>

L'escrit de queixa acaba amb la denúncia del "paper de servilisme" de 3cat cap a l'empresa Agbar i es pregunta per què la Corporació "oculta que una de les seves cares visibles tingui un paper actiu en assessorar aquesta empresa" i si "3cat sap si Tomàs Molina cobra diners a títol

personal d'aquesta empresa privada” La denunciant afegeix finalment aquesta pregunta: “En cas de que no cobri, és perquè 3cat ofereix aquest assessorament a canvi de la publicitat d'Agbar que apareix en espais com "Joc de cartes" de la mateixa cadena?”

A títol d'observacions finals, la queixa inclou dos enllaços més (un àudio del programa “El Suplement” de Catalunya Ràdio, i un vídeo del programa “Planta Baixa” de TV3) referits a la situació d'emergència deguda a la sequera. Son aquests:

<https://www.ccma.cat/3cat/tomas-molina-en-els-propers-4-mesos-no-sortirem-daquesta-situacio-demergencia-per-sequera/audio/1189169/>

<https://www.ccma.cat/3cat/la-fase-demergencia-per-sequera-a-tocar-som-els-unics-que-la-patim/video/6263663/>

VULNERACIÓ DEL CODI DEONTOLÒGIC

La reclamant considera que la situació plantejada amb la dualitat de funcions del físic i periodista Tomàs Molina suposa una vulneració del criteri 7 del Codi Deontològic, que diu així:

Criteri 7: Evitar el conflicte d'interessos

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

AL·LEGACIONS

En data 8 de juliol de 2024, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) va respondre al CIC amb un escrit d'al·legacions en el que exposa que:

- El Consell Assessor d'Agbar al que fa referència la senyora C.P. és un Consell Assessor de Participació, Transparència i Acció Social que, segons informació accessible a l'espai d'Agbar, té com a principal objectiu esdevenir un fòrum de trobada, es a dir, un espai de debat sobre medi ambient, canvi climàtic i recursos hídrics. Un consell format per persones expertes i rellevants.
- No ens consta que la participació, a títol individual, del Sr. Molina en aquest Consell siguin remunerada.
- Aquesta participació del Sr. Molina és totalment aliena a l'activitat de la CCMA, SA i aquesta no té cap relació amb Agbar diferent a la que pugui tenir amb altres anunciants.
- Tant la CCMA, SA, en la seva actuació, com els professionals que la conformen, estan subjectes al Llibre d'Estil de la CCMA, SA i totes les informacions meteorològiques fetes pels equips del temps de 3cat es fan atenent només a criteris professionals i científics.

PONÈNCIA

Un cop analitzada, advertim que la queixa conté dues parts ben diferenciades. La primera és la possible vulneració del Criteri setè del Codi Deontològic per una possible incompatibilitat del Sr. Tomàs Molina en tant que periodista d'informació meteorològica als programes de la CCMA i membre del Consell Assessor d'Agbar. L'altre qüestió que planteja la queixa té a veure amb la gestió de l'aigua com a bé d'accés públic i universal, un tema de caràcter netament polític que desborda les competències d'aquest Consell. Els membres del CIC coneixen el debat social que hi ha entorn d'aquesta qüestió. La discussió sobre la gestió de l'aigua ha esdevingut un tema de primer ordre en el debat polític, no només perquè vivim en una escassetat hídrica creixent, sinó també perquè hi ha diferents visions i posicionaments polítics entorn de la titularitat pública o privada d'aquesta gestió.

Creiem, però, que la possible vulneració deontològica que presenta la queixa s'ha d'analitzar al marge d'aquest debat. Altrament, estaríem barrejant àmbits diferents i correríem el risc de que el debat polític acabés contaminant aquesta resolució que ha d'abordar estrictament l'ètica periodística.

Entrant en l'anàlisi deontològica, el que cal examinar és si la pertinença del Sr. Molina al Consell Assessor d'Agbar constitueix en si mateix una vulneració ètica. I diem en sí mateix, perquè la queixa no fa referència a cap informació en particular que pugui semblar contaminada o condicionada per aquesta empresa.

El Criteri presumptament vulnerat conté tres preceptes bàsics: a) no acceptar retribucions per promoure o orientar informacions; b) no simultaniejar el periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill la credibilitat; c) no fer publicitat sota l'aparença d'informació. I conté, també, una norma general que insta als periodistes a evitar situacions de conflicte d'interessos que puguin qüestionar la seva credibilitat.

Pel que fa al primer precepte, la CCMA, en les seves al·legacions, manifesta no tenir constància de que la pertinença de Tomàs Molina al Consell Assessor d'Agbar sigui remunerada. Tal com far notar la Corporació, el Consell Assessor d'Agbar "té com a principal objectiu esdevenir un fòrum de trobada, es a dir, un espai de debat sobre medi ambient, canvi climàtic i recursos hídrics". Aquests objectius estan també definits en la pròpia [informació que Agbar va penjar al seu web](#) quan es va constituir aquest Consell. Per tant, sembla que estem davant d'un òrgan consultiu on professionals de diversos àmbits aporten el seu coneixement en torn del cicle de l'aigua, més que no pas en un àmbit on es vulgui fiscalitzar la informació.

La CCMA també fa explícit que els professionals de la Casa estan subjectes al seu Llibre d'Estil i que i "totes les informacions meteorològiques fetes pels equips del temps de 3cat es fan atenent només a criteris professionals i científics". El CIC, per la seva part, tampoc no té evidències de que cap de les informacions meteorològiques de les que Tomás Molina n'és responsable puguin haver estat orientades a fer publicitat d'Agbar ó a promoure'n una determinada imatge. Ja hem dit, que la queixa tampoc no aporta cap exemple en aquest sentit i, per tant, estem davant d'una denúncia per una situació de sospita latent i no per uns fets informatius concrets. No podem afirmar que la pertinença a un fòrum de debat, encara que sigui promocionat per una corporació privada, que té com a objectius "establir un diàleg sòlid sobre els aspectes socials i d'innovació de la gestió de l'aigua a Catalunya i l'àrea metropolitana de Barcelona", com llegim en el seu document fundacional citat anteriorment, constitueixi en sí mateix una falta ètica. Per això es fa difícil concloure que hi hagi una vulneració del Codi Deontològic.

Per últim, cal que ens fixem en la norma general que tanca l'enunciat del Criteri 7, al·ludit en la queixa: "Com a norma general els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció".

Sense afirmar que hi ha una vulneració ètica, el CIC vol remarcar la necessitat de fer un exercici

constant de transparència. Perquè malgrat la falta d'evidències de que hi hagi un conflicte d'interessos, aquesta duplicitat pot generar dubtes que qüestionin la imparcialitat del periodista, per més que l'assessorament sigui exclusivament de caràcter tècnic i sens contrapartides. Com ja ha quedat dit, la gestió de l'aigua –i per tant l'empresa que en té la titularitat- és un dels temes cabdals del debat polític. I per això seria bo que al perfil professional del periodista es fes constar l'adscripció o participació a aquest Consell assessor o que fos la pròpia Corporació qui n'informés. Aquesta transparència evitaria que algú pogués posar en qüestió la imparcialitat del periodista.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que no hi ha cap evidència de que la participació del Sr. Tomás Molina en el Consell Assessor de Participació, Transparència i Acció Social d'Agbar vulneri el criteri 7 sobre conflicte d'interessos del Codi Deontològic.

No obstant, en casos com aquest el CIC recomana que al perfil públic dels professionals hi constin aquelles dades sensibles que puguin posar en qüestió la imparcialitat del periodista.

Expedient núm. 11/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la Sra. C.P. per una informació publicada a l'edició digital del diari Regio7 per considerar que es produeix una vulneració del Criteri 7 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

La notícia motiu de la queixa està encapçalada pel següent títol:

“Tornen les gangues de Lidl, l'electrodomèstic indispensable per aquest estiu amb un descompte del 50%”.

I aquests dos subtítols:

“Fes una ullada a aquesta oferta que hem trobat al web de la companyia alemanya i que està disponible per un temps molt limitat”

“També en pot interessar, el revolucionari invent d'Ikea que substitueix les mosquiteres”
(aquest és un enllaç vinculat a la notícia d'Ikea)

La notícia es publica sota l'epígraf de la secció “**Vida i Estil**”

<https://www.regio7.cat/vida-i-estil/2024/05/20/ofertes-lidl-gangues-electrodomestic-descompte-estiu-102640485.html>

La persona autora de la queixa, presentada el mateix dia que es va publicar la notícia, el 20 de maig, diu que sovint, quan llegeix aquest diari en la versió digital, “*no sé si m'estan venent algun producte o si estan fent periodisme*”. I explica que quan l'ha començat a llegir “*he pensat que potser era un reportatge crític contra aquest supermercat. Però pel què sembla és alguna notícia pagada per Lidl, no? Com ho puc saber?*”.

El referit al periodista que signa la peça, la persona que presenta la queixa fa la següent observació: “*pel què sembla escriu també altres notícies de premsa del cor i d'aquest estil per altres diaris del mateix grup*”. Entenem que es refereix al grup Prensa Ibérica al que pertany el diari Regió7.

El precepte del Codi Deontològic que creu vulnerat és el Criteri 7, que diu el següent:

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

AL·LEGACIONS

Demanades les preceptives al·legacions, l'aleshores director de Regió7, Marc Marcè, respon que “*la peça informativa a la qual fa referència aquesta queixa ha estat publicada a la web, en un espai destinat a informacions lleugeres, de consum o a curiositats*”. I afegeix que “*un cop publicada, aquesta peça va ser divulgada a través de les xarxes socials, com es fa amb molts altres de tota mena al llarg del dia*”.

Pel que fa a la pregunta de si és o no un peça publicitària, el director diu el següent:

“És una peça elaborada per un periodista i concebuda estrictament pel seu interès informatiu. Les dades d'audiència digital ens diuen que aquest tipus d'informacions sobre consum tenen un gran interès i moltíssims lectors, i per això Regió7, com la majoria de diaris, n'inclou a les seves publicacions. Ha estat elaborada i publicada per criteris purament periodístics, pensant en l'interès que pot tenir per a l'audiència i sense que hi hagi cap intercanvi comercial amb l'empresa a la qual es fa referència.

No es tracta de publicitat ni de contingut patrocinat. Si fos així, hauria estat degudament assenyalat per tal que el lector en tingués coneixement.

Regió7 distingeix clarament, per mitjà de recursos gràfics, els continguts informatius dels d'opinió o dels que tenen un component comercial”.

PONÈNCIA

Ens trobem davant una peça publicada a un mitjà periodístic, que respon a l'esquema redaccional definit com a *clickbait* o pescaclics i que està més pròxima a una promoció comercial que no a una informació periodística.

Ni el títol ni cap dels dos subtítols donen informació sobre els elements bàsics de la notícia. Al contrari, són frases pensades exclusivament per despertar la curiositat del lector o perquè premi un enllaç com passa amb el segon subtítol. Pel que fa al cos de la peça, el lector no descobreix de quin electrodomèstic li estan parlant (una màquina de fer gelats) fins el final del segon paràgraf. La notícia en té tres.

L'estructura redaccional d'aquesta peça està molt lluny dels canons del periodisme, pensats per “informar de manera acurada i precisa” com demana el primer Criteri del Codi Deontològic. El CIC ha qüestionat en diverses ocasions el clickbait. L'any passat, en una [reflexió conjunta](#) amb el Col·legi de Periodistes i les onze universitats catalanes amb estudis de Comunicació, va denunciar aquesta pràctica com “*una amenaça pel periodisme*”. Entre altres consideracions, aquest document diu que la generalització del clickbait “*genera serioses amenaces en el periodisme, ja que va en contra de la pròpia essència de la professió*”. I afegeix que el seu abús “*pot fer perdre als mitjans el seu principal valor davant la ciutadania, que és la credibilitat, ja que una part dels usuaris comencen a ser conscients d'aquest fenomen i de la pèrdua de confiança que els genera*”.

Per altra part, sorprèn que el director del mitjà al·legui que “*és una peça elaborada per un*

periodista i concebuda estrictament pel seu interès informatiu". Publicada a un catàleg comercial, la peça pot tenir interès publicitari. Però costa d'entendre que la informació sobre un electrodomèstic d'una determinada marca disponible a una sola cadena de supermercats es pugui considerar d'interès periodístic. En tot cas, creiem que una informació de consum té sentit i presta un servei quan el periodista adopta una mirada crítica i compara pros i contres dels diferents productes i establiments del mercat. Per més que no es tracti "*de publicitat ni de contingut patrocinat*", com consta a les al·legacions, no podem deixar de creure que aquesta peça té un to exclusivament promocional que incentiva la compra del producte.

El director de Regió7 també explica que "*les dades d'audiència digital ens diuen que aquest tipus d'informacions sobre consum tenen un gran interès i moltíssims lectors*" i que "*per això Regió7, com la majoria de diaris, n'inclou a les seves publicacions*".

Certament, notícies com aquesta en trobem a molts mitjans. Sense anar més lluny, la que ens ocupa va ser publicada a molts diaris del grup Prensa Ibérica, al que pertany Regio7. A títol de mostra indicativa però no completa, citem La Nueva España, d'Astúries; el diari Sport, o La Opinión/El Correo de Zamora:

<https://www.lne.es/vida-y-estilo/decoracion/2024/05/17/vuelven-chollos-lidl-electrodomestico-indispensable-102522690.html>

<https://www.sport.es/es/noticias/actualidad/vuelven-chollos-lidl-electrodomestico-indispensable-este-verano-descuento-102726973>

<https://www.laopiniondezamora.es/vida-y-estilo/2024/05/22/electrodomestico-lidl-indispensable-verano-50-102762607.html>

Però els mateixos dies, altres mitjans que no són d'aquest grup també van publicar diferents peces parlant del mateix electrodomèstic a la mateixa cadena de supermercats.

Es tracta d'una campanya de publicitat encoberta?

Els teòrics en posicionament digital per paraules clau saben que aquest tipus de peces suposadament informatives responen més a una mala praxis de SEO (Search Engine Optimization) que no a un plantejament periodístic. No són insercions publicitàries disfressades d'informació. Estan pensades per generar tràfic propi, és a dir més visites al web del mitjà, associant una "notícia" a les cerques més potents de cada moment. Respon a una estratègia de posicionament per paraules clau que són tendència. En aquest cas s'ha detectat que hi ha moltes cerques sobre una màquina per fer gelats i s'ha aprofitat per fer-ne una suposada notícia

i aparèixer a tots els cercadors. Per això, com consta a les al·legacions del mitjà, “*les dades d’audiència digital demostren que tenen molts lectors*”. Però segurament no és pel seu interès periodístic sinó perquè es troben a moltes cerques i en un format que incita a accedir-hi.

En la tècnica de posicionament digital aquest tipus de pàgines -creades exclusivament per aconseguir un millor posicionament als cercadors- es coneixen com “doorway pages” (pàgines pont ó pàgines porta). I el que fan és manipular els resultats de les cerques sense oferir valor afegit als usuaris. Teòrics en posicionament digital critiquen aquesta pràctica perquè les doorway condueixen l’usuari a pàgines irrelevantes que moltes vegades no compleixen les expectatives de la cerca. Però, sovint, la curiositat pot més que les expectatives i davant dels titulars enigmàtics o suggeridors l’usuari acaba fent click sobre aquest “contingut escombraria”.

A partir d’aquí les possibilitats comercials són enormes. Aquests enllaços o links representen una bona targeta de presentació de cara a un possible acord publicitari amb les marques que s’han utilitzat per la generació de tràfic. Permeten, també, per exemple, inserir al final de la “notícia” un link a una plataforma de venda electrònica i obtenir una comissió per cada venda aportada. No estem dient que el que es descriu en aquest paràgraf sigui el cas del mitjà que ens ocupa. Però sí que són possibilitats que s’obren amb aquest tipus de pràctiques informàtiques.

L’estratègia SEO és indispensable als mitjans digitals per tal d’aconseguir el que els periodistes han desitjat tota la vida: arribar de la manera més ràpida i més àmplia possible al seu públic potencial. I al servei d’un periodisme rigorós és una eina indispensable pels mitjans actuals. Però també fa possible pràctiques que no s’ajusten a l’ètica del periodisme.

El Criteri setè del Codi Deontològic diu que “*cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l’aparença deliberada d’informacions periodístiques*”. Inicialment, la redacció d’aquest Criteri estava dirigida a evitar els publireportatges dissimulats i les informacions promocionals als mitjans convencionals. Però entenem que també es aplicable a pràctiques com aquesta, d’autopromoció, i que afavoreixen el clickbait. I, en tot cas, cal recordar que el punt 2 de l’Annex B del Codi Deontològic estableix que “*el producte informatiu [digital] ha de poder ser identificat com a tal sigui quina sigui la seva naturalesa formal. La distinció entre informació i opinió també és igualment exigible, així com la diferenciació entre publicitat i informació*”.

Com a conclusió, cal recordar el que deia el CIC i la resta d’autors en el document citat anteriorment: “*Davant la proliferació de casos de clickbait el periodisme no pot deixar de*

reflexionar sobre la seva funció i recuperar l'essència d'allò que el fa necessari per a la societat: Oferir informació veraç i contrastada complint els preceptes del Codi Deontològic, que és l'eina amb què compta la professió per tal de garantir els criteris de l'ètica periodística”.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que, en tant que respon a una estratègia d'autopromoció del mitjà, la informació objecte de la queixa transgredeix el Criteri 7 del Codi Deontològic. Així mateix, l'estructura redaccional del clickbait o pescaclics emprada en la seva redacció és contrària al Criteri 1 que exigeix al periodista “informar de manera acurada i precisa”.

Expedient núm. 13/2024

ASSUMPTE: La queixa la presenta el senyor M.F, respecte a les cròniques que escriu el periodista Ramon Súrío per a La Vanguardia sobre el Primavera Sound 2024. Considera el denunciant que Ramon Súrío pot haver vulnerat el criteri número 7 del Codi Deontològic, ja que a la vegada que escriu pel diari *La Vanguardia*, també ho fa per a la revista RockdeLux, editada pel Primavera Sound.

ANTECEDENTS

El demandant presenta la seva queixa per correu electrònic, i arriba al CIC el 12 de juny de 2024, on diu: “Llegeixo que el periodista Ramon Súrío és l'encarregat de cobrir el festival de música Primavera Sound per *La Vanguardia*”, passant tot seguit a explicar el per què de la seva queixa.

“Les seves cròniques sempre son molt positives pel festival, mai no inclouen cap crítica ni parlen de la tensió que existeix amb els veïns, del fet que el festival sigui propietat d'un fons d'inversió estranger, del seu impacte ecològic, dels concerts del mateix festival que potser no son tan exitosos...”

Es pregunta el demandant si no pot haver un conflicte d'interessos pel fet que escrigui per a *La Vanguardia* i a la vegada ho faci per a la revista editada pel Festival, la qual cosa vulneraria el criteri 7 del Codi, que diu:

Criteri 7: Evitar el conflicte d'interessos

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció”.

El demandant continua dient:

“Com a lector, la sensació és que aquesta persona és més un publicista que escriu positivament de qui li paga que no pas un periodista independent que fa la seva feina i que és mordaç”.

Efectivament, la revista *Rockdelux* està editada per l'empresa Primavera Sound S.L. tal i com es pot veure en el següent enllaç: <https://www.rockdelux.com/aviso-legal-terminos-y-condiciones>

L'autor Ramon Súrío escriu en aquesta publicació digital, i el demandant posa com a exemple l'article que es pot veure en l'enllaç <https://www.rockdelux.com/discos/varios---congo-funk-sound-madness-from-the-shores-of-the-mighty-congo-river-kinshasa-brazzaville-1969-1982>, titulat: “Congo Funk! Sound Madness From the Shores Of The Mighty Congo River: Kinshasa/Brazzaville, 1969-1982” un llarg text sobre un recopilatori que una companyia discogràfica ha tret de la música que es va fer a les dues ribes del riu Congo entre els anys seixanta i vuitanta. Cal dir que per accedir al contingut de *Rockdelux* cal inscriure's o be subscriure's a la revista.

El senyor MF no assenyala cap de les notícies en concret, sinó que remet a un enllaç que dona accés a totes les cròniques escrites pel periodista, i que és aquesta: (<https://www.lavanguardia.com/autores/-149.html>).

En aquesta adreça es poden veure les col·laboracions de crítica musical fetes per Ramon Súrío sobre diferents festivals i esdeveniments musicals, on concretament es poden trobar les que

fan referència a quatre jornades del Festival Primavera Sound 2024. Són 4 textos diferents, a saber: “La gente corriente vibra con Pulp el Primavera Sound” (31/05/2024); “Una segunda jornada del Primavera Sound entre viejas glorias” (01/06/24), “Pulps, els Kinks de l’era del brit-pop” (02/06/24); i la quarta “Las mujeres toman el poder en la clausura del Primavera Sound” (03/06/24). En aquests 4 textos es fa crítica musical dels grups que han participat en cadascun dels quatre dies.

AL·LEGACIONS

Demaneu les corresponents al·legacions a *La Vanguardia*, respon Xavi Ayén, Redactor en Cap de Cultura, que fa una acurada explicació de la col·laboració que fa Ramon Súrío sobre el Festival Primavera Sound. Xavi Ayén afirma que Ramon Súrío es limita a fer de crític musical, on té una llarga experiència, i que no li correspon fer un altre tipus de crítica més social, aspectes que van encarregar a la periodista Camila Beraldi, que aborda altres temes relacionats amb el Festival, com la relació amb els veïns, el paper de l’ajuntament o l’organització. Afegeix un enllaç on aquesta periodista parla d’aquests aspectes:

<https://www.lavanguardia.com/cultura/20240530/9688621/barrio-barcelones-ve-pasar-festival-primavera-sound.html>

Xavi Ayén diu que també han fet referència diverses vegades a que el Primavera Sound pertany a un Fons d’inversió estranger, i posa enllaços que ho prova:

<https://www.lavanguardia.com/economia/20180702/45573533979/fondo-inversion-eeuu-compra-acciones-primavera-sound.html>.

<https://www.lavanguardia.com/cultura/musica/20210701/7570316/festival-primavera-sound-california-2022-aplazado.html>

Pel que fa a la professionalitat i possible conflicte d’interessos de Ramon Súrío entre *La Vanguardia* y *Rockdelux*, el Redactor en Cap de Cultura diu que tot i ser crític musical, a vegades posa notes negatives dels artistes que participen, i posa com a exemple un paràgraf de la crònica del 31/05/2024.

“Menos sustanciales fueron los afrobeats de la ghanesa-americana Amaarae, cantante y compositora que volvía al festival para presentar su segundo álbum Fountain baby, en el que mezcla afropop, R&B, hip hop y rock, aunque esa combinación en directo, acompañada por un

guitarrista y un batería, sonó menos cohesionada y más dispersa que en disco, lastrando además su tempo haciendo subir al escenario a varios fans para que lucieran sus habilidades como bailarines”

<https://www.lavanguardia.com/cultura/musica/20240531/9692580/gente-corriente-vibra-pulp-primavera-sound.html>

Considera Xavi Ayén que *“Acusar Súrío de ‘conflicte d’interessos’ per la seva col·laboració a la revista ‘Rockdelux’ només pot ser un acte de desconeixement o mala fe. Deixant de banda que, com hem vist, emet critiques negatives dels concerts que considera no han estat a un bon nivell, la seva col·laboració amb la revista es remunta als anys 80, quan va ser fundada. Quan PS compra la revista, fa 3 o 4 anys, les col·laboracions de Súrío es limiten a una crítica de discos mensual (algun cop dues), ja que per decisió pròpia ell deixa d’escriure allà del PS i de qualsevol concert organitzat per l’empresa propietària, justament per poder mantenir la seva independència, que és el gran patrimoni que té com a crític, a més d’un gran coneixement de la matèria i un estil literari que ens fan estar molt orgullosos i honorats de comptar amb la seva firma”.*

PONÈNCIA

Llegits els 4 textos escrits per Ramon Súrío sobre el Primavera Sound aquesta ponència està en disposició d’afirmar que l’autor només fa crítica musical dels grups que participen, i que en cap cas entra a valorar altres aspectes del festival que no siguin els musicals. Malgrat en general la valoració dels grups es positiva, també posa de relleu algunes notes negatives dels grups que consideren no estan al nivell.

Com el Redactor en Cap de Cultura afirma, dels aspectes problemàtics del Festival (com la relació amb els veïns, l’impacte ecològic, la propietat del festival del grup inversor, etc.) s’encarrega la periodista Carina Beraldi, que aborda temes més socials.

Ramon Súrío -afirma Xavi Ayén- porta escrivint del Festival Primavera Sound des del 2001; de la lectura que s’ha fet dels 4 textos als quals fa referencia el demandant referits al Primavera Sound de 2024 no es desprèn que es vulneri el Criteri 7 del Codi Deontològic pel que fa al conflicte d’interessos per part del col·laborador de *La Vanguardia*.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Analtzat el cas, es conclou que no hi ha conflicte d'interessos pel que respecta a la col·laboració de Ramon Súrío amb *La Vanguardia* i *RockdeLux*, i que no s'ha vulnerat el criteri 7 del Codi Deontològic.

Expedient núm. 14/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa presentat per l'advocada A.S. en nom i representació de la Sra. A.E. sobre el diari digital *ELNACIONAL.CAT* i el periodista Sr. Guillem Ramos-Salvat.

ANTECEDENTS

El 21 de maig de 2024 la senyora en nom de la qual es presenta la queixa (senyora A, a partir d'ara) va patir un robatori amb agressió a l'interior del portal del bloc de pisos on té fixat el seu domicili. Com a conseqüència, va ser atesa al servei d'urgències de l'Hospital de Sant Joan de Déu. La denúncia de l'agressió ha donat lloc al procediment de diligències prèvies 364/2024, que es tramita davant del Jutjat d'Instrucció número 5 de Manresa.

Dos dies després, el 23 de maig de 2024, el periodista Guillem Ramos-Salvat va publicar la notícia de l'agressió al suplement de successos "El Caso" del diari digital *ELNACIONAL.CAT*. La publicació il·lustrava la notícia amb un vídeo de l'agressió, gravat des de la càmera de seguretat del portal.

https://elcaso.elnacional.cat/ca/noticies/robatoris-violents-manresa-detingut-lladre-brutal-atac-noia-en-portal_1221408102.html

Segons s'explica, el diari va tornar a publicar el vídeo per il·lustrar la notícia de la detenció del presumpte agressor. I que tal com es pot apreciar a l'enllaç anterior, aquest vídeo ja no està disponible perquè es va retirar i substituir per un dels seus fotogrames el dia 27, després que la senyora A els comunicés el seu desacord.

La queixa esmenta que la senyora A "es va trobar revivint l'agressió en veure el vídeo publicat per *ELNACIONAL.CAT*" i que ningú del diari l'havia contactat per demanar el seu consentiment, ni tan sols per informar-la de què es publicaria. I que, en cas d'haver sol·licitat aquest consentiment "s'hi hauria negat rotundament" perquè "volia mantenir els fets en la intimitat" i "evitar que se la pogués identificar públicament".

L'advocada aclareix que si se li hagués preguntat, la senyora A "s'hauria negat rotundament a fer pública l'agressió i més d'una manera tan gràfica i detallada, en tant que la seva voluntat sempre ha estat mantenir els fets descrits en la intimitat i evidentment que no se la pogués identificar públicament com a la persona agredida".

El 27 de maig, la senyora A va contactar amb el diari per explicar el seu malestar i demanar que es retirés el vídeo, cosa que el mitjà va acceptar finalment. En la mateixa conversa va demanar que l'informessin de com s'havien aconseguit aquelles imatges gravades per una càmera de seguretat.

L'advocada explica que, si bé la qualitat del vídeo no és especialment alta, la seva representada és perfectament identificable pels següents motius:

- El vídeo té so i es pot sentir el nom de la senyora A.
- Al vídeo no apareix únicament ella, sinó també la seva parella i la mascota d'ambdós.
- A la notícia original, s'informava del fet que l'atac s'havia produït a Manresa, indicant el carrer de la localitat, que diu que és molt concorregut, fet que sumat a les imatges del portal del bloc de pisos permeten la identificació concreta del seu domicili i per extensió de la seva representada.
- La senyora té un negoci de restauració a Manresa, inclús a la notícia es diu que treballa com a autònoma, la qual cosa no aporta cap dada rellevant sobre l'agressió, però dona detalls innecessaris sobre la persona, relativament coneguda a la ciutat, per la qual cosa encara resulta més senzill identificar-la a partir del vídeo difós pel diari.

Segons la queixa, el vídeo i la notícia han permès que altres periodistes hagin identificat la senyora A. I explica que l'endemà de la publicació, el dia 24, periodistes de "El Programa de Ana Rosa" es van personar al seu lloc de feina i el mateix dia va rebre una trucada al seu telèfon personal per part d'un periodista de TVE, en ambdós casos per intentar entrevistar-la sobre l'agressió que havia patit.

Com a conclusió, la queixa reconeix que els fets tenen "la suficient entitat" per ser divulgats en un mitjà periodístic, però que "el vídeo incorporat a la notícia no aporta cap dada rellevant sobre els fets, ni sobre l'agressor" i que "en canvi, ha permès la identificació de la víctima", causant-li "un evident perjudici emocional".

Més enllà dels fets, la queixa fa una valoració que cal tenir en compte:

“Des del diari es va accedir a retirar el vídeo de la notícia, però el mal ja estava fet, en tant que aquest vídeo ja s’havia difós per les xarxes socials, a més a més, en impuls d’una ideologia política d’ultradreta en contra de les persones migrades i que res té a veure amb la Sra. A, augmentant el seu malestar emocional i preocupació amb tot aquest assumpte. I això, perquè la Sra. A mai ha consentit que les imatges del seu patiment es facin servir per avançar cap ideologia política”. A tall d’exemple del tipus de perfils i mitjans que estan difonent el vídeo de contínua referència, s’aporten els següents enllaços:

https://x.com/Clyde_Shelton30/status/1793903862866403771

https://www.hispanidad.com/sociedad/cataluna-se-disparan-robos-violentos-en-manresa-espanol-origen-magrebi-roba-movil-chica-golpeo-brutalmente-tirla-suelo_12051339_102.html

https://x.com/hergles_es/status/1794123652159447202

<https://x.com/ModoAlt/status/1793627940753993989>

Adjunts a la queixa, s’han presentat els següents documents:

Autorització signada i DNI de la persona interessada

Informe d’urgències

Vídeo de la notícia tal com es va publicar a *ELNACIONAL.CAT* el 23/05/2024.

Gravació de la conversa amb el periodista Carlos Manzano de *EL NACIONAL.CAT* on es demana la retirada del vídeo.

Finalment, la persona que presenta la queixa considera que la publicació no autoritzada del vídeo vulnera els Criteris 4, 6 i 9 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya.

AL·LEGACIONS

Una vegada acceptada la queixa, José Antich Valero, en representació de *EL NACIONAL.CAT* i Guillem Ramos Salvat, en nom propi, han presentat les següents al·legacions que citem, tal com s’han rebut al CIC, en castellà i respectant les lletres ressaltades en negreta de l’original:

PRIMERA.- La noticia objeto de queja de fecha 23 de mayo de 2024, puede consultarse en la siguiente URL: <https://elcaso.elnacional.cat/ca/noticies/robatoris-violents-manresa-detingut->

[lladre-brutal-atac-noia-en-portal_1221408102.html](#)

SEGUNDA.- El tratamiento de datos realizado por el medio de comunicación y el periodista ha sido en todo momento absolutamente lícito.

El artículo 6 del RGPD indica que el tratamiento **será lícito cuando se cumplan determinadas condiciones**. Y establece en sus apartados e) y f):

4 "El tratamiento sólo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

e) **el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público** o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;

f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño".

En el caso que nos ocupa, se cumplen las exigencias recogidas en los apartados e) y f) del artículo 6 del RGPD, de tal manera que el tratamiento realizado es lícito.

Por su parte, el derecho a la información recogido en el Artículo 20 de la Constitución se configura como uno de los derechos fundamentales que, a su vez, resulta **pilar básico del sistema democrático**, y se articula mediante la difusión de información de carácter noticiable, y como vía o canal a través de la que los ciudadanos, perceptores de la información, puedan formar una opinión pública libre.

En el caso que nos ocupa, estamos ante una información absolutamente noticiable y de interés público.

Hemos de tener en cuenta que **el vídeo en modo alguno hace reconocible a la víctima**.

Pese a todo, resulta de especial relevancia el hecho de que la persona afectada contactó

con el medio de comunicación el día 24 de mayo de 2024 día fue directamente atendida por el Sr. Ramos Salvat, y ese mismo día 24 de mayo de 2024, tras colgar la llamada telefónica, el vídeo fue automáticamente eliminado. Todo ello sin que la hoy denunciante haya tenido que articular ninguna petición de supresión o eliminación, que de haberlo articulado, habría sido atendido.

TERCERA.- Ni el medio de comunicación ni el periodista han obtenido de manera ilícita el vídeo como tampoco es cierto que a raíz de la difusión del video por el medio de comunicación elnacional.cat haya sido el primero en difundirlo; sino que el mismo ha sido difundido previamente por otros medios y canales, como BcnLegends, un canal de Telegram de 67.000 personas, y de ahí que fuera conocido por el medio de comunicación.

Se acompaña captura del canal como Documento nº I.

En la propia queja se reconoce que la difusión del vídeo se realiza en primera instancia por otros canales y no a través del medio de comunicación elnacional.cat.

En consecuencia, no cabe atribuir responsabilidad por tratamiento excesivo al medio elnacional.cat ni al periodista, al mantener por la limitadísima divulgación del vídeo, cuya calidad además era pésima, pues en todo caso el medio de comunicación ha respetado los principios recogidos en el artículo 5 del RGPD, entendiéndose además que resulta de vital importancia entender que la base legitimadora del tratamiento y divulgación lo era el interés informativo.

El criterio pacífico seguido por el Tribunal Constitucional, con respecto al principio de publicidad y la licitud del tratamiento recogido en el artículo 6 RGPD, viene sintetizada en la STC 57/2004, de 19 de abril, cuando establece:

"con respecto a los profesionales de la prensa escrita, que forma parte del contenido de su derecho a comunicar información la obtención de la noticia en la vista pública en que ésta se produce. La cuestión central que plantea la demandante es si cabe extender estas afirmaciones a los datos que se obtienen y se difunden por medios técnicos de captación óptica y difusión

visual. Pues bien, en principio, **nada distinto de lo declarado para los periodistas que cumplen su función mediante el escrito hay que decir para las informaciones que se valen de otros medios técnicos para obtener y transmitir la noticia, como 12 los de grabación óptica, a través de cámaras fotográficas o de radiodifusión visual. El art. 20.1 d) CE garantiza el derecho a comunicar libremente información veraz "por cualquier medio de difusión"**, sin distinción entre las diferentes modalidades de éstos en lo que se refiere al contenido constitucionalmente garantizado del derecho. **Por eso debe afirmarse que forma parte de dicho contenido tanto la utilización de esos cauces técnicos para la obtención y difusión de la noticia en la fuente informativa de acceso general.** En esta línea, ha de destacarse que la imagen enriquece notablemente el contenido del mensaje que se dirige a la formación de una opinión pública libre."

Igualmente, el Tribunal Europeo de Derechos Humanos ha destacado que **el factor decisivo en la ponderación entre la protección de la vida privada y la libertad de expresión estriba en la contribución que la información publicada realice a un debate de interés general**².

En relación con el derecho a la intimidad, se ha reiterado numerosa doctrina del Tribunal Supremo, que se funda en la necesidad de garantizar «la existencia de un ámbito propio y reservado frente a la acción y conocimiento de los demás, necesario, según las pautas de nuestra cultura, para mantener una calidad mínima de la vida humana, **que puede ceder ante la prevalencia de otros derechos, como el derecho a la información cuando se refiera a hechos con relevancia pública, en el sentido de noticiables, y a que dicha información sea veraz**»³

En definitiva, tanto el medio de comunicación como el periodista han respetado las normas deontológicas, habiendo seguido en todo momento las buenas prácticas inherentes a la profesión, por lo que, la presente queja debe ser archivada.

En su virtud,

---

² Por todas, STEDH de 24 de junio de 2004, Von Hannover c. Alemania, §§ 65 y 76.

SOLICITAMOS, se tenga por presentado escrito de alegaciones con la documentación que se acompaña, y acuerde dictar el archivo del presente expediente, al haber cumplido tanto el medio de comunicación como el periodista con las normas deontológicas inherentes a la profesión.

PONÈNCIA

La queixa fa referència als Criteris 4, 6 i 9 del Codi Deontològic.

04. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació

"És inacceptable l'ús de càmeres ocultes i de qualsevol altre procediment subreptici o enganyós per obtenir informacions, imatges i testimonis. També és inadmissible la intercepció i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació. En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació.

El pagament a les fonts per obtenir informació contravé la bona pràctica periodística i és inadmissible quan posi en risc el principi de veracitat o pugui interferir l'acció de la justícia.

El plagi és inacceptable. Cal aplicar les bones pràctiques professionals quan es fa servir el treball d'altres".

A les al·legacions es justifica que el vídeo s'ha obtingut a través del canal de Telegram *BcnLegends*. Però això no justifica la reproducció de les imatges a un mitjà periodístic, ni s'esmenta en cap moment que *EL NACIONAL.CAT* hagin obtingut una autorització per la seva difusió. L'única explicació és que prèviament el vídeo ja era públic a la xarxa Telegram.

El Codi Deontològic indica clarament que «és inadmissible la intercepció i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació». I no s'ha trobat cap explicació ni justificació del consentiment necessari per a la difusió d'aquest material privat.

Efectivament, tant la legislació com el codi deontològic, com es menciona a les al·legacions, obren la porta a excepcions. No entrarem en l'apartat legal. Pot ser legal la difusió del vídeo en un mitjà i no és matèria d'aquest Consell dirimir la legalitat del cas. Però sí que ens pertoca la valoració ètica.

Diu el Codi: «En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació.» En aquest cas la notícia sí que té un "inequívoc interès públic", però considerem que el vídeo no el té, atès que tota la informació necessària per a entendre els fets s'explica en el text.

Per tant, com que a les al·legacions tampoc s'indica el contrari, ni podem trobar cap explicació detallada de quina és exactament l'aportació insubstituïble del vídeo per entendre la notícia, podem concloure per tot l'anàlisi realitzada que:

- El mitjà de comunicació no té autorització per compartir un vídeo de seguretat realitzat dins d'una propietat privada on es reconeixen persones i se sent un àudio amb dades que poden ajudar a identificar la víctima de l'agressió.
- La senyora A tenia una base raonable en la seva sol·licitud de retirada del vídeo donat que el van treure ràpidament i les al·legacions així ho reconeixen.
- A les al·legacions es fa referència constantment a la legislació. En aquest sentit, som conscients de que moltes vegades el dret a la informació col·lideix amb els drets individuals de les persones i que cal valorar, en cada moment, quin dels dos és preeminent. Es podria adduir que la publicació del vídeo aporta informació rellevant sobre el *modus operandi* de com és un robatori amb agressió i, entenent el periodisme com un servei públic, ajudar altres ciutadans a prevenir una situació similar. Però analitzades les imatges no creiem que aquest sigui el cas, perquè el vídeo no aporta res més del que ja explica el text. I en aquest cas, atès que les imatges s'han enregistrat per un fi que no és el periodístic sinó el de disposar d'unes imatges de control d'ús restringit a la seguretat de l'edifici i dels seus veïns, creiem que és d'aplicació el que diu el Codi Deontològic: "és inadmissible la interceptació i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de

comunicació".

06. Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber

"El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprobable".

No creiem que la informació analitzada hagi contravingut aquest Criteri del Codi Deontològic. Entenem que, aquí, quan el Codi Deontològic parla d'assetjament intimidador i persistent es refereix a la persecució ó assetjament per part de periodistes a "persones individuals i jurídiques" a les quals reconeix "el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes". Aquest supòsit no s'ha donat en aquest cas i, per tant, no creiem que aquest Criteri sigui d'aplicació en aquest cas.

09. Respectar el dret a la privacitat

"Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic".

La qualitat del vídeo no és excel·lent, però s'aprecien els fets i les persones que hi ha al portal: la víctima, l'agressor, una veïna, la parella... i fins i tot el gos. L'àudio, a més, dona informació sobre la senyora A..

El Codi especifica que "cal evitar les intromissions innecessàries" i que contravé l'ètica periodística "danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges".

Com ja s'ha dit, el vídeo no aporta res nou al que explica el text de la notícia. Encara més, de

les imatges no podríem deduir amb seguretat si és el mòbil, la cartera o algun altre objecte el que s'endú l'agressor. El text aclareix que "el jove arrestat va aprofitar que la noia estava tancant la porta per accedir-hi i robar-li el mòbil, que la noia portava a sobre i que estava fent servir en mans lliures". Per tant, entenem que en aquest cas, la publicació del vídeo, obtingut de manera no consentida i no sent rellevant per la comprensió de la notícia, és una intromissió innecessària que pot atemptar contra la seva intimitat.

L'objecte de la ponència és analitzar si la informació que dona peu a de la queixa s'ajusta o no a les normes ètiques del periodisme. Però més enllà d'aquesta anàlisi creiem que és important fer una sèrie de reflexions en un moment en què la difusió d'allò que es publica corre el perill de tornar-se viral.

REFLEXIONS DEL CIC ASSOCIADES A LA QUEIXA

1. Constatem un èmfasi constant en assenyalar la procedència de l'agressor i considerem pertinent recordar que en l'Annex F del Codi Deontològic es fan recomanacions sobre la cita de nacionalitats i ètnies per evitar "les generalitzacions i l'etiquetatge de les persones per trets diferencials, siguin ètnics, religiosos, econòmics o socials".

Les imatges tenen unes implicacions polítiques que són molt clares en aquest cas. Com explica l'advocada de la persona que presenta la queixa, en xarxes socials s'utilitza el vídeo per generar milers de reproduccions i comentaris racistes i contra les persones migrants. L'advocada ho exposa en la queixa i el mitjà intenta excusar la seva responsabilitat dient que el vídeo ja estava disponible a Telegram. Però un mitjà periodístic ha de valorar la credibilitat de les fonts i l'ús que es pot fer d'allò que publica. I el cert és que l'origen dels vídeos que s'han utilitzat a les xarxes amb intenció xenòfoba i/o racista ha sigut *EL CASO* ja que a tots ells hi ha la presència la seva "C" corporativa.

En qualsevol cas, en l'article que acompanya al vídeo el dia 23 es fa referència constantment a l'origen magrebí de l'agressor, paraula que es destaca en negreta, i a les connexions de grups de joves magrebins amb els delictes amb violència. El periodista reconeix que «oficialment, com és habitual, els Mossos eviten donar informació sobre aquests tipus d'investigacions». Per tant, reconeix que la informació que dona no és oficial. Reproduïm cites textuais amb les paraules destacades en negretes pel mitjà:

- “jove de 23 anys, de **nacionalitat espanyola**, d'origen **magrebí**”
- “Fonts de la policia catalana expliquen que aquest increment està relacionat amb persones magrebines, molt joves, algunes d'elles ja amb nacionalitat espanyola, immigrants de segona generació, que s'organitzen en grups per cometre robatoris”
- “Ja han detectat que hi ha bandes organitzades de **persones magrebines** que han convertit els furtus i robatoris en el seu modus vivendi i han detectat que fins i tot han sorgit alguns líders que, des de xarxes socials, amb vídeos i gravacions musicals, inspiren aquests grups, des de **Manresa** mateix”.

2. Més enllà de si és o no legal, si es pot o no compartir aquesta mena de materials audiovisuals amb una informació a un mitjà, considerem que és un cas que ens permet, com a Consell de la Informació, fer una reflexió i convidar als professionals i als mitjans a sospesar amb responsabilitat a l'hora de decidir publicar unes imatges/vídeos amb violència i víctimes reconeixibles, que tots sabem que probablement es faran virals en xarxes i que poden ser utilitzades per determinats perfils vinculats al discurs de l'odi. El/la periodista, creiem, s'ha de plantejar si està davant materials amb finalitat informativa, o són documents forenses que fora del seu àmbit privat contribuiran al morbo i al sensacionalisme. També s'ha de valorar si el conjunt d'informació que el mitjà està donant, la suma d'imatges-text-àudio, preserva la identitat de la víctima.

3 En les seves al·legacions, *EL NACIONAL.CAT* es justifica dient que el vídeo ha estat publicat per *BcnLegends*. Es tracta d'un canal de Telegram on es penjen sense cap comprovació prèvia vídeos de successos impactants que envien els seus seguidors. El seu administrador és una persona que no té res a veure amb el periodisme i que en una entrevista publicada a *El Diario.es* (https://www.eldiario.es/catalunya/sociedad/bcn-legends-cuenta-nutre-videos-contrastar-medios-convencionales_1_8529073.html) afirma: “Jo no soc un mitjà de comunicació ni ho vull ser, no soc periodista, no en tinc ni idea i no contrastaré. Penjo les coses que et podria enviar el teu cosí, el teu oncle o un amic per WhatsApp, les coses que m'interessen i em motiven, ja està”. Per tant, no constitueix una font fiable pels mitjans de comunicació. Si algun d'aquests vídeos que només busquen la viralitat i l'impacte tingués interès informatiu, el mitjà de comunicació que el publica assumeix no només la responsabilitat de la seva veracitat, sinó la de fer-ne un ús que compleixi estrictament tots els paràmetres del

codi deontològic. El CIC veu amb preocupació com un compte de Telegram és utilitzada com a font per als mitjans convencionals, sovint sense les suficients garanties i amb la intenció d'aconseguir més difusió per sobre de la rellevància i transcendència de la notícia.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta per unanimitat el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que la publicació sense consentiment d'un vídeo provinent d'una càmera de seguretat, com a document gràfic en la notícia motiu de la queixa, vulnera els Criteris 4 i 9 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya. No veu vulnerat, en canvi, el Criteri 6 que també esmenta la queixa.

Expedient núm. 15/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la senyora J.F. sobre la possible vulneració del Criteri 7 del Codi Deontològic per dues informacions amb aparença publicitària publicades al digital E-Notícies.

ANTECEDENTS

A través del formulari de queixes online, el CIC va rebre el dia dos de Juliol un escrit denunciant la possible vulneració del Criteri 7 del Codi Deontològic per dues informacions publicades al digital E-Notícies. En concret es tracta d'una notícia que, sota l'epígraf "Consum", porta per títol "*La ganga de Lidl rebaixada a meitat de preu amb què estalviaràs temps a la teva vida*". El subtítol diu que "*Lidl vol que tinguem els nostres dispositius sempre a ple rendiment per fer-los servir quan ho necessitem*" i el text de la notícia és una explicació acrítica dels avantatges d'un model i una marca determinats d'un carregador sense fils per abastir d'energia dispositius mòbils.

[La ganga de Lidl rebaixada a meitat de preu amb què estalviaràs temps a la teva vida \(e-noticies.cat\)](https://www.e-noticies.cat/la-ganga-de-lidl-rebaixada-a-meitat-de-preu-amb-que-estalviaras-temps-a-la-teva-vida)

La segona notícia, publicada també sota l'epígraf "Consum", fa referència a "*L'última novetat de Mercadona que sembla extreta d'un restaurant mexicà*". Sense saber de què es tracta, coneixem pel subtítol que aquesta novetat "*ja la pots trobar disponible a totes les seves botigues i comprovar per què a tants clients els ha encantat*". I només pel text descobrim que

ens estant parlant d'una broqueta de pollastre amb "sabor exòtic".

[L'última novetat de Mercadona que sembla extreta d'un restaurant mexicà \(e-noticies.cat\)](http://e-noticies.cat)

La persona que presenta la queixa fa la següent pregunta al final del seu escrit: "Com puc saber quan E-Notícies escriu alguna cosa segons criteris periodístics o ho fa pagat per alguna empresa/lobby/partit polític?"

AL·LEGACIONS

S'han demanat al·legacions tant a la direcció del mitjà com a la periodista que signa la informació. Per part de la publicació, ha respost el senyor Guillem Bargalló. Afirmar que *"no creiem que calgui al·legar res perquè l'empresa no té cap conveni de publicitat amb Lidl, ni Mercadona, de manera que la queixa no té cap fonament"*. I en resposta a la pregunta plantejada al final de la queixa, Bargalló diu que *"a diferència de molts altres mitjans digitals catalans, a e-Notícies no hi ha cap lobby ni partit polític (disfressat d'administració pública o no) que el financï"*.

Pel que fa a la periodista, no ha donat resposta a la petició d'al·legacions.

PONÈNCIA

La queixa fa referència a la possible vulneració del Criteri setè del Codi Deontològic, sobre conflicte d'interessos, que diu el següent:

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

Segons les al·legacions presentades pel mitjà no es tracta de cap inserció publicitària ja que ni

tant sols hi ha un contracte o conveni amb les dues empreses de distribució a les quals fan referència cadascuna de les notícies. I tot i ser així -no tenim cap motiu per posar en dubte el què al·lega el mitjà- es fa difícil d'entendre que sigui l'interès periodístic el que motiva la seva publicació.

No veiem que tingui cap sentit periodístic -ni cap voluntat de servei- informar d'un producte d'una marca determinada, disponible a una cadena de distribució concreta. Ja sigui un carregador de dispositius mòbils o un plat de menjar ràpid. Entenem que un periodisme rigorós, quan informa els consumidors sobre els productes disponibles al mercat, ho fa comparant preus, qualitats, condicions dels establiments comercials i altres detalls que puguin interessar al possible comprador. Però les dues notícies objecte de la queixa s'assemblen més a una anunci que no a una informació amb el rigor que exigeix la informació periodística.

Sense haver-hi un contracte publicitari, no es pot dir que hi hagi una vulneració del Criteri setè per possibles retribucions o gratificacions. Però aquesta norma deontològica també diu que *"cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença d'informacions periodístiques"*. I, certament, a més de la falta de sentit periodístic citada anteriorment, les dues notícies estan redactades amb un estil molt més publicitari que informatiu. Per tant, creiem que es tracta de la promoció d'uns productes i uns establiments més que d'una informació periodística de "consum".

Més enllà de que per part del mitjà hi hagi o no una voluntat publicitària (momentània o a llarg termini), cal analitzar també la fórmula del redactat i la titulació d'aquestes notícies. Ambdues responen a la tècnica del "clickbait" o "pescaclics" que consisteix en sorprendre i encuriosir el lector amb un titular en forma de pregunta o de frase enigmàtica i no desvelar el nucli de la informació fins al final del text. Tot i que el Codi Deontològic no fa cap esment a aquesta tècnica, el CIC, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i les onze universitats catalanes amb estudis de Comunicació van fer pública la denúncia d'aquesta pràctica per considerar-la "una amenaça pel periodisme".

En un [comunicat](#) fet públic a l'octubre de 2023 per les entitats esmentades, llegim que *"en l'actual context de digitalització de la informació, en què les fonts de finançament tradicionals van a la baixa (especialment en el cas dels mitjans impresos) i les subscripcions digitals no són una font de finançament consolidada, els mitjans digitals senten la urgència de monetitzar els seus continguts a través de la publicitat, que ve determinada per l'audiència (nombre de clics*

o visites). Aquest fet provoca que molts mitjans prioritzin la creació de continguts que puguin generar prou interès en l'audiència com per accedir-hi, independentment de quina sigui la seva rellevància informativa".

*I, també, que "el Codi Deontològic de Catalunya té, entre els seus criteris, alguns aspectes que no pot oblidar cap periodista a l'hora de redactar les seves informacions i notícies, igual com ha de respectar l'ordre amb què ha d'aparèixer la informació i aportar les dades d'una manera clara i el màxim de precisa possible. Per aquest motiu, el Consell de la Informació de Catalunya recorda els criteris 01 –Informar de manera acurada i precisa–, 02 –Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament– i 09 –Respectar el Dret a la Privacitat– del Codi Deontològic com els preceptes bàsics per afrontar el fenomen del **clickbait**, i que els periodistes els tinguin especialment presents a l'hora de redactar les seves informacions. Si no es fa, s'està vulnerant el Codi Deontològic i, per tant, la norma bàsica dels periodistes del país per garantir un periodisme rigorós i compromès amb l'ètica professional".*

Per tant, entenem que les dues informacions, a més de tenir un biaix netament publicitari i no respondre a un plantejament d'informació periodística, s'inscriuen dins d'aquesta pràctica que és contrària a l'obligació d'informar de manera acurada i precisa que exigeix el primer Criteri del Codi Deontològic.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que les informacions objecte d'aquesta ponència vulneren el Criteri 7è del Codi Deontològic i també aquelles normes del Codi ressenyades en l'informe sobre el "clickbait" del Col·legi de Periodistes, el Consell de la Informació de Catalunya i les onze universitats de Catalunya amb estudis de comunicació.

Expedient núm. 17/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la Sra. C.P. en relació a unes entrevistes publicades pel digital Jornal.cat per considerar que poden vulnerar el criteri 7 del Codi Deontològic.

MOTIU I CONTINGUT DE LA QUEIXA

El dia 13 de juliol del 2024, el CIC rep una queixa de C.P., que fa referència al contingut del

diari Jornal.cat. L'autora de la queixa indica que en un document, al qual ha tingut accés, la publicació especifica el preu que comporta publicar notícies i entrevistes. La persona que emet la queixa planteja la dificultat per saber si les notícies, entrevistes i reportatges de la revista són publicitat o periodisme. Recolza aquesta idea amb alguns exemples de contingut publicat a Jornal.cat a través dels següents enllaços:

Aquesta és la proposta d'acords comercials de la revista amb el catàleg de preus:

<https://cloud.lasembra.cat/index.php/s/czb7jPbP9Tcecjc>

L'entrevista d'Aina Serra a Som Energia:

www.jornal.cat/entrevista/38419/volem-potenciar-el-model-energetic-actual-o-volem-un-sistema-descentralitzat-distribuit

El reportatge de Dei Sow a Fil a l'Agulla:

www.jornal.cat/retrat/38423/fil-a-laquilla-la-importancia-de-la-cultura-de-lescures-en-les-organitzacions

ANTECEDENTS

Tot i que la pregunta que planteja la queixa és molt clara, ja que exposa la dificultat per diferenciar si el que publica la revista és publicitat o periodisme, en la queixa no es fa menció directa al criteri 7 del Codi Deontològic, que parla de la necessitat d'evitar el conflicte d'interessos:

*“No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència. **Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.** Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.”*

AL·LEGACIONS

El 22 de juliol, arriben al CIC les al·legacions de Jornal.cat, signades per Aina Serra Julià, que porta la direcció i els acords comercials.

En aquest document, Serra explica que les informacions que són publicades a Jurnal.cat com a resultat d'un acord comercial s'indiquen al text o al logotip, segons el tipus d'acord i contingut. Serra afegeix que els exemples que comparteix l'autora de la queixa no diuen res sobre aquesta qüestió, perquè no són continguts patrocinats.

Per visualitzar de quina manera la revista indica als seus lectors que es tracta de contingut patrocinat, s'inclouen al text d'al·legacions diversos enllaços que fan referència a diferents tipus d'informacions, és a dir:

- Entrevistes:

<https://www.jornal.cat/entrevista/38425/annais-sastre-fess-rural-economia-social-solidària>

<https://www.jornal.cat/entrevista/38411/voliem-fer-un-metode-universal-que-pugui-contestar-tota-la-poblacio-i-a-mes-a-mes-que-fos->

<https://www.jornal.cat/entrevista/38367/sara-bajiji-bayt-al-thaqafa>

- Reportatge:

<https://www.jornal.cat/reportatge/38257/de-treballar-perquè-toca-a-treballar-amb-un-sentit>

- Notícies

<https://www.jornal.cat/noticia/38413/la-cooperativa-facto-promou-el-màrqueting-digital-en-leconomia-social-i-solidària>

- Monogràfics

<https://www.jornal.cat/monografic/parlen-les-dons>

<https://www.jornal.cat/monografic/intercooperacio>

<https://www.jornal.cat/monografic/habitatge-cooperatiu>

<https://www.jornal.cat/monografic/cultura>

<https://www.jornal.cat/monografic/transicio-ecosocial>

A les al·legacions s'explica també que la majoria d'acords comercials amb què compta la revista són campanyes de baners, que apareixen en llocs indicats com a publicitat. I quan es tracta d'acords que són resultat de subvencions públiques o privades s'indiquen els logotips.

PONÈNCIA

D'acord amb allò exposat a la queixa, es planteja la possible vulneració per part de la revista Jurnal.cat del criteri 7 en relació amb la necessitat de rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Si bé la queixa exposada per l'autora de la queixa fa referència a una qüestió fonamental, que

apel·la a la necessitat de diferenciar entre publicitat i informació, a les al·legacions emeses per la revista s'explica que els lectors poden fer aquesta distinció com a la revista ho indica en tots aquells continguts que responen a un acord comercial. En cas de tractar-se de contingut periodístic, la revista no fa referència a aquesta qüestió, per la qual cosa els lectors poden fer aquesta distinció.

A continuació s'inclouen diverses captures de pantalla que permeten visualitzar de quina manera s'informa els lectors de la revista d'aquest tipus de contingut comercial:

Marta Rosique Saltor

Totes les empreses estan obligades a fer avaluacions de prevenció de riscos psicosocials des de l'any 95. Aquesta és la tasca principal de la cooperativa SePrA que, des del seu naixement l'any 2003, ha dut a terme aquestes avaluacions. Recentment, la cooperativa ha anunciat el naixement d'una nova metodologia, que pretén incloure de forma universal totes les persones treballadores amb dificultats de comprensió lectora, que en alguns casos constitueixen una majoria. Es tracta del programa ARIPSO, que vol ser el mètode de prestigi per avaluar aquests riscos. N'hem parlat amb la directora de Prevenció i Salut de la cooperativa, Roser Martí.

Aquest contingut compta amb la col·laboració de SePrA.

Captura de pantalla de l'entrevista realitzada a Roser Martí, Directora de Prevenció i Salut de SePrA

Pel que fa a baners, la revista indica que es tracta de contingut publicitari:

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

D'acord amb el que s'ha exposat prèviament es considera que el Journal.cat no ha vulnerat el criteri 7 del Codi Deontològic, ja que permet que els seus lectors identifiquin si es tracta d'un contingut patrocinat o no, tenint en compte les indicacions incloses al propi contingut.

En el torn de precis i preguntes, el Secretari General demana que consti en acta l'agraïment del

Consell al catedràtic Rafael Pedraza Jiménez, a la professora Cristina Garde Cano i al professor Carlos Lopezosa García, de la Universitat Pompeu Fabra, pel seu imprescindible ajut en la resolució de l'expedient 11/2024.

REUNIÓ PLE CIC 2 DE DESEMBRE

Expedient núm. 16/2024

ASSUMPTE: El dia 10 de juliol de 2024 entra al CIC, per via correu electrònic, una queixa firmada pel senyor R.E. relativa a la periodista de TV3 Helena Garcia Melero. La queixa es refereix a la participació d'aquesta periodista, conductora del magazine matinal "Tot es mou", en una campanya publicitària emesa per la pròpia cadena pública catalana. El reclamant considera que aquesta implicació d'una professional en uns espots publicitaris pot contravenir el criteri 7 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

La persona que presenta la queixa presenta com a prova un vídeo enviat al CIC per whatsapp. Aquest vídeo correspon a l'emissió del dilluns dia 8 de juliol de 2024, i concretament va ser posat en antena a les 22:07 en el bloc publicitari posterior al Telenotícies Vespre (i per tant en horari de prime time).

Visionat aquest anunci, es pot constatar com la senyora Garcia Melero és la protagonista única d'aquesta campanya publicitària, on el producte anunciat són unes hamburgueses de la marca Pujols. Té una durada de 44".

AL·LEGACIONS

Demanades les pertinents al·legacions a Televisió de Catalunya finalment es va rebre el dia 5 de novembre una resposta signada per la senyora Vanessa Farré Muñoz, representant de la CCMA davant del CIC, que s'expressa en els següents termes:

"Em poso en contacte amb vostè en relació a una queixa rebuda al Consell de la Informació de Catalunya (en endavant, el FCIC) sobre una possible vulneració del criteri 7 del Codi Deontològic. En aquest sentit,

EXPOSEM

Primer.-Que el FCIC té com a finalitat vetllar pel compliment dels principis d'ètica professional periodística que consten en el Codi Deontològic.

Segon.- Que el queixant considera vulnerat el criteri 7 del Codi Deontològic que versa sobre “evitar el conflicte d’interessos” on s’exposa que “com a norma general, els professionals de la informació han d’evitar qualsevol situació de conflicte d’interessos, ja sigui d’àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.”

Tercer.- Que el format telepromoció és un format permès per la normativa audiovisual per aquest tipus de programes. Format en el qual, el presentador o qualsevol dels protagonistes del programa, utilitzant l’escenari, l’ambientació i l’atrezzo del programa, exposen per un temps clarament superior a la durada d’un missatge publicitari les característiques d’un bé o servei. Comentar també que, en compliment de la normativa vigent, quan s’emet aquest tipus d’espai es sobreimpressiona sempre la transparència de ‘Publicitat’ per tal d’advertir a l’espectador que està davant d’un espai publicitari amb el que l’espectador, en tot cas, sap que està davant d’un contingut estrictament publicitari i no de cap altra naturalesa.

Quart.- Que el llibre d’estil de la CCMA regula, a més, les situacions en les quals un professional de la CCMA pot fer publicitat. En aquest sentit, “els professionals que treballen per a la CCMA en l’elaboració i presentació de continguts estrictament informatius no poden fer publicitat ni participar en promocions comercials”.

Cinquè.- Que l’Helena Garcia Melero forma part de l’equip del Tot es mou no pertany als equips d’informatius de la CCMA. Sisè.- Que en base a tot el que s’ha exposat, no creiem vulnerat el criteri 7 del Codi Deontològic.”

D’igual manera, i donat que la queixa va adreçada a una professional de la comunicació, el CIC va sol·licitar a la CCMA que li adrecés també la petició d’al·legacions a la periodista objecte de la queixa, la qual cosa ens van confirmar que van fer, sense que la periodista hagi afegit cap escrit d’al·legacions pròpies.

CONSIDERACIONS I PONÈNCIA

De queixes sobre periodistes que fan publicitat el Consell de la Informació de Catalunya ja n’ha vist i tractat una quantitat considerable de vegades i unes quantes referides a actuacions similars exercides per periodistes de TV3.

(Veure per exemple:

https://cic.periodistes.cat/wpcontent/uploads/2024/02/certificacio_acordCIC21.2023SS.pdf

https://cic.periodistes.cat/wp-content/uploads/2022/04/certificacio_exp1.22SS.pdf

<https://cic.periodistes.cat/wp-content/uploads/2022/04/certificacio-exp-10.22SS.pdf>)

Les al·legacions presentades per TV3 són les mateixes que les ja argüides en casos anteriors i, per tant, també reiteratives seran algunes de les argumentacions fetes a continuació.

El fet que una normativa legal empari o no la fórmula anomenada telepromoció és quelcom que no ha de ser pres en consideració a l'hora d'avaluar el capteniment deontològic d'una actuació professional. Tampoc el fet d'advertir amb un rètol que es tracta d'un espai publicitari justifica la participació d'un professional del periodisme en el mateix. Cas d'ometre's aquest avís, estaríem parlant d'una altra mena de transgressió del codi.

Així mateix, la CCMA sol emparar-se en la formulació que sobre aquest assumpte va quedar plasmada en el llibre d'estil de les seves emissores, en el sentit pretès que en quedin afectats només els presentadors dels programes "estrictament" informatius. És prou conegut que sota el nou concepte de l'anomenat "info-entreteniment" s'hi encabeixen programes de tipus magazín on els continguts informatius hi són permanentment presents, i fins i tot en proporcions molt majors que les del minutatge dedicat a l'esbarjo. Ja en ocasions anteriors, des del CIC més aviat s'ha instat a la Corporació perquè faci una modificació d'aquest punt del seu llibre de normes.

I si en altres casos hi hagués pogut haver algun dubte sobre les característiques del professional en qüestió, en el que respecta a Helena Garcia Melero pocs dubtes poden caber que els espectadors la veuen com una periodista que ha treballat molts anys com a cara visible de Telenotícies i que continua exercint a la cadena unes funcions eminentment informatives.

Es dona la circumstància que la mateixa periodista, posteriorment als fets constatats ha protagonitzat noves campanyes publicitàries emeses en condicions similars a la que ara ens ocupa, concretament una de la companyia d'assegurances Allianz (ref. expedient 21/2024).

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que amb la seva implicació en campanyes publicitàries emeses a TV3 la periodista Helena Garcia Melero incompleix el criteri 7 del Codi Deontològic.

Així mateix el CIC insta un cop més a la CCMA a revisar en un sentit més restrictiu i inequívoc les seves normes respecte a la participació dels seus professionals en campanyes publicitàries o en altre tipus d'actuacions que puguin posar en entredit la seva credibilitat o que puguin crear dubtes sobre la integritat de la informació.

Es passa també un expedient molt relacionat amb l'expedient 16/2024, fora de l'ordre del dia,

i el CIC resol la seva vinculació i que quedi aprovat en els mateixos termes:

Expedient núm. 21/2024

ASSUMPTE: El dia 22 de novembre de 2024 entra al CIC, per via correu electrònic, una queixa firmada pel senyor R.E. relativa a la periodista de TV3 Helena Garcia Melero. La queixa es refereix a la participació d'aquesta periodista, conductora del magazine matinal "Tot es mou", en una campanya publicitària emesa per la pròpia cadena pública catalana. El reclamant considera que aquesta implicació d'una professional en uns espots publicitaris pot contravenir el criteri 7 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

Tenint en compte que el motiu de la queixa i la periodista i mitjà implicats són els mateixos que a l'expedient 16/2024, el CIC ha acordat vincular els dos expedients i fer extensives les al·legacions, ponència i acord amb aquest expedient, relacionat amb la possible vulneració del criteri 7 del Codi Deontològic.

La queixa fa referència a l'anunci publicitari emès per TV3 de l'asseguradora Allianz que presenta Helena Garcia Melero, periodista conductora del programa "Tot es mou", i que, segons el reclamant de la queixa, té importants continguts informatius (per exemple, de la tragèdia al País Valencià). L'anunci va ser emès en bloc publicitari enmig del programa "Polònia", de dijous 21 de novembre de 2024.

Visionat aquest anunci, es pot constatar com la senyora Garcia Melero és la protagonista única d'aquesta campanya publicitària.

AL·LEGACIONS

Les al·legacions fetes el dia 5 de novembre de 2024 sobre l'expedient 16/2024 per la senyora Vanessa Farré Muñoz, representant de la CCMA davant del CIC, són d'aplicació també en aquest assumpte i les detallem a continuació:

"Em poso en contacte amb vostè en relació a una queixa rebuda al Consell de la Informació de Catalunya (en endavant, el FCIC) sobre una possible vulneració del criteri 7 del Codi Deontològic. En aquest sentit,

EXPOSEM

Primer.-Que el FCIC té com a finalitat vetllar pel compliment dels principis d'ètica professional periodística que consten en el Codi Deontològic.

Segon.- Que el queixant considera vulnerat el criteri 7 del Codi Deontològic que versa sobre

“evitar el conflicte d’interessos” on s’exposa que “com a norma general, els professionals de la informació han d’evitar qualsevol situació de conflicte d’interessos, ja sigui d’àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.”

Tercer.- Que el format telepromoció és un format permès per la normativa audiovisual per aquest tipus de programes. Format en el qual, el presentador o qualsevol dels protagonistes del programa, utilitzant l’escenari, l’ambientació i l’atrezzo del programa, exposen per un temps clarament superior a la durada d’un missatge publicitari les característiques d’un bé o servei. Comentar també que, en compliment de la normativa vigent, quan s’emet aquest tipus d’espai es sobreimpressiona sempre la transparència de ‘Publicitat’ per tal d’advertir a l’espectador que està davant d’un espai publicitari amb el que l’espectador, en tot cas, sap que està davant d’un contingut estrictament publicitari i no de cap altra naturalesa.

Quart.- Que el llibre d’estil de la CCMA regula, a més, les situacions en les quals un professional de la CCMA pot fer publicitat. En aquest sentit, “els professionals que treballen per a la CCMA en l’elaboració i presentació de continguts estrictament informatius no poden fer publicitat ni participar en promocions comercials”.

Cinquè.- Que l’Helena Garcia Melero forma part de l’equip del Tot es mou no pertany als equips d’informatius de la CCMA. Sisè.- Que en base a tot el que s’ha exposat, no creiem vulnerat el criteri 7 del Codi Deontològic.”

D’igual manera, i donat que la queixa va adreçada a una professional de la comunicació, el CIC va sol·licitar en l’expedient 16/2024, a la CCMA, que li adrecés també la petició d’al·legacions a la periodista objecte de la queixa, la qual cosa ens van confirmar que van fer, sense que la periodista hagi afegit cap escrit d’al·legacions pròpies.

CONSIDERACIONS I PONÈNCIA

El CIC considera que és d’aplicació la ponència aprovada en l’expedient 16/2024 que es desenvolupa en els següents termes:

“De queixes sobre periodistes que fan publicitat el Consell de la Informació de Catalunya ja n’ha vist i tractat una quantitat considerable de vegades i unes quantes referides a actuacions similars exercides per periodistes de TV3.

(Veure per exemple:

https://cic.periodistes.cat/wpcontent/uploads/2024/02/certificacio_acordCIC21.2023SS.pdf

https://cic.periodistes.cat/wp-content/uploads/2022/04/certificacio_exp1.22SS.pdf

<https://cic.periodistes.cat/wp-content/uploads/2022/04/certificacio-exp-10.22SS.pdf>)

Les al·legacions presentades per TV3 són les mateixes que les ja argüïdes en casos anteriors i, per tant, també reiteratives seran algunes de les argumentacions fetes a continuació.

El fet que una normativa legal empari o no la fórmula anomenada telepromoció és quelcom que no ha de ser pres en consideració a l'hora d'avaluar el capteniment deontològic d'una actuació professional. Tampoc el fet d'advertir amb un rètol que es tracta d'un espai publicitari justifica la participació d'un professional del periodisme en el mateix. Cas d'ometre's aquest avís, estaríem parlant d'una altra mena de transgressió del codi.

Així mateix, la CCMA sol emparar-se en la formulació que sobre aquest assumpte va quedar plasmada en el llibre d'estil de les seves emissores, en el sentit pretès que en quedin afectats només els presentadors dels programes "estrictament" informatius. És prou conegut que sota el nou concepte de l'anomenat "info-entreteniment" s'hi encabeixen programes de tipus magazín on els continguts informatius hi són permanentment presents, i fins i tot en proporcions molt majors que les del minutatge dedicat a l'esbarjo. Ja en ocasions anteriors, des del CIC més aviat s'ha instat a la Corporació perquè faci una modificació d'aquest punt del seu llibre de normes.

I si en altres casos hi hagués pogut haver algun dubte sobre les característiques del professional en qüestió, en el que respecta a Helena Garcia Melero pocs dubtes poden caber que els espectadors la veuen com una periodista que ha treballat molts anys com a cara visible de Telenotícies i que continua exercint a la cadena unes funcions eminentment informatives.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que amb la seva implicació en campanyes publicitàries emeses a TV3 la periodista Helena Garcia Melero incompleix el criteri 7 del Codi Deontològic.

Així mateix el CIC insta un cop més a la CCMA a revisar en un sentit més restrictiu i inequívoc les seves normes respecte a la participació dels seus professionals en campanyes publicitàries o en altre tipus d'actuacions que puguin posar en entredit la seva credibilitat o que puguin crear dubtes sobre la integritat de la informació.

Expedient núm. 18/2024

ASSUMPTE: Queixa de J.C. sobre un tuit de la periodista Sílvia Cópulo donant una informació que posteriorment va ser desmentida. El tuit va ser retirat, però el denunciant considera que va ajudar a propagar una mentida.

ANTECEDENTS O FETS

La nit del 4 d'agost de 2024, la periodista Sílvia Cópulo va realitzar la següent piulada a la xarxa social X: "Trobo molt fort que Elena @joanignasielena truqui a Boye @boye_g per pactar la detenció de Puigdemont @KRLS per part dels Mossos. Hi ha coses que per dignitat i per respecte no s'haurien de fer". L'endemà, 5 d'agost, l'advocat de Carles Puigdemont, Gonzalo Boye, va desmentir els fets amb un altre tuit: "Això és fals, no ha succeït". Davant d'això, Cópulo va procedir a esborrar la piulada amb la següent explicació: "Gràcies. Sento haver confós una informació que semblava seva. Retiro immediatament el tuit".

El denunciant recorda que la periodista treballa a Catalunya Ràdio i a TV3 (concretament, a través de la plataforma 3Cat). Per això, considera que "l'ús de les xarxes d'una persona de la seva rellevància hauria de tenir un comportament d'una honorabilitat impecable". La queixa considera que el tuit "és clarament una mentida partidista" i "buscada per desgastar políticament un rival de la formació per la qual fa temps que aquesta periodista es posiciona". Per això, J.C. considera que Cópulo ha incomplert el primer punt del Codi Deontològic: informar de manera acurada i precisa.

AL·LEGACIONS

En el seu escrit d'al·legacions, Cópulo afirma que, al llarg de la seva carrera professional, mai ha donat informacions falses amb voluntat de perjudicar cap persona o formació política. Segons indica, sempre ha intentat exercir el periodisme "amb el màxim rigor" i, quan ha donat una informació que posteriorment ha vist que no s'ha ajustava estrictament a la realitat, l'ha corregit "immediatament".

En el cas concret d'aquesta piulada, explica que va publicar-la en base a dues fonts: un tuit de Joan Guirado –"que no va ser desmentit en cap moment", apunta- que després va contrastar trucant "a una persona rellevant de Junts", que li va confirmar que eren certs els contactes entre la cúpula dels Mossos i l'entorn de Puigdemont per tal que aquest es deixés detenir. Aquest contacte, a més, li va parlar "d'alts responsables de la conselleria d'Interior". Això la va portar a publicar el tuit, però un cop Gonzalo Boye va haver alertat que la informació incorrecta,

subratlla que el va retirar “immediatament”. Segons Cópulo, això acredita que mai ha tingut la voluntat de publicar “cap notícia falsa” ni “vilipendiar cap persona ni formació política”.

D'altra banda, Cópulo assenyala que la tornada de Puigdemont a Catalunya i la seva detenció fallida, el passat mes d'agost, va generar una gran quantitat de notícies, i que fins i tot un dels responsables del dispositiu del retorn, Antoni Castellà, havia admès que abans del retorn de l'expresident hi va haver contactes amb el departament d'Interior.

Per tot plegat, Cópulo defensa que s'ha ajustat als principis del Codi Deontològic, tot afirmant que, en el seu compromís amb la recerca de la veritat, va intentar “apropar-se als fets amb la màxima fidelitat possible”, i que un cop va saber que el contingut del tuit no era correcte, el va “rectificar immediatament” tot retirant-lo.

PONÈNCIA

Aquest cas posa de manifest, una vegada més, la necessitat de fer una reflexió profunda sobre la creixent rellevància de les xarxes socials en la difusió d'informació, i més en un moment de tanta confusió política i mediàtica com la produïda al voltant del 8 d'agost de 2024, data en què Puigdemont va tornar breument de Brussel·les a Barcelona. En els dies previs, l'expectació per saber si Puigdemont finalment tornaria i si seria detingut va crear a les xarxes socials un clima d'incertesa i especulació al qual també van contribuir també alguns actors polítics. En un context com aquest, el periodista ha de treballar amb una especial responsabilitat i tenir molta cura amb les informacions per no contribuir a incrementar aquesta confusió.

Sílvia Cópulo és una reconeguda professional amb una àmplia trajectòria en el sector radiofònic i audiovisual, actualment vinculada a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. A la xarxa X hi té més de 12.300 seguidors, de manera que els seus missatges poden generar un gran impacte. És per aquests dos motius -la vinculació amb els mitjans públics de Catalunya i la seva important comunitat de seguidors- que se li ha de pressuposar una especial cura i responsabilitat a l'hora d'informar, no només a través del seu programa sinó també a les xarxes socials.

En el tuit del 4 d'agost, Cópulo va donar per fet una informació que no havia estat contrastada amb prou diligència, tal com demana l'article 1 del Codi. Per una banda, el fet que la informació de Guirado -treballador de Vozpopuli- no fos desmentida no li pot donar presumpció de veracitat, i per l'altra, tenint en compte l'expectació mediàtica i la incertesa que generava el retorn de Puigdemont, el fet de només trucar a una sola persona de Junts es pot considerar una font insuficient.

D'altra banda, en la seva piulada, Cóppulo no només menciona la suposada trucada entre Elena i Boye, sinó que en fa un judici de valor, assegurant que ho troba "molt fort" i que "hi ha coses que per dignitat i per respecte no s'haurien de fer", tot fonamentant la seva opinió en una informació que era errònia, ja que al final va quedar clar que Puigdemont no s'havia deixat detenir. Per tant, tampoc va fer una distinció prou acurada entre informació i opinió, tal com també estableix l'article 1 del Codi.

Finalment, hi ha la qüestió de la rectificació. En les seves al·legacions, la periodista recorda que, quan Boye la va desmentir, va retirar immediatament el tuit, cosa que demostra la seva voluntat de no propagar desinformació. A més, ho va acompanyar d'una frase de disculpa, fet que reforça la seva voluntat d'esmena. Per tant, es pot interpretar com una voluntat de complir amb el punt 3 del Codi, que assenyala que s'han "d'esmenar" tant les informacions com les interpretacions resultants que s'hagin demostrat falses i errònies. Cóppulo, tanmateix, va anunciar la retirada del tuit i va fer la piulada de disculpa només com a resposta a la piulada de Boye, però sense fer una rectificació pròpiament dita al seu perfil principal a X. D'aquesta manera, hi ha el risc que una part dels seus seguidors no poguessin arribar-ho a veure.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El CIC considera que la periodista Sílvia Cóppulo no va contrastar amb prou diligència la informació del tuit objecte de la queixa, on tampoc va fer una diferenciació prou clara entre informació i opinió. De tota manera, valora la voluntat de rectificació en haver esborrar la piulada amb una disculpa i una breu explicació.

Això sí, la recomanació del CIC és que la rectificació es faci des del perfil principal del o la periodista i no només com a resposta a un altre usuari, per garantir que aquesta arribi a totes les persones que havien llegit la piulada inicial.

Expedient núm. 20/2024

ASSUMPTE: Escrit de queixa presentat per J.E. Mogas, regidor de Ràdio Municipal, Medi Ambient i Pagesia de l'Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans, sobre la manera d'actuar del periodista esportiu Jordi Martín, de l'emissora municipal Ràdio Palau, per entendre que pot

contravenir el Codi Deontològic de la professió periodística en actuar de periodista i alhora treballar per l'Hoquei Club Palau.

ANTECEDENTS

Amb data 14 d'octubre de 2024, J.E. Mogas, regidor de Ràdio Municipal, Medi Ambient i PAGESIA de l'Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans, s'adreça al Consell de la Informació de Catalunya per presentar una queixa "sobre la manera d'actuar del periodista esportiu de la nostra emissora Sr. Jordi Martín, ja que crec que pot contravenir el Codi Deontològic de la professió periodística".

Concretament, Mogas considera que Jordi Martín pot estar contravenint el punt 07 del Codi Deontològic, que fa referència a "evitar conflictes d'interessos", perquè en el seu redactat s'hi indica que "tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència."

El regidor de l'Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans adjunta a la queixa un text en què relaciona antecedents, el cas concret i el seu desenvolupament.

Per posar en situació, s'explica que Martín es va incorporar a Ràdio Palau l'any 2013 com a treballador autònom per tal de realitzar-hi un programa magazine i que el 2015 va passar a fer el programa d'esports de l'emissora, amb dues edicions setmanals. Més tard, el 2016, es van incorporar a l'espai d'esports les retransmissions de les fases finals de les competicions que disputava el primer equip femení de l'Hoquei Club Palau-Solità i Plegamans, que van durar fins el 2019. I el 2020 es va decidir incorporar la retransmissió en directe de tots els partits del primer equip femení del club, tant a casa com en els desplaçaments.

Aquesta ampliació va suposar, segon el text remès pel regidor, "un augment de la seva feina i, conseqüentment, un augment econòmic del seu contracte. En aquest augment, i d'acord amb el Sr. Jordi Martín, s'inclou tota la feina derivada de la retransmissió dels partits: preparació, documentació, producció, desplaçaments i dietes."

A partir d'aquí, J.E. Mogas exposa el cas que ha derivat en la seva queixa, i que segons el seu escrit s'inicia el novembre de 2023. És en aquest moment, segons el text, que "observem dos fets que ens indiquen que potser que el Sr. Jordi Martín tingui una vinculació laboral amb l'Hoquei Club: per un costat l'ús, en alguns casos, de la uniformitat del club durant els partits i per l'altre la participació com *speaker* en els partits que juga el primer equip femení a casa, així com durant l'acte de presentació dels equips per la temporada 23/24."

Aquests fets porten l'Ajuntament a suposar que l'actuació del periodista podria ser "anormal" si es té en compte, segons el seu parer, que "compaginaria la seva feina de periodista d'esports a l'emissora municipal, amb una possible tasca de vinculació al club."

El mateix novembre de 2023, segons l'escrit remès, des del club d'hoquei es confirma la vinculació existent amb el periodista, que "realitza tasques en l'àrea de comunicació del club i a canvi se'l compensa amb les despeses de desplaçament i dietes, integrant-se en l'*staff* del club."

A partir d'aquí, l'Ajuntament trasllada el tema al director de Ràdio Palau, Eduard Garcia, pel que entenen "mala praxis" en tres aspectes:

"Econòmic. Se li va augmentar la quantitat econòmica del contracte perquè inclogués les despeses de viatges i ara ho fa a càrrec econòmic del club.

Periodístic. És jutge i part ja que en el seu espai radiofònic ha de tractar temes d'un club per al qual treballa, amb la qual cosa es posa en qüestió la imparcialitat que hauria de tenir com a periodista. A més a més, l'ús de la uniformitat i pertànyer a l'*staff* del club agreuja aquest fet.

Deure com a treballador de l'emissora, en no haver informat de la seva nova situació a la direcció de l'emissora."

En la seva carta, el regidor de l'Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans exposa que es va reunir en dues ocasions amb el director de l'emissora de ràdio municipal, els dies 29 de novembre i 19 de desembre de 2023. A la primera trobada, explica que el director "expressa la seva sorpresa ja que desconeixia els fets i acordem que haurà de parlar amb el Sr. Jordi Martín per conèixer els seus arguments." I a la segona reunió explica que el director li trasllada els arguments de Jordi Martín, qui considera que "ha actuat malament no informant de la vinculació que ha adquirit amb el club i utilitzant la uniformitat però que no és un fet greu."

Després d'aquestes reunions, i tenint en compte que la ràdio es troba en mig de la temporada regular, el regidor i el director de l'emissora acorden que el mateix regidor es reunirà amb el periodista per tal "d'analitzar la situació, i cercar una solució amb l'objectiu de no perjudicar la programació de l'emissora a meitat de temporada."

Aquesta trobada entre Moja i Martín té lloc el 18 de gener de 2024 i acorden que en el partits del primer equip femení que l'Hoquei Club jugui a casa el periodista no vestirà amb l'uniforme del club i no farà d'*speaker*.

L'endemà, el regidor informa al director de Ràdio Palau que l'acord és per "salvar la temporada, però que considerem greu el fet i no confiarem amb en Jordi Martín per la temporada que ve."

AL·LEGACIONS

Demanades al moment que el CIC ha acceptat la queixa, tant el periodista Jordi Martín com Eduard Garcia, director de Ràdio Palau, han presentat escrits d'al·legacions.

En primer lloc, Jordi Martín argumenta, en resposta a la queixa que ha presentat el regidor de l'Ajuntament (que ja s'ha exposat en aquest expedient i que repassa al seu escrit), que "tenint en compte que la meva feina a la ràdio és retransmetre els partits i fer dos programes a la setmana (un d'1h 40 min aprox. i un altre de 40 min aprox.) on s'informa de l'esport palauenc, la referència que es fa a la meva manera d'actuar fent d'*speaker* està en situacions fora de les meves atribucions laborals a la ràdio. Són actuacions que tenen lloc fora de les retransmissions i dels programes."

El periodista afirma també que sempre ha estat molt curós a l'hora de vestir amb l'uniforme de l'Hoquei Club Palau durant les retransmissions dels partits per tal de "no generar controvèrsia, per tant aquest "en alguns casos" no sé a quins moments es refereix."

Pel que fa a la seva vinculació amb l'HC Palau, Martín expressa que "el fet que un periodista esportiu estableixi relacions amb les entitats esportives s'ha de veure en la més absoluta normalitat si el que es vol és tenir accés a la informació per després poder-la explicar." I afirma que la rigorositat i professionalitat del periodista consisteix en què no es barregi l'activitat informativa del periodista amb la seva possible relació amb els clubs, "Cosa que tinc el convenciment que he mantingut en tot moment durant els 9 anys en els que he elaborat més de 600 programes d'informació esportiva i prop de 200 retransmissions de partits d'hoquei, ampli bagatge en el que no hi ha hagut mai cap queixa ni de la direcció de l'emissora, ni d'entitats esportives, ni de persones que hagin escoltat els programes, tret d'aquesta queixa que ens ocupa del regidor de Ràdio Municipal, que de fet no aporta cap prova fefaent."

Parlant de la seva relació amb entitats esportives del municipi, Martín afirma que "no només he fet d'*speaker* a l'HC Palau, també ho he fet en esdeveniments del Club Atlètic Palau i també del propi Ajuntament de Palau-solità i Plegamans."

I quan aprofundeix en la seva col·laboració amb el departament de comunicació de l'HC Palau, el periodista afirma que manté "l'argument de rigorositat en la diferenciació de tasques per no envair competències" i que "el fet que les col·laboracions puguin ser realitzades de forma

altruista o amb una posterior compensació, que pot ser econòmica o en espècies, entra en l'àmbit de l'acord que s'estableixi entre les parts.”

De fet, parlant d'aquestes retribucions econòmiques, Jordi Martín fa dues apreciacions. A la primera, exposa que la seva relació amb Ràdio Palau és com a “treballador autònom que ofereix un servei a l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, i com a tal puc oferir més serveis a altres entitats o empreses interessades.” I a la segona, responent a les paraules de la queixa del regidor de l'Ajuntament, on “detecto certa confusió amb el tema de les retribucions, compensacions i pagaments”, aclareix que “les despeses de preparació, documentació, producció, desplaçaments i dietes a les que es fa referència me les pago jo. L'Ajuntament i qualsevol altre entitat o empresa el que fan es pagar un servei acceptat i realitzat que ofereixo com autònom a un preu acordat prèviament.”

Jordi Martín afirma en el seu text que és fals que als desplaçaments de l'HC Palau se l'integri a l'*staff* de l'equip: “Jo quan viatjo en aquests desplaçaments ho faig amb l'equip (és a dir, en el mateix avió que l'equip), no viatjo en l'equip (és a dir, no com a membre de l'equip).”

I acaba assegurant que té “el convenciment d'estar amb la consciència ben tranquil·la d'haver estat en tot moment professional i rigorós tant a la feina com fora de la feina, acabaré manifestant que no entenc que es vulgui prescindir dels meus serveis.”

A part de les al·legacions presentades per Jordi Martín, el Consell de la Informació de Catalunya va rebre també un text d'al·legacions per part del director de Ràdio Palau, Eduard Garcia.

En el seu escrit, Garcia comença afirmant que “com a director del mitjà no he rebut cap queixa de cap oient ni representant de club esportiu del municipi” i que com a periodista considera que “com tot”, la tasca informativa de Jordi Martín “tindria marge de millora, sobretot a nivell de format radiofònic. Però que si no és així, és per la manca de recursos humans.”

El director de Ràdio Palau exposa en el seu escrit que “la forma com ha abordat informació esportiva no ha estat mai parcial i la seva col·laboració amb entitats esportives del poble no ha estat perjudicial en aquest sentit. Al contrari, ja que aquestes col·laboracions li permeten un coneixement més ampli del teixit associatiu esportiu del municipi i, per tant, facilita la seva tasca informativa i això repercuteix en un millor servei als/les oients. Cosa que succeeix habitualment en l'àmbit de la majoria de mitjans de comunicació local.”

I acaba afirmant “que en Jordi Martín presta un servei extern i té la llibertat de realitzar qualsevol activitat (remunerada o no) fora de l'emissora sempre i quan no perjudiqui l'acompliment de la seva tasca, cosa que ara per ara des de la direcció del mitjà es considera no ha succeït.”

PONÈNCIA

La queixa que motiva aquesta ponència fa referència al Criteris 7 del Codi Deontològic.

Aquest criteri, “Evitar el conflicte d'interessos”, recull que “No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions” o que “Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència”.

Estudiades amb atenció la queixa i les al·legacions presentades, i el criteri del Codi Deontològic que podria ser vulnerat en el cas que ens pertoca, no sembla que l'actuació del periodista Jordi Martín suposi un conflicte d'interessos per la seva actuació com a periodista esportiu a Ràdio Palau i la col·laboració amb el departament de comunicació de l'HC Palau.

És important tenir en compte que el director de Ràdio Palau, Eduard Garcia, defensa que la tasca de Martín al mitjà “no ha estat mai parcial i la seva col·laboració amb entitats esportives del poble no ha estat perjudicial en aquest sentit.” I defensa aquesta pràctica perquè facilita la tasca informativa del periodista.

La relació de Jordi Martín amb una de les entitats esportives del municipi no té per què condicionar la seva tasca informativa a la ràdio municipal, i en aquest sentit ell mateix defensa que manté “l'argument de rigorositat en la diferenciació de tasques per no envair competències.” Les dues parts, doncs, coincideixen en què a nivell periodístic i informatiu no hi ha una mala praxis del periodista.

I a més, no es pot oblidar que la relació de Jordi Martín amb Ràdio Palau és la d'un professional extern que té una vinculació com a autònom amb el mitjà, per tant no forma part de la plantilla professional de la ràdio. Un fet que el director del mitjà admet quan diu que Martín “té la llibertat de realitzar qualsevol activitat (remunerada o no) fora de l'emissora sempre i quan no perjudiqui l'acompliment de la seva tasca, cosa que ara per ara des de la direcció del mitjà es considera no ha succeït.” Per altra part, la queixa no aporta cap prova de que la col·laboració no remunerada del periodista amb el club de hoquei hagi condicionat cap informació.

Per tant, no es considera que l'actuació del periodista vulneri cap criteri del Codi Deontològic de la professió periodística.

El que sí que ens planteja el tema que motiva la ponència és un cas clar d'ingerència o de voluntat d'ingerència política sobre els mitjans de comunicació. En aquest cas, d'un Ajuntament sobre una emissora de ràdio pública local, fins al punt de plantejar que un professional del periodisme perdi la seva feina o possibilitat de col·laborar professionalment amb una emissora de ràdio. Que un consistori, un regidor o un alcalde puguin voler decidir sobre la plantilla de treballadors o col·laboradors d'un mitjà de comunicació públic és un cas greu d'ingerència i no es pot acceptar.

A l'escrit de queixa que ha presentat al Consell de la Informació de Catalunya J.E. Mogas, regidor de l'Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans, acaba dient que s'ha informat al director de Ràdio Palau que l'acord amb Jordi Martín és per *“salvar la temporada, però que considerem greu el fet i no confiarem amb en Jordi Martín per la temporada que ve.”* Una frase i actitud perillosa perquè passa per damunt del director de l'emissora i es considera amb el dret de decidir qui pot treballar i qui no pot treballar al mitjà. No diu que es parlarà amb el director de la ràdio sobre com es pot actuar en el cas que ens ocupa. Es diu literalment que no es confiarà en el periodista i que no el voldran a l'emissora.

Des del Consell de la Informació de Catalunya es defensa que la composició de l'equip de periodistes d'un mitjà de comunicació correspon a la direcció del mitjà. I és el director qui ha de conformar el grup humà de la seva confiança per dur a terme el projecte editorial que té encomanat.

En aquest sentit, el [Reglament \(UE\) 2024/1983](#) del Parlament Europeu i del Consell en defensa de la llibertat de premsa, aprovat recentment, exposa entre altres consideracions al seu article 29 que el finançament públic dels mitjans mai pot usar-se per a ingerències partidistes en la seva línia editorial.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta la següent:

ACORD

Es considera que l'actuació i activitat de Jordi Martín com a periodista esportiu a l'emissora Ràdio Palau i la seva relació amb el departament de comunicació de l'Hoquei Club Palau de Palau-Solità i Plegamans no vulnera el criteri 7 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya. Alhora, el CIC adverteix que la possible intromissió de les autoritats municipals en la composició de la plantilla de redactors i col·laboradors de l'emissora local pot representar una ingerència política en l'autonomia periodística del mitjà.

COMUNICATS I REFLEXIONS

FEBRER 2024 [El CIC mostra la seva preocupació per les declaracions del president del FC Barcelona desqualificant els periodistes que han investigat les suposades irregularitats laborals en les obres del Camp Nou](#)

“Matar el missatger” és una pràctica tan antiga com ineficaç que només condueix a la desinformació

Arran de les declaracions fetes pel president del FC Barcelona (1), Joan Laporta, en les que desqualifica les informacions elaborades per un equip d'investigació del diari *El Periódico*, amb l'únic argument de que estaven fetes des “d'apriorismes ideològics”, el **Consell de la Informació de Catalunya (CIC)** vol fer una sèrie de consideracions:

1.- Disposar d'una informació contrastada i veraç és un dels drets reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides. L'obligació de garantir aquest dret recau principalment en els periodistes. Però també en són responsables les persones amb càrrecs de representació quan parlen a través dels mitjans.

2.- El primer punt del Codi Deontològic de la professió periodística obliga a separar amb claredat les informacions de les opinions. Quan el senyor Laporta rebutja les informacions sobre suposades irregularitats laborals en les obres de remodelació del Camp Nou, amb l'únic argument de que estan fetes amb “apriorismes ideològics” i sense aportar-ne proves, està acusant els periodistes d'actuar sense ètica. I creiem que aquesta és una acusació greu.

3.- El debat periodístic es basa en les dades aportades per totes les parts, en permanent contrast. “*Matar el missatger*” és una pràctica tan antiga com ineficaç que només condueix a la desinformació. I en un moment en que qualsevol debat s'amplifica de forma acrítica a les xarxes, creant grups aïllats i en permanent conflicte, creiem que desqualificar gratuïtament la feina dels i de les periodistes condueix a l'enfrontament i pot arribar fins i tot a l'odi. Cal que tothom prengui consciència de que atiar aquest tipus de discursos i debats no ajuda a asserenar els ànims en una societat ja molt crispada.

4.- Com a òrgan de mediació entre els mitjans d'informació i la ciutadania que senten vulnerats els seus drets per una actuació periodística, el CIC s'ofereix, com sempre, a estudiar i resoldre qualsevol conflicte d'aquesta naturalesa. Però rebutja sense matisos les desqualificacions sense arguments. Creiem que els legítims interessos de qualsevol actor social es poden i s'han

de defensar amb arguments. Però el dret de la ciutadania a la informació no es pot emascarar amb subterfugis com la desqualificació i el descrèdit.

(1) *Declaracions disponibles a partir del minut 47:55 de l'àudio del final d'aquesta pàgina:*
<https://www.rac1.cat/el-mon/20240202/118389/joan-laporta-destituirem-xavi-passi-passi-aquesta-temporada.html>

FEBRER 2024 CIC i Col·legi de Periodistes de Catalunya reivindiquen la llibertat d'informació arran de la sentència que prohibeix la publicació dels noms dels grans tenidors de pisos

Tot i respectant les resolucions judicials i des de la voluntat de defensar sempre el dret de la ciutadania a una informació contrastada i veraç, el **Consell de la Informació de Catalunya (CIC)** i el **Col·legi de Periodistes de Catalunya** veuen amb preocupació la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) que prohibeix fer pública la relació de grans tenidors de pisos de lloguer.

La sentència ha arribat dos anys després de que a instàncies d'un [mitjà d'informació periodística](#), *Crític*, la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) obligués a la Generalitat a fer pública la llista de propietaris amb 10 o més habitatges. La Cambra de la Propietat hi va presentar recurs i, ara, el TSJC li dona la raó. Segons la sentència, publicar el nom dels grans tenidors posaria en risc la seguretat pública i incentivaria les ocupacions. La resolució desestima com a prioritari el dret a la informació de la ciutadania al·legada per la publicació i la pròpia GAIP.

Amb aquesta nota, el Col·legi i el CIC no volen qüestionar la resolució del TSJC però sí que pretén incentivar la reflexió sobre els límits al dret a la informació. En un moment en que el debat social i periodístic sobre el preu dels lloguers i el dret a l'habitatge ocupa un lloc important en l'agenda social, el periodisme ha de tenir al seu abast la màxima documentació per oferir una informació contrastada i que doni servei als ciutadans. La reflexió que fem es recolza en el [Criteri sisè del Codi Deontològic de la professió periodística](#) que insta als i a les *“periodistes a defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència*

exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials”.

Sabem que els límits entre la preservació de qualsevol tipus de dada i el dret a la informació són difusos i que la frontera és difícil de traçar. Però en la reflexió que proposem, la nostra posició s'inclina a favor de la prevalença del dret a la informació. Ho pensem així perquè, tal com recomana el nostre Codi Deontològic en el seu preàmbul, *“els periodistes i mitjans de comunicació han de tenir la màxima llibertat d'informació (...) i han d'exercir-la amb responsabilitat”*. I ho reafirmem perquè el Reglament del Parlament Europeu sobre el tractament de dades personals i la seva lliure circulació, defensa de forma explícita el periodisme: *“A fi de tenir present la importància del dret a la llibertat d'expressió en qualsevol societat democràtica, és necessari que les nocions relatives a aquesta llibertat, com el periodisme, s'interpretin en sentit ampli”(1)*.

[CONSIDERANDO 153 del REGLAMENTO \(UE\) 2016/679 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 27 de abril de 2016 relativo a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos y por el que se deroga la Directiva 95/46/CE \(Reglamento general de protección de datos\)](#)

[ABRIL 2024 El CIC reivindica un marc legal que garanteixi la transparència i la responsabilitat dels mitjans de comunicació](#)

Els últims dies s'ha obert un intens debat sobre l'ecosistema mediàtic a Espanya. Aquesta polèmica coincideix amb un increment de les queixes rebudes al Consell de la Informació de Catalunya (CIC), referides a notícies a pàgines web i altres formats digitals, que generen confusió ciutadana. Sense cap intenció d'incidir en el debat polític i amb l'única voluntat de recordar que és urgent una regulació que faci possible la distinció entre els mitjans que practiquen un periodisme honest i veraç dels que responen a altres propòsits, el CIC, com a entitat que vetlla per l'exercici ètic del periodisme, es considera en el deure de compartir les següents reflexions:

El CIC creu imprescindible reivindicar la funció social i democràtica del periodisme i la màxima transparència per evitar l'existència de mitjans amb aparença periodística que posen en marxa

campanyes de manipulació, intoxicació i rumors. [Això és el que ja van denunciar](#) fa tres anys el CIC, el Col·legi de Periodistes i les onze universitats catalanes amb estudis de Comunicació.

Creiem que és urgent clarificar l'ecosistema informatiu per poder diferenciar els mitjans que practiquen un periodisme responsable d'aquells que responen a altres interessos, moltes vegades inconfessables. El compliment del [Codi deontològic professional](#) és ara més necessari que mai. I ho serà, també, l'aplicació de la Llei aprovada al Parlament Europeu el passat 13 de març que exigeix la transparència sobre la propietat, el control i el finançament dels mitjans.

La Llei Europea de Llibertat de Mitjans aspira a garantir que *“els ciutadans tinguin accés a mitjans de comunicació de qualitat, que hagin estat produïts per periodistes i editors de manera independent i d'acord amb els estàndards periodístics i, per tant, proporcionin informació fiable. Aquests mitjans de qualitat també són un antídote contra la desinformació”*.

El gran repte és esbrinar com convertir aquests marcs legals en iniciatives que permetin als ciutadans identificar els mitjans que ofereixen un periodisme ètic i de qualitat, davant dels que contribueixen a la desinformació sota l'aparença del periodisme.

El CIC considera que una de les claus, tal com diu la Llei europea, està en *“exigir transparència de la propietat dels mitjans de comunicació, perquè quedi clar a qui pertany realment cada mitjà i augmentar la transparència sobre els fons que els governs destinen als mitjans de comunicació, inclosa l'assignació de publicitat pública”*.

Els mitjans, estableix la Llei, haurien de ser transparents respecte als models de negoci, als ingressos i les despeses. A les fonts de finançament. A la composició del capital. Als membres dels consells d'administració. La transparència contribueix a la credibilitat. I no afecta només la propietat dels mitjans o la seva gestió o situació financera. No val a exercir el periodisme, cal transparentar els processos que porten al bon periodisme a cada pas.

Sovint, l'opacitat amaga els autèntics interessos de suposats mitjans de comunicació que han irromput a l'ecosistema digital espanyol els últims anys. De fet, no es dediquen al periodisme; l'única cosa que fan és populisme, propagació de l'odi i manipulació. Disposen de copioses ajudes per part d'administracions autonòmiques; en altres casos, es tracta de mitjans que

responen als interessos de determinats grups de pressió econòmica, i que tenen com a única funció desgastar càrrecs públics que identifiquen com una amenaça pels seus interessos.

El CIC considera que és important que els ciutadans sàpiguen quan reben informació fiable o quan es troben davant de falsos mitjans de comunicació. Per això, considerem positiu el marc que s'estableix en el projecte de Llei Orgànica de Protecció del Secret Professional del Periodisme. Aquesta llei, que continua pendent d'aprovació en el Congrés dels Diputats, està destinada a desenvolupar, amb quaranta anys de retard, l'article 20.1.d de la Constitució espanyola que estableix "*el dret a la clàusula de consciència i al secret professional*".

Segons aquest text legal "*s'entén per mitjà de comunicació a tots aquells canals (premsa, ràdio, televisió, digital) que difonen informacions veritables i estan sustentats en una societat editora o persona física propietària (pública o privada) compromesa amb les bones pràctiques i codis deontològics que regeixen el periodisme*". I s'entén per periodista els i les professionals "*que es dediquen a comunicar informació veraç a la ciutadania per qualsevol mitjà de comunicació, la principal missió del qual sigui fer realitat el dret a la informació que té la societat*".

Davant la impunitat i opacitat de què gaudeixen suposats mitjans de comunicació que practiquen una desinformació que deteriora la qualitat democràtica, el CIC reivindica un marc legal que doni garanties a la ciutadania en l'exercici del dret a una informació veraç i responsable.

[JULIOL 2024 El Col·legi de Periodistes i el CIC demanem no vincular violència amb l'origen ètnic després dels fets de Girona i Figueres](#)

Recordem la necessitat de no associar els crims a Girona amb l'origen ètnic dels implicats per evitar la discriminació i estigmatització dels col·lectius. Insistim en el compromís ètic dels periodistes per a una informació veraç i respectuosa amb la diversitat.

Arran de l'assassinat de dues persones a Girona i dels posteriors actes violents a Figueres contra la propietat del presumpte assassinat, el **Consell de la Informació de Catalunya (CIC)** i el **Col·legi de Periodistes de Catalunya** es veuen en l'obligació de recordar una vegada més la necessitat de respectar la diversitat ètnica i cultural i no associar gratuïtament cap fet a

l'origen de les persones. Assenyalar la pertinença dels agressors o de les víctimes a un grup ètnic determinat, sense que això tingui rellevància informativa, vexa i estigmatitza tot el col·lectiu i atempta contra l'ètica periodística. Entenem que aquest assenyalament és encara més greu si es fa des dels titulars o des de l'encapçalament de les informacions audiovisuals. El [Codi deontològic de la professió periodística](#) diu que *"no es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat o extracció social"* i que *"cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència"*. També fa explícit que *"els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat"*.

En aquest sentit, veiem amb preocupació que la majoria de pseudomitjans digitals, però també alguns de referència, hagin posat el focus de la informació en l'origen dels protagonistes dels fets, com si la seva pertinença a un grup ètnic fos la causa o la justificació de la violència.

Per això, volem fer una crida a tots i totes les periodistes, tant els que informen des dels mitjans com els que ho fan des de les fonts oficials dels gabinets de comunicació, perquè extremen el seu compromís ètic amb la professió. I no només pel deure que els i les periodistes tenim amb una societat democràtica, sinó també perquè la pervivència de la professió estarà més assegurada amb una informació contrastada i veraç que no amb un clic de més o de menys.

[JULIOL 2024 El Col·legi de Periodistes i el Consell de la Informació demanem participar en les mesures proposades sobre el futur dels mitjans](#)

El Col·legi de Periodistes de Catalunya i **el Consell de la Informació de Catalunya** considerem un bon punt de partida les mesures presentades aquest matí pel president del Govern d'Espanya al Congrés dels Diputats, dins del **pla de regeneració democràtica**, especialment les que afecten l'ecosistema mediàtic. A falta de conèixer en detall les mesures i mecanismes que s'implementaran, recordem que els mitjans de comunicació han d'estar lliures d'intervencions governamentals i que ja existeixen mecanismes d'autoregulació, com el CIC, en línia amb el que marca la Llei Europea. D'aquesta manera, i com a òrgans professionals del periodisme i la comunicació, ens posem a disposició de les institucions públiques per participar, compartir informació i experiència per garantir la correcta aplicació d'aquestes mesures.

En nombroses ocasions, hem reivindicat la necessitat de decisions fermes en defensa d'**un periodisme digne, honest i responsable**, en contraposició a pràctiques que deteriorenen la qualitat democràtica. En aquest sentit, volem recordar els següents comunicats previs d'ambdues entitats:

1. **Transparència i responsabilitat dels mitjans de comunicació**

Hem destacat la importància d'un marc legal que garanteixi la transparència i la responsabilitat dels mitjans. Insistim en la defensa de la funció social i democràtica del periodisme, així com en la prioritització de la transparència per evitar manipulacions i desinformació. Apostem per clarificar l'ecosistema informatiu, inclosa la distinció entre mitjans que practiquen un periodisme responsable i aquells que responen a altres interessos.

2. **El Codi Deontològic, una eina clau per la qualitat democràtica**

El nostre Codi Deontològic és fonamental per autoregular-nos, especialment davant els reptes i oportunitats de l'era digital. Promovem la seva integració en la formació dels futurs professionals a través de les facultats de periodisme i comunicació de Catalunya. També **demanem suport i recursos a les administracions per al CIC**, així com garantir la seva existència i respectar les seves resolucions. A més, **reclamem que les subvencions públiques es concedeixin a mitjans basats en criteris al servei de la societat**, que compleixin escrupolosament amb el Codi Deontològic, per evitar el finançament de pràctiques com el *clickbait* o discursos de polarització que vulneren l'ètica periodística.

3. **Denúncia del 'clickbait' com una amenaça pel periodisme**

Juntament amb totes les universitats catalanes amb estudis de periodisme i comunicació, denunciem l'ús creixent del '*clickbait*', que vulnera els principis ètics del periodisme. Aquest recurs posa en risc la veracitat de les informacions, genera una pèrdua de confiança per part de la ciutadania i contradiu els principis ensenyats als futurs periodistes.

A més, volem recordar la importància del segell de qualitat com a mesura que garanteix el compliment de l'ètica periodística. Considerem que **hauria de tornar a ser obligatori disposar d'aquest segell per poder rebre subvencions públiques**. Paral·lelament, destaquem que el

Col·legi fa 15 anys que fa [educació mediàtica](#) a les escoles i també a centres cívics, contribuint així a la formació d'una ciutadania crítica i ben informada.

[JULIOL 2024 El CIC i el Col·legi de Periodistes recomanem no utilitzar l'acrònim *mena* per referir-se als menors migrants](#)

El terme s'ha convertit en la punta de llança del discurs d'odi que la ultradreta fa servir per criminalitzar la immigració

El **Consell de la Informació de Catalunya i el Col·legi de Periodistes de Catalunya** fem fa una crida als mitjans que encara utilitzen el terme *menas* per designar els menors estrangers no acompanyats perquè abandonin aquest acrònim en benefici d'altres expressions que defineixin amb més sentit la realitat dels infants i adolescents que han arribat sense família al país. El CIC, com a òrgan d'autoregulació de la professió, i el Col·legi de Periodistes fem aquesta recomanació per evitar des del periodisme responsable l'ús d'unes sigles que la ultradreta ha convertit en un terme xenòfob, que deshumanitza als nois i noies del col·lectiu, els associa a una suposada delinqüència i els converteix en el blanc del discurs d'odi.

El periodisme sempre fa seus els neologismes que sintetitzen un concepte. Fixen la idea i, sobretot, ajuden a descriure amb brevetat nocions que requereixen varies paraules. Això és especialment important en els titulars de la premsa escrita i per això els mitjans han usat l'acrònim *mena* des que la immigració va entrar a l'agenda informativa. Tècnicament fins i tot la Fundéu, una fundació patrocinada per l'agència Efe i la Real Academia Española, que els departaments lingüístics dels mitjans utilitzen sovint com a normatiu, [en va regularitzar el seu ús](#).

Però el terme sempre ha estat envoltat de polèmica. Primer, perquè despersonalitza la realitat d'uns menors en una situació de màxima vulnerabilitat. I després, perquè la ultradreta ha aconseguit atorgar al terme *mena* la connotació de delinqüència i de falsos privilegis. Això va ser especialment greu en la campanya de les eleccions autonòmiques de 2021 a Madrid, quan Vox va penjar un cartell amb imatges criminalitzadores i un lema [basat en una falsedat](#): "Un mena 4.700 euros al mes. Tu abuela 426 euros de pensión/mes".

Com a organisme defensor dels drets dels menors, Unicef adverteix que l'ús [d'aquesta expressió cosifica els nens](#) i va en contra de l'esperit de [la Convenció sobre els Drets de l'Infant](#) de les Nacions Unides. També ho han fet altres institucions humanitàries.

Afortunadament, la majoria de mitjans ja no utilitzen l'acrònim mena. Però els últims dies, el CIC i el Col·legi hem vist amb preocupació que arran dels pactes per assumir l'atenció d'aquests menors, el terme encara és present a titulars de premsa, a portals informatius digitals i en informatius audiovisuals.

Per això, i amb la voluntat de respectar el **Criteri 11è** del [Codi Deontològic](#) dels periodistes, que obliga a protegir el dret dels menors, el CIC recomana utilitzar expressions allunyades del llenguatge que pretén criminalitzar un dels sectors més vulnerable de la societat, i que allunya el periodisme del seu compromís amb la societat democràtica.

[El CIC formarà part del nou Consell d'administració de l'Agència Catalana de Notícies \(ACN\)](#)

Serà el primer Consell amb membres independents del sector professional

L'Agència Catalana de Notícies (ACN) acaba de constituir el seu nou consell d'administració, del qual formarà part el Consell de la Informació de Catalunya, a través del seu president, Josep Carles Rius. Aquest Consell serà el primer que incorpora membres independents provinents del sector professional, amb l'objectiu de que acompanyin l'agència en el seu camí cap a la desgovernamentalització.

La proposta del canvi de governança de l'empresa per acabar depenent del Parlament, amb una nova llei, és una aposta del nou Govern per la transparència i la independència dels mitjans públics, alhora que dona compliment a una proposta de resolució aprovada, amb un

suport majoritari, en el darrer debat de política general al Parlament de Catalunya.

El nou consell d'administració que va quedar constituït el passat 13 de desembre, està format per:

1. El secretari de Mitjans de Comunicació i Difusió del Govern, **Carles Escolà**, com a president.
2. El director general de Mitjans de Comunicació del Govern, **Marc Melillas**, i la directora general de Difusió del Govern, **Elisabeth Valls**, com a vocals en representació del Govern.
3. El degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya, **Joan Maria Morros**; el president del Consell de la Informació de Catalunya, **Josep Carles Rius**, i el degà de la Facultat de Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), **Enric Marín**, com a vocals en representació del sector professional.
4. **Lluís Noguera, Gemma Ribas i Àngels Ponsa**, vocals en representació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), que han estat ratificats en el càrrec.
5. **Esther Rivera**, responsable de coordinació i avaluació de polítiques públiques de la Direcció de Serveis del Departament de la Presidència, que assumeix la secretaria del consell.

La primera de les tasques del consell d'administració serà la de convocar un concurs obert per seleccionar un nou director o directora de l'agència, amb un procés de selecció transparent i professional, i haurà d'impulsar la nova llei que ha de consolidar l'aposta que l'agència estigui completament desgovernabilitzada i passi a dependre del Parlament de Catalunya.

ACORDS ADOPTATS PEL PATRONAT

COMPTE D'EXPLOTACIÓ DE L'EXERCICI 2023 (comparatiu amb el 2022)

	EXERCICI 2023	EXERCICI 2022
INGRESSOS:		
- Aportacions empreses patrocinadores.....	38.241	39.463
- Ingressos financers.....		
- Subvencions.....	10.700	12.000
- Reversió crèdits de dubtós cobrament.....		
- Reversió de crèdits comercials i similars....		
- Ingressos Excepcionals.....		
TOTAL INGRESSOS	48.941	51.463
DESPESES:		
- Sous i salaris.....	-20.160	-22.941
- Seguretat Social.....	-6.449	-6.688
- Lloguers.....	-3.235	-3.235
- Subministraments.....	-3.235	-3.235
- Serveis d'administració.....	-2.118	-2.605
- Material d'oficina.....	-113	-131
- Crèdits de dubtós cobrament.....	-417	0
- Altres despeses.....	-4.764	-7.996
- Despeses financeres.....		0
- Pèrdues per crèdits incobrables i similars...	-9.739	-504
TOTAL DESPESES	-50.231	-47.335
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	-1.289	4.127

ACTIVITATS REALITZADES PEL CIC 2024

	<p>Jornada: Periodisme, ètica i canvi tecnològic</p>	<p>23 de febrer de 2024</p>
	<p>Participació del CIC a la reunió de l'AIPCE (Debat sobre els reptes i oportunitats dels consells de premsa europeus)</p>	<p>5 i 6 de setembre de 2024 (participació del CIC via streaming)</p>
	<p>Participació de Llúcia Oliva, en representació del CIC, a la conferència Autoregulació i regulació en el sector dels mitjans a Europa</p>	<p>14 d'octubre de 2024</p>

	<p>IV Jornada d'Ètica Periodística</p> <p>Organitzada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya, el Consell de la Informació de Catalunya i les universitats catalanes amb estudis de periodisme i comunicació</p>	<p>22 de novembre de 2024</p>
	<p>Col·laboració del CIC, a través de Rebeca Pardo i Sandra Balsell, de la nova guia DRETS I LÍMITS DEL PERIODISME GRÀFIC</p>	<p>2024</p>

COMPOSICIÓ DEL PATRONAT

Josep Carles Rius, President de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya

Josep Rovirosa, Secretari General

Begoña Muñoz, Secretària tècnica

Patrons

<p>Col·legi de Periodistes de Catalunya</p> <p>Sra. Maria José Recoder</p> <p>Fac. Ciències de la Comunicació . Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)</p> <p>Sr. Enric Marín</p> <p>Facultat de Comunicació Blanquerna. Universitat Ramon Llull (URL)</p> <p>Sra. Montserrat Arbós</p> <p>Facultat de Comunicació. Universitat Pompeu Fabra (UPF)</p> <p>Sr. Marcel Mauri</p>	<p>Facultat de Lletres .Universitat Rovira i Virgili (URV)</p> <p>Sra. Arantxa Capdevila</p> <p>Sindicat de Periodistes de Catalunya</p> <p>Sra. Montserrat Melià</p> <p>EI PERIÓDICO</p> <p>Sr. Rafael Jorba</p> <p>Il·lustre Col·legi d'Advocacia de Barcelona</p> <p>Sr. Ramón Casanova</p> <p>Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya</p> <p>Sr. Roger Ballejà</p>
---	---

COMPOSICIÓ DEL CIC

El Consell de la Informació de Catalunya l'integren un conjunt de dones i homes que tenen com a missió jutjar les transgressions de la deontologia periodística que els mateixos periodistes han plasmat en el Codi. La varietat mateixa dels seus membres garanteix la seva independència de criteri: juristes, sociòlegs, professors d'ètica, de deontologia, de comunicació, metges, responsables d'entitats cíviques i periodistes. Hi ha, en el Consell, molts noms ben coneguts i reconeguts, amb una participació absolutament gratuïta i desinteressada:

Josep Carles Rius, President

Josep Rovirosa, Secretari General

Begoña Muñoz, Secretària tècnica

Consellers/es

Salvador Alsius	Laura Fanals
Clara Llubia	Núria Cornet
Magda Oranich	Lluís Martínez
Sandra Balsells	Dolors Massot
Joana Gallego	Ruth Rodríguez
	Sergi Solà

MITJANS ADHERITS AL CIC 2024

Actualment més de 100 mitjans, grups de comunicació i entitats (ACPC, AMIC, APPEC i Col·legi de Periodistes de Catalunya) estan adherits a la **Fundació Consell de la Informació de Catalunya**. Mitjans escrits, ràdios, televisions, webs i entitats dedicades a la comunicació que creuen en els principis reconeguts en el Codi Deontològic de la professió periodística.

Associació Cultural LO PEDRÍS

3D8. Publicacions Penedès

ARA. Edició de Premsa Periòdica Ara

ASSOCIACIÓ CATALANA DE LA PREMSA GRATUÏTA I MITJANS DIGITALS (AMIC)

ASSOCIACIÓ CATALANA DE PREMSA COMARCAL (ACPC)

ASSOCIACIÓ DE PUBLICACIONS PERIÒDIQUES EN CATALA (APPEC)

BADALONA COMUNICACIÓ

BARCELONA TELEVISIÓ. BETEVÉ

CANAL 21 EBRE. Televisió Teveon Ebre

CANAL TARONJA. Taelus

CANAL TERRES DE L'EBRE

CAPÇALERA REVISTA

CATALUNYA CRISTIANA

CATALUNYA PLURAL

DIARI DE GIRONA

DIARI DE L' EDUCACIO

DIARI DE LA SANITAT

DIARI DEL TREBALL

DIARI ONLINE JORNALET

DIGITAL HITS

DOBLE COLUMNNA

DRACVISIÓ (BANYOLES TV)

EBRE DIGITAL

EDICIONES EL PAIS

EL 9 NOU

EL 9 TV

EL 9 FM

EL PERIÓDICO

EL PRAT COMUNICACIÓ

EMPORDÀ TV. TELEVISIÓ DE ROSES

ETV-LLOBREGAT TV

EUROPA PRESS DE CATALUNYA

**FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRARIES DE CATALUNYA
(AGROACTIVITAT)**

HERMES COMUNICACIONS

GRUP FLAIX (FLAIX FM I FLAIX BACK)

LA RELLA, REVISTA DEL LLUÇANÉS

IMAGINA RÀDIO

LA BORJA. Agrupació Local de Publicacions Informatives i cíviques (Alpic)

LA CABANA. Grup de Premsa de la Fatarella

LA DIRECTA

LA VANGUARDIA

LA REPUBLICA

L'ESPORTIU

L'INDEPENDENT DE GRÀCIA

MATARÓ AUDIOVISUAL

MOLA TV

MOLA FM

NATIONALIA.CAT

PIRINEUS TV

PLUJA DE ROSES

PROXIMA FM

RAC 105

RAC 1

RÀDIO ESTEL

RÀDIO RIPOLL

RÀDIO ROSSELLÓ

RÀDIO SANT CUGAT

REGIÓ 7

REPORT.CAT

REVISTA F (FOMENT DEL TREBALL NACIONAL)

REVISTA DE BANYOLES. Bacula Editors

REVISTA LO RAFAL. Associació Cultural i Veïnal lo Rafal

REVISTA OPCIONS

SEGRE

SER CATALUNYA

SPORT

TELEVISIÓ DE RIPOLLÈS

TRINIJOVE

TITULARS.CAT

VILAWEB. Portal, Maresma i Associats

Els mitjans de comunicació i entitats adherides al CIC reben un segell de compromís ètic

Acredita que els mitjans es comprometen a respectar el Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya

El segell suposa un reconeixement de la tasca dels mitjans que poden reforçar la seva credibilitat davant dels ciutadans.

Més informació sobre com obtenir-ho a cic@periodistes.cat

